

امام‌حسن عسکری علیه‌السلام:

خَيْرُ اخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ وَذَكَرَ اخْسَاكَ اِلَيْهِ.
بهترین برادر تو کسی است که خطای را نادیده گیرد و احسان را یادآور شود.

همه سخنرانی‌های دکتر ولایتی در «حرفی از هزاران»

انتشارات امیرکبیر کتاب «حرفی از هزاران» مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها، گفتگوها و مقالات دکتر علی اکبر ولایتی را همزمان با دهه فجر منتشر می‌کند.

به گزارش مهر، کتاب «حرفی از هزاران» شامل مجموعه‌مقالات، گفتگو‌هاوسخترانی‌های دکتر علی‌اکبر ولایتی است که در سال‌های پس از پیروزی انقلاب و در محافل و مجالس مختلف ارائه شده است. از سوی مؤسسه انتشارات امیرکبیر همزمان با ایام دهه فجر اسال منتشر خواهد شد.

در این کتاب موضوعات متفاوتی چون فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، اسلام در جهان معاصر، پیداری اسلامی، هشت سال دفاع مقدس و... مورد بررسی قرار گرفته است که در ۱۰۸۰ صفحه و به بهای ۱۸۰۰۰ تومان منتشر می‌شود.

این کتاب از سال ۱۳۸۶ و با کوشش مهدی کریمی در دست گردآوری و تدوین قرار گرفته و ویرایش آن نیز از آرشادای امام گرفته است. این ناشر همچنین به تاریخ جلد ۳۱ از مجموعه ۱۱۰ جلدی «آقاب» تدوین علی اکبر ولایتی را با موضوع زندگی خاقانی منتشر کرده است.

گنج‌گاه آقا شهنشاهی

آغاز بخش رقابتی سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در تهران
بخش رقابتی سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر از ۱۲ بهمن با حضور گروه‌های ایرانی و بین‌المللی در تهران آغاز به کار می‌کند.
به گزارش پایگاه رسمی اطلاع‌رسانی سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، در هفتمین روز از برپایی جشنواره سی‌امین تاتر فجر، با پایان یافتن بخش‌های فجر ارشدی، ارشدی استانی، رادیو تئاتر، نمایشنامه‌خوانی، کارگاه‌های آموزشی و اجراهای آیینی و عروسکی، بخش رقابتی این دوره از جشنواره در تهران آغاز به کار می‌کند.

نمایشگاه آثار خوشنویسی امید بانکار شیرازی و رضا امینی در گالری «شکوه» گشایش یافت.
بخش خوشنویسی این هنرمند از آیات قرآن، اشعار حافظ و سعدی در دو سالن گالری شکوه در معرض دید عمومی قرار گرفته است.
این نمایشگاه تا جمعه ۱۴ بهمن دایر است و علاقه‌مندان می‌توانند برای دیدن آثار این نمایشگاه از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به کارگاه شکوه واقع در چهارراه فرماتنه، بلوار شهید اندرزگو، خیابان شهید سلیمی شمالی، کوچه امیر نویر، شماره ۹ مراجعه کنند.

عکس‌هایی از طبیعت و معماری در «ساریان»
«بازتآب»، عنوان نمایشگاه ۴۴ قطعه عکس لاله و سیامک اسکندری در گالری «ساریان» است که از جمعه ۱۴ بهمن گشایش می‌یابد.
نمایشگاه «بازتآب»نخستین همکاری این خواهر برادر (لاله و سیامک اسکندری) در حوزه عکاسی و مجموعه‌ای متنوع از مضامین اجتماعی و چشم‌اندازهای شهری و طبیعی با رویکردی مستند گونه است.
این نمایشگاه تا ۲۲ تیر در نمایشگاه دانش و علاقه‌مندان می‌توانند به‌غیر از سه‌شنبه‌ها از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به نشانی خیابان شهید صابونچی، کوچه محمدتالوت،شماره ۸مراجعه کنند.

کارگاه خورشیدی در گالری «شکوه»
در پژوهشکده هنر
با حضور دکتر سیدغلامرضا اسلامی بر گزار خواهد کرد.
به گزارش روابط عمومی پژوهشکده هنر، این پژوهشکده در نظر دارد کارگاه کارگاه شد و با حضور دکتر سیدغلامرضا اسلامی، معاون آموزش و دانشیار دانشکده معماری پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران چهارشنبه ۱۹ بهمن از ساعت ۱۶ تا ۱۸ برگزار کند.
علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر و ثبت‌نام در این دوره می‌توانند با پژوهشکده هنر به شماره تلفن‌های ۲-۶۶۹۵۱۹۰ تماس حاصل کنند.

هفت گرش از جهان از هفت هنرمند جوان در نگارخانه «لاله»
نمایشگاه گروهی نقاشی از هفت هنرمند جوان در نگارخانه لاله گشایش یافت.

در این نمایشگاه آثاری از رقیه اسمعیلی نسب، آمنه ابراهیم‌احمدی، فاطمه ایچی، لولوپاتر پور، زهراروشکی، شیوا حدادیوان و شیوا عینی به نمایش در خواهد آمد.
همچنین در این نمایشگاه حدود ۵۰۰ اثر در ابعاد متفاوت با تکنیک اکریلیک و رنگ و روغن و ترکیب مواد ارائه می‌شود.

این نمایشگاه تا هجدهم بهمن برپا خواهد بود.
نگارخانه لاله واقع در ضلع شمالی پارک لاله هر روز از ساعت ۹ تا ۱۳ تا ۱۵ تا ۱۹ماده دیدار علاقه‌مندان است.

گالری «آر ته» میزبان عکس‌های «بشرنامه»
نمایشگاه عکس «بشرنامه» از رقیه اسمعیلی نسب در گالری «آر ته»برپا شده و تا ۱۷ بهمن ادامه داد.
در این نمایشگاه عکس‌ها و آثار سه‌ماهه زرچی هنرمندی که موفق شد در جشنواره جهانی عکس کنترین گ و جشنواره بین‌المللی عکس خلاق آمریکا برگزیده شود به نمایش درآمده است.
این نمایشگاه تا ۱۷ تار بهمن در گالری آرته به نشانی شیراز جنوبی، پلپاینر ۳ از همت، بلوار علیخانی، ۲۰ متری گلستان، ۱۲ متری دوم، شماره ۳، از ساعت ۱۶ تا ۲۰ میزبان علاقه‌مندان خواهد بود.

نقاشی‌های مهدی حسینی در گالری «خاک»
نمایشگاه آثار نقاشی مهدی حسینی از ۸ بهمن در گالری خاک به نمایش درآمده است.
نقاش مهدی حسینی، استاد دانشگاه و عضو هیئت‌رشد فرهنگستان هنر به‌هم گفت: آثاری در گالری خاک حاصل آخرین تجربیات هنری من در نقاشی و کار هنر متراپل‌های جدید است.
نمایشگاه نقاشی‌های مهدی حسینی تا ۲۴ بهمن در گالری خاک دایر خواهد بود.
گالری خاک که در خیابان شریعی، دو راهی قلهک، خیابان بصیری، کوچه زیلا قرار دارد، شبیه‌ها طراحی است.

اختراعات و اکتشافات ایرانیان در «آفتاب شرق»
«آفتاب شرق» یک مجموعه داستانی ـ مستند سیزده قسمتی ۳۰ براساس مدارک مستندل و علمی است.

به گزارش روابط عمومی این سریال، داستان مجموعه درباره آقای دربار (بازنشته یک موسسه پژوهشی شناخته شده که هیچ‌تآن ادامه همکاری دارد) و دو نو دختری او (فرزین و فرزانه که ۱۴ و ۱۳ ساله‌اند) است که در هر قسمت با ورود به یک موضوع به بررسی آن می‌پردازند.
فرزین و فرزانه به خاطر این که مادر و پدرشان کاشفاناس هستند و به آفریقا سفر کرده‌اند برای مدتی پیش پدربزرگ زندگی می‌کنند و در سفرهای مختلف همراه او می‌شوند که برخی از این سفرها را بچه‌ها ترتیب می‌دهند و در برخی دیگر در مأموریت‌های کاری پدربزرگ همراه او می‌شوند.

ساختار این مجموعه از ترکیب چهار قالب داستانی، داستان تاریخی، انیمیشن و مستند تحلیلی، تحقیقی تشکیل می‌شود تا در فضای داستانی سرگرم‌کننده بتوان به انعکاس مناسب موضوعات برنامه پرداخت.

نقاشی‌های شاهین آرزوین در گالری «شکوه»
نمایشگاه آثار نقاشی شاهین آرزوین از جمعه ۱۴ بهمن در گالری شکوه برپا می‌شود.علاقه‌مندان می‌توانند از ۱۲ تا ۱۹ بهمن از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به نشانی چهارراه فرماتنه، بلوار شهید اندرزگو، خیابان سلیمی شمالی کوچه امیرنور، شماره ۹ مراجعه کنند.

اجرای «مروجه» در آگاتا کرستی» در تماشاخانه تهران
مجید جعفری نمایش «تله‌موش» نوشته آگاتا کرستی را در تماشاخانه تهران روی صحنه می‌برد.
به گزارش مهر، مجیدی در این‌باره گفت: نمایش «تله موش» نوشته آگاتا کرستی را از ۹ بهمن در تماشاخانه تهران روی صحنه می‌رم. برای اینکه همزمان همه سلیقه‌ها بتوانند نمایش مورد نظر خود را تماشا کنند بعد از اجرای این اثر و تا ساعت ۲۱ نمایش «خود خودشه» که نمایشی طنز است اجرا می‌شود.

رضا پشی، شوارم مستعدی، مروارید جعفری، بهروز پوررجی، کتیون پختیاری، محمد بخودی، سروین رفیعیان و بهرنگ فرهنگ‌دوست بازیگران نمایش تله‌موش هستند.
این نمایش از یکشنبه ۹ بهمن ساعت ۱۹ در تماشاخانه تهران واقع در تقاطع طالقانی و لعیصر روی صحنه رفت.

وزیر فرهنگ و

در دیدار با وزیر فرهنگ، ورزش و جوانان فلسطین از آمدگی جمهوری اسلامی ایران برای ساختن فیلم سینمایی درباره مقاومت ۲۲ روزه مردم غزه در مقابل‌با حملات رژیم صهیونیستی خبر داد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر سیدمحمد حسینی صبح دوشنبه در دیدار با محمدابراهیم المدهون وزیر جوانان، ورزش و فرهنگ دولت منتخب فلسطین، با اشاره به مقاومت ۲۲ روزه مردم غزه در مقابل رژیم صهیونیستی ساخته‌شود، حسینی افزود: منتظر تهیه فیلمنامه این فیلم توسط دکترال‌زهار هستیم و در تمایل جمهوری اسلامی برای افزایش همکاری‌های همه‌جانبه فی مابین خبر داد.

وزیر ارشاد گفت: می‌توانیم همکاری‌های بسیار خوبی در زمینه‌های فرهنگی ـ هنری داشته باشیم. وی این‌امیدواری کرد که با شرایط پدید آمده در مصر، رفت و‌آمدها از طریق مصر به غزه آسان‌تر شود.

حسینی ضمن اشاره به تحولات روی داده در کشورهای اسلامی نیز گفت: یکی از دغدغه‌های ما در این تحولات، موضع آن کشورها درباره فلسطین است. وی افزود: همان‌گونه که در زمان انقلاب اسلامی ایران نیز یکی از مهم‌ترین شعارها، حمایت از مردم فلسطین و محکومیت رژیم غاصب صهیونیستی بود، حسینی گفت: با توجه به بی‌داری اسلامی روی داده در مصر مقاومت ۲۲ روزه مردم غزه در مقابل رژیم صهیونیستی ساخته‌شود، حسینی افزود: منتظر تهیه فیلمنامه این فیلم توسط دکترال‌زهار هستیم و در تمایل جمهوری اسلامی برای افزایش همکاری‌های همه‌جانبه فی مابین خبر داد.

وزیر ارشاد به اشاره به همکاری‌های مشترک ایران و دولت منتخب فلسطین و نقش سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در این میان، افزود: جمهوری اسلامی برای افزایش همکاری‌های همه‌جانبه فی مابین خبر داد. وی با اشاره به نامگذاری امسال به عنوان آموزش در غزه

دیدار وزرای فرهنگ ایران و فلسطین

خوشحال هستم که اکنون پس از مدت‌ها انتظار، فرصت چنین دیداری برای من مهیا شده است. محمدابراهیم المدهون افزود: ایران تنها کشوری است که متفاوت با سایر کشورهای جهان، پشتیبان و یاریگر مردم فلسطین بوده در کنار ما، به‌ویژه در سختی‌ها حضور داشته است.

وی گفت: فلسطین و غزه مراحل بسیار سختی را به تازگی گذرانده‌اند و ایران در این شرایط همواره کمکی همه‌جانبه‌داشته است.

نیز گفت: ما برای برگزاری هر چه بهتر این مراسم و تجهیز مدارس مشترکات قسراوان بین ایران و آماذگی داریم. حسینی به آموزش زبان عربی در ایران نیز اشاره کرد و گفت: امیدواریم امکاناتی در فلسطین مهیا‌شود که زبان فارسی نیز در این سوزمین اسلامی در سطح گسترده‌ای آموزش داده‌شود. عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی ایران نیز گفت: ما الگو کامل داریم برای تکمیل این‌سفرآریند، می‌تواند برای ما الگو باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان ضرورت ایجاد دفتر نمایندگی وزارت ارشاد در غزه گفت: بهتر است دفتری در غزه وجود داشته باشد تا استادان و مربیان در حوزه همکاری‌ها و فرهنگی ـ هنری از ایران برای آموزش دادن به آن شهر سفر کنند.

وزیر ارشاد به اشاره به نامگذاری امسال به عنوان آموزش در غزه

معرفی برگزیدگان جشنوارهٔ فصلی مطبوعات و خبرگزاری‌ها

در بخش گزارش، خادم فریده عباسی از روزنامه‌اطلاعات برگزیده سوم شناخته شد

محمدزاده خاطر نشان کرد: در بخش توسعه کیفی پیشرفت کم و اگر جشنواره‌ای در یادترین می‌شود به همین دلیل است. معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: امروزه مشکلات چاپ و توزیع و غیره گریبانگیر مطبوعات است. یارانه‌ها هم که دولت پرداخت می‌کند با توجه به این تعداد از نشریات، رقم قابل توجهی نیست. در اینجا باید گفت میزان پرداخت یارانه برای ما شاخص‌های کمی و کیفی است و تیراژ معیار اصلی پرداخت یارانه نیست. مادر آینده باید پاسخگوی عملکرد امروز خود باشد. آینده ما، عملکرد امروز ماست و امروز نتیجه‌ها چیزی است که می‌تواند کیفیت نشریات را هم ارتقا بخشد.

محمدزاده خاطر نشان کرد: در بخش توسعه کیفی پیشرفت کم و اگر جشنواره‌ای در یادترین می‌شود به همین دلیل است. معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: امروزه مشکلات چاپ و توزیع و غیره گریبانگیر مطبوعات است. یارانه‌ها هم که دولت پرداخت می‌کند با توجه به این تعداد از نشریات، رقم قابل توجهی نیست. در اینجا باید گفت میزان پرداخت یارانه برای ما شاخص‌های کمی و کیفی است و تیراژ معیار اصلی پرداخت یارانه نیست. مادر آینده باید پاسخگوی عملکرد امروز خود باشد. آینده ما، عملکرد امروز ماست و امروز نتیجه‌ها چیزی است که می‌تواند کیفیت نشریات را هم ارتقا بخشد.

برگزیدگان جشنواره هنری ایران ۱۴۰۴ معرفی شدند

آیین اختتامیه نخستین جشنواره هنری ایران ۱۴۰۴ با قدرانی از کارگردانان فیلم‌های سینمایی خیلی دور، خیلی نزدیک، «فرش باد»، «کیما»، «سبب وسلسله» و «گلچهره» برگزار شد. به گزارش خبرنگار مهر مراسم اختتامیه نخستین جشنواره هنری ایران ۱۴۰۴ شامگاه دوشنبه دهم بهمن ماه در تالار اندیشه حوزه هنری با تجلیل از سیدرضا یرمیری، کمال تبریزی، احمدرضا درویش، حبیب‌الله بهمنی و وحید موسائیان برگزار شد. در ابتدای این مراسم مرتضی گودرزی دبایج، دبیر کل جشنواره ۱۴۰۴ و هنرمند نقاشی گفت: جشنواره ایران ۱۴۰۴ گامی برای تحقق سند چشم‌انداز است. وی افزود: جشنواره هنری ایران ۱۴۰۴ ستارای درخشان پریشانی جمهوری اسلامی است، با توجه به تحولات اخیر جهان و منطقه افق جدیدی پیش روی انقلاب اسلامی و انسان قرار گرفته است. بدون داشتن چشم‌اندازی روشن و هوشمندانه نمی‌توان در این فضا به اهداف انقلاب اسلامی دست یافت. وی ادامه داد: همین آینده‌نگری باعث ترسیم سند چشم‌انداز ۲۰ ساله شده‌است که به تأیید مقام معظم رهبری روی اختیار و استیلا تمام دستگاهدها قرار گرفته است. سند چشم‌انداز عجز راه ما است و افق ایران اسلامی در سال ۱۴۰۴ را طراحی می‌کند و در همه تصمیم‌ها و سنجش‌ها یامان باید به آن توجه کنیم.

قدرانی از فیلم‌سازان برگزیده

در مراسم اختتامیه نخستین جشنواره هنری ایران ۱۴۰۴ و در بخش سینما از کارگردان‌های فیلم‌های سینمایی «خیلی دور، خیلی نزدیک»، «فرش باد»، «کیما»، «سبب وسلسله» و «گلچهره» تقدیر شد. محسن مومنی‌نیرب، رئیس حوزه هنر، سبیل جانری بیگاری، «اکتشافات ایرانیان در «آفتاب شرق» و موسیقیدان جشنواره، رضا مهدوی،مدیر مرکز موسیقی حوزه هنر، شاهین فرهت، موسیقیدان

آغاز به کار جشنواره هنرهای تجسمی فجر

این جشنواره قرائت کرد. در بخشی از پیام وزیر ارشاد آمده بود: هنر در ذات خود زیبایی دارد و هنرهای هنرهای تجسمی فجر ظاهر زی‌بارا به چشم بیننده، بر نگاه و صاحب نگاه القامی‌کند. حسینی در این پیام، هنرمند را دارای ویژگی عیسایی توصیف کرده و ادامه می‌دهد: هنرمند به جسمی جان بخشد، بر یوم رنگی بپوشد، برسنکی نقش گذاشد، بر دفتری خطی نوشت، با تربی آبی سرشت و آنگاه جوشن جان‌دانی عطا نمود و بر طالعچه اعتبارش جان‌دوشت.

به گزارش مهر همچنین محمود

خوشحال هستم که اکنون پس از مدت‌ها انتظار، فرصت چنین دیداری برای من مهیا شده است. محمدابراهیم المدهون افزود: ایران تنها کشوری است که متفاوت با سایر کشورهای جهان، پشتیبان و یاریگر مردم فلسطین بوده در کنار ما، به‌ویژه در سختی‌ها حضور داشته است.

وی گفت: فلسطین و غزه مراحل بسیار سختی را به تازگی گذرانده‌اند و ایران در این شرایط همواره کمکی همه‌جانبه‌داشته است.

نیز گفت: ما برای برگزاری هر چه بهتر این مراسم و تجهیز مدارس مشترکات قسراوان بین ایران و آماذگی داریم. حسینی به آموزش زبان عربی در ایران نیز اشاره کرد و گفت: امیدواریم امکاناتی در فلسطین مهیا‌شود که زبان فارسی نیز در این سوزمین اسلامی در سطح گسترده‌ای آموزش داده‌شود. عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی ایران نیز گفت: ما الگو کامل داریم برای تکمیل این‌سفرآریند، می‌تواند برای ما الگو باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان ضرورت ایجاد دفتر نمایندگی وزارت ارشاد در غزه گفت: بهتر است دفتری در غزه وجود داشته باشد تا استادان و مربیان در حوزه همکاری‌ها و فرهنگی ـ هنری از ایران برای آموزش دادن به آن شهر سفر کنند.

وزیر ارشاد به اشاره به نامگذاری امسال به عنوان آموزش در غزه

انتخاب پر تال امام خمینی (ره) به عنوان بهترین سایت حوزه دین و معارف

پر تال امام خمینی (ره) در جشنواره وب سایت‌های ایران به انتخاب هیأت داوران، به عنوان بهترین سایت حوزه دین و معارف شناخته شد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی و خبری جماران، پرتال امام خمینی (ره) در جشنواره وب سایت‌های ایران به انتخاب هیأت داوران، در میان چهار نامزد به عنوان بهترین سایت حوزه دین و معارف شناخته شد. در بخش دین و معارف این جشنواره بیش از ۸۳ سایت شرکت کننده حضور داشتند که فقط چهار سایت «پایگاه تخصصی قرآن شناسی قرآن کریم»، «پایگاه جامع عاشورا»، «پرتال امام خمینی (ره)» و «نوبیرتال» واجد شرایط شرکت در بخش سابقه شناخته و به عنوان نامزدهای نهایی معرفی شدند. هیأت داوران جشنواره وب سایت‌های ایران هم در پایان پر تال امام خمینی (ره) را به عنوان برگزیده این جشنواره در بخش دین و معارف معرفی کرد. در بخش بهترین سایت به زبان انگلیسی هم که تعداد ۲۸سایت شرکت کرده بودند، سایت «پر تال امام خمینی (س) به زبان انگلیسی» هم در بین پنج نامزد حضور داشت.

جشنواره وب سایت‌های ایران از معتبرترین جشنواره‌های حوزه فناوری اطلاعات است که تاکنون سه دوره آن در سال ۱۳۸۷ توسط پایگاه خبری وب سایت‌های ایران (وبنا) به همراه گروهی از فعالان و متخصصین حوزه وب شرکت در بخش سابقه شناخته و به عنوان نامزدهای نهایی معرفی شدند. هیأت داوران جشنواره وب سایت‌های ایران هم در پایان پر تال امام خمینی (ره) را به عنوان برگزیده این جشنواره در بخش دین و معارف معرفی کرد. در بخش بهترین سایت به زبان انگلیسی هم که تعداد ۲۸سایت شرکت کرده بودند، سایت «پر تال امام خمینی (س) به زبان انگلیسی» هم در بین پنج نامزد حضور داشت.

جشنواره وب سایت‌های ایران از معتبرترین جشنواره‌های حوزه فناوری اطلاعات است که تاکنون سه دوره آن در سال ۱۳۸۷ توسط پایگاه خبری وب سایت‌های ایران (وبنا) به همراه گروهی از فعالان و متخصصین حوزه وب شرکت در بخش سابقه شناخته و به عنوان نامزدهای نهایی معرفی شدند. هیأت داوران جشنواره وب سایت‌های ایران هم در پایان پر تال امام خمینی (ره) را به عنوان برگزیده این جشنواره در بخش دین و معارف معرفی کرد. در بخش بهترین سایت به زبان انگلیسی هم که تعداد ۲۸سایت شرکت کرده بودند، سایت «پر تال امام خمینی (س) به زبان انگلیسی» هم در بین پنج نامزد حضور داشت.

جشنواره ملی نوآوری و شکوفایی فجر

انقلاب اسلامی بر گزار می‌شود

سرویس آموزشی: چهارمین جشنواره ملی نوآوری و شکوفایی فجر انقلاب اسلامی از ۱۵ تا ۱۸ تپهن در مصلای امام خمینی(ره) تهران برگزار می‌شود.

به گزارش خبرنگار مانسرين سلطان‌خواه، معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری درباره این جشنواره به خبرنگاران گفت: در طول سال جاری ۸ جشنواره نوآوری در سراسر کشور برگزار شد و در مجموع ۱۱۱۳ اختراع در این جشنواره دریافت شد که از این تعداد ۱۹۲ اختراع تأیید و از حمایت‌های بنیاد ملی نتخبگان برخوردار شد. تعدادی هم برای داوری مجدد به جشنواره ملی نوآوری ارسال آراج شده‌اند.

به گفته سلطان‌خواه، برای داوری اختراعات حاضر در جشنواره امسال، سه معیار اصلی بودن، نو بودن و خیر تجاری شدن را داشتن مورد توجه است.

رئیس بنیاد ملی نتخبگان تأکید کرد: بخش داوری و بخش تجاری‌سازی، از جمله بخش‌های چهارمین جشنواره ملی نوآوری و شکوفایی فجر انقلاب اسلامی هستند که اختراعات حاضر در بخش داوری، از حمایت‌های بلاعوض یک تا ۵ میلیون تومانی بنیاد ملی نتخبگان برخوردار خواهند شد. همچنین به اختراعاتی که در بخش تجاری‌سازی حضور می‌یابند، کمک می‌کنیم تا اختراعات‌شان به مرحله انعقاد قرارداد با سرمایه‌گذاران برسد.

سلطان‌خواه افزود: طی برگزاری سه جشنواره ملی نوآوری، در مجموع ۱ هزار و ۵۰۰ اختراع مورد داوری قرار گرفت و از این تعداد ۱۶۰۰ اختراع تأیید شد. همچنین تعدادی از اختراعات‌ها به مبلغ ۹ میلیارد تومان مورد حمایت نتخبگان واقع شدند.

آلیا السلی، معاون پژوهشی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و دبیر چهارمین جشنواره ملی نوآوری هم گفت: جشنواره امسال بخش‌های گوناگونی دارد که بخش داوری، تجاری‌سازی، بین‌الملل و بخش تجاری‌شده، از جمله بخش‌های مهم آن هستند.
رئیس بنیاد ملی نتخبگان تأکید کرد: بخش داوری و بخش تجاری‌السلی توضیح داد: در بخش داوری ۲۵۵ مخترع با ۲۱۴ اختراع شرکت می‌کنند، در بخش تجاری‌سازی که شامل اختراعات‌های دارای قابلیت تجاری شدن هستند، ۳۱۰ مخترع با ۲۷۵ اختراع حضور دارند و در بخش بین‌الملل ۳۳ مخترع از ۱۸ کشور دعوت شدند.

او اضافه کرد: در بخش تجاری‌شده نیز مخترعاتی حضور می‌یابند که اختراعات آنها در جشنواره‌های پیشین تأیید شده است و حضورشان در جشنواره امسال، جنبه الگویی برای مخترعات جدید دارند.
به گفته السلی، همزمان با برگزاری جشنواره امسال، نمایشگاه بزرگ تجاری‌سازی اختراعات و نوآوری‌ها نیز برپا می‌شود.

رادیو نمایش از چهره‌های تئاتری تجلیل کرد

رادیو نمایش با حضور محم‌حسین صوفی معاون صدای جمهوری اسلامی ایران و مهدی دهقان‌نیری مدیر مرکز هنرهای نمایشی رادیو و رادیو تئاتر دوشنبه ۱۰ بهمن در قالب مراسمی از چهره‌های شناخته‌شده عرصه تئاتر تجلیل به عمل آورد.

به گزارش مهر، در این مراسم که در حاشیه برگزاری بخش رادیو تئاتر جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر برگزار شد با حضور چهره‌های شناخته شده و فعالان عرصه رادیو و نمایش برای رادیویی از ایرج راد، تریا قاسمی، داریوش مومنیان، داود رشیدی و قطب‌الدین صادقی تجلیل به عمل آمد. در این مراسم هر کدام از این چهره‌های شناخته شده تئاتر و هنرهای نمایشی در خصوص ویژگی‌ها و تأثیر گذاری‌های رادیو و به‌ویژه رادیو نمایش بر فرهنگ جامعه سخن گفتند.

نادر برنجی‌نیر، منند، محمد یعقوبی، محمدامیر یاراحمدی و دیگر چهره‌های نمایشنامه نویسی و فعالان مرکز هنرهای نمایشی رادیو در این مراسم حضور داشتند. بخش رادیو تئاتر سی‌امین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در ۱۱ تاسه ۱۳ بهمن با حضور ۱۳ نفر نماینده از تهران و شش استان در تالار انتظامی خانه هنرمندان ایران برگزار شد.

اجرای ۱۰۰ برنامه فرهنگی و هنری به مناسبت دهه فجر در تهران

رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از برگزاری بیش از یکصد ویژه برنامه در مراکز فرهنگی هنری پایتخت به مناسبت دهه فجر، ۱۴ نمایشگاه، ۲۹ برنامه تریکی، ۱۸ مسابقه، دو آیین فیلم سینمایی، چهار اجرای هنری، سه برنامه گردشگری و تولید شش محصول فرهنگی را از دیگر برنامه‌های این سازمان در ایام دهه فجر بیان کرد و گفت: سدهای همایش‌های اجواان ایرانی، زندگی ایمانی» همه روزها تا ۱۹ بهمن با حضور استادان و جوانان کشور به منظور بررسی موضوع ارتقاء فرهنگ و اخلاق جوان برگزار می‌شود.

براساس این گزارش، اجرای نمایش دیوارهای خاطره از ۱۲ تا ۲۰ بهمن در خانه فرهنگ باصفا، اجرای نمایش گلاینگ هرایی روز ۱۶ بهمن در خانه فرهنگ و دراورد، گردشگری و تولید شش محصول فرهنگی را از دیگر برنامه‌های این سازمان در ایام دهه فجر بیان کرد و گفت: سدهای همایش‌های اجواان ایرانی، زندگی ایمانی» همه روزها تا ۱۹ بهمن با حضور استادان و جوانان کشور به منظور بررسی موضوع ارتقاء فرهنگ و اخلاق جوان برگزار می‌شود.

براساس این گزارش، اجرای نمایش دیوارهای خاطره از ۱۲ تا ۲۰ بهمن در خانه فرهنگ باصفا، اجرای نمایش گلاینگ هرایی روز ۱۶ بهمن در خانه فرهنگ و دراورد، گردشگری و تولید شش محصول فرهنگی را از دیگر برنامه‌های این سازمان در ایام دهه فجر بیان کرد و گفت: سدهای همایش‌های اجواان ایرانی، زندگی ایمانی» همه روزها تا ۱۹ بهمن با حضور استادان و جوانان کشور به منظور بررسی موضوع ارتقاء فرهنگ و اخلاق جوان برگزار می‌شود.

به انگیزه فرارسیدن سالروز شهادت مهر سپهر سروری حضرت امام حسن عسکری(ع):

آسمان عصمت

رضا اسماعیلی دارم دلی به سینه، شهید جمال تو در حسرت تنفس بوی وصال تو دائم به سینه یاد تو را می‌کنم مرور بیرون نمی‌روم از سر من خیال تو داغ نشسته بر دل حسرت‌نفسیم من خون گریه می‌مکد دلم از ارتحال تو اینجا منم مجاور و سواوس اهرمن آنجا تویی کنار خدا، خوش به حال تو ما را بخوان به باغ تماشا جلوات بشکفیم از نجات جمال تو آسمان عصمت و عشق و کرامتی خورشید ما،ه، آینه‌دار جلال تو بیناگذار سلسله لاله‌ها تویی بیناگذار سلسله عشق، آل تو تفسیر نقطه‌های جمال تو مشگل است بالا بلند! مانده دلم در نشیب نجر مستم نمی‌رسد به فراز وصال تو امشب غمت تمام دلم را گرفته است شکر خدا که سبب دلم گشته مال تو ای نورعسگری به خدایم خورم قسم مهدی یُود ادامه نور کمال تو فردا من و شفاعت سبز و زلال تو

زنگ انقلاب، امروز در مدارس کشور نواخته می‌شود

همزمان با فرارسیدن سی‌وسومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، «زنگ انقلاب»، امروز چهارشنبه در مدارس سراسر کشور طنین‌انداز می‌شود.مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش اعلام کرد همزمان با آغاز دهه فجر، از ساعت ۸:۳۳ امروز ۱۲ بهمن مصداق باورود تاریخی امام خمینی(ره) به ایران، «زنگ انقلاب» در مدارس سراسر کشور نواخته می‌شود.

بر اساس این گزارش، این مراسم در تهران با حضور حمیدرضا حاجی‌بابایی، وزیر آموزش و پرورش در دبستان رفاه منطقه ۱۲ آموزش و پرورش شهر تهران که امام خمینی(ره) در بدو ورود به مینهن اسلامی پس از سخنرانی در بهشت‌زهره در دست رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی،

دلیل صادر شدن حکم ریاست دانشگاه آزاد

دبیر هیأت موسس دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به علت اصلی امضا نشدن حکم ریاست فرهاد دانشجو از سوی آیت الله هاشمی رفسنجانی تاکنون، گفت: مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص ریاست فرهاد دانشجو تازه ضرر روز دوشنبه به دست رئیس هیأت امراد رسید

حمید میرزاده در گفتگو با مهر اضافه کرد: طی چند روز گذشته این سؤال که چرا رئیس هیأت امنای دانشگاه آزاد اسلامی حکم فرهاد دانشجو را امضا نمی‌کند، تبدیل به یک علامت سؤال شده است. عضو هیأت امنای دانشگاه آزاد گفت: این در حایست که دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی تازه عصر روز دوشنبه به صورت دستی حکم را از رئیس جمهور در تاریخ ۸ بهمن ماه به عنوان مصوبه این شورا امضا کرده است، به آیت‌الله‌هاشمی رفسنجانی تسلیم کرد.

وی گفت: این بدان معناست که مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی بعد از گذشت ۲ هفته در برگزاری جلسه ۲۷ دی ماه این شورا که ریاست دانشجو در آن تأیید شد، به رئیس هیأت امنای این دانشگاه رسید. به گفته میرزاده حکمی که دکتر احمدی‌نژاد ۸ بهمن ماه به عنوان مصوبه شورای‌عالی انقلاب فرهنگی امضا کرده براساس گزارش وزیر علوم در جلسه ۲۷ دی ماه این شورا بوده است.
مقررات هیأت موسس دانشگاه آزاد اسلامی در ادامه اظهار داشت: طبق مقررات رسمی کشور درج نشدن، جنبه اجرایی ندارد. میرزاده گفت: رئیس هیأت امنای دانشگاه آزاد اسلامی بنا دارد فرهاد دانشجو را در جلسه هیأت امنا دعوت کند تا وی برنامه‌های خود را برای ریاست این دانشگاه اعلام کند. پس از آن نسبت به صدور حکم وی تصمیم‌گیری می‌شود.

به گفته بهمن‌هاشمی، مصوبه‌ای که دیروز ابلاغ شده، می‌تواند بلافاصله تبدیل به حکم ریاست دانشگاه آزاد شود بلکه مستلزم برگزاری جلسه هیأت امنا و ارائه برنامه‌ها از سوی فرهاد دانشجو است. وی خاطرنشان کرد: جلسه هیأت امنای دانشگاه آزاد احتمالاً به زودی به برگزار می‌شود.

شرایط اعطای ارز دانشجویی اعلام شد

معاون بورس و امور دانشجویان خارج سازمان امور دانشجویان وزارت علوم گفت: تخیل ایرانیان خارج از کشور طبق مقررات ارزی بانک مرکزی که در سایت اداره کل امور بورس وزارت علوم اعلام است، می‌توانند از ارز دانشجویی دریافت کنند. حسن مسلمی تائینی در گفت‌وگو با ایسنا افزود: این دانشجویان پس از ثبت نام در نشانی اینترنتیکی http://mesha.msrt.ir و تعیین تکلیف می‌توانند به صورت اینترنتی از زمان دریافت ارز، خود مطلع شوند. او ادامه داد: به دانشجویان و خانواده‌های آنها تأکید می‌شود که براساس زمان تعیین شده به وزارت علوم مراجعه کنند و زودتر از آن پیگیر شوند. او بیان اینکه وزارت علوم در زمینه اعطای ارز، روزانه به ۲۵۰ نفر خدمات ارائه می‌کند، براین اساس به ترتیب اولویت ثبت نام، به دانشجویان از این دسته می‌شود. به گفته معاون بورس سازمان امور دانشجویان، دانشجویانی که به صورت بازرگانه قصد تحصیل می‌کنند، به میزان و زمانی که خارج از کشور هستند، می‌توانند از ارز دانشجویی استفاده کنند.

سال آینده در شهر تهران «سریاز معلم» جذب نمی‌شود

مدیرکل آموزش و پرورش شهر تهران گفت: درسال تحصیلی آینده، در حوزه شهر تهران اسیران معلم جذب نمی‌شود. علی بدین‌خواه افزود: سرباز معلم، سرباز معلم‌ها اساساً برای مناطق محروم و صعب‌العباس که امکان اعزام فرهنگیان ندارد و دارای شرایط خاص به آن مناطق وجود ندارد، جذب نمی‌شود. حال که شهر تهران چنین وضعیتی ندارد که نیاز به اعزام سرباز معلم باشد و اکنون هم جذب سرباز معلم در تهران سابقه نداشته است.

بنابراین گزارش، براساس بخشنامه معاونت توسعه مدیریت و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش، در سال تحصیلی آینده ۵۳۲۲ سرباز معلم در آموزش و پرورش سراسر کشور جذب خواهند شد.

تجمع ۵۰۰ نفری دانشجوان مهدی‌یاور در مسجد جعفران
مدیرکل امور فرهنگی وزارت علوم گفت: همزمان با رعیع الاول، سالروز آغاز امامت حضرت ولی‌عصر(عج) تجمع ۵۰۰ نفری دانشجوان مهدی‌یاور، امروز و فردا در مسجد مقدس جعفران برگزار می‌شود. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر امور فرهنگی وزارت علوم، دکتر جلیل دارا، افزود: در راستای تعمیق و گسترش فرهنگ ناب و اصل هویت در میان دانشجویان و به منظور گرامی‌سازی روز نهم ربیع‌الاول (آغاز ولایت امام عصر(عج)) این کارگرمای بزرگ با حضور دانشجویان و نمایندگان دستگاه‌ها و نهادهای دانشگاهی برگزار می‌شود.

همایش «آموزش عالی: الزامات تحول در آموزش فنی و مهندسی»
همایش «آموزش عالی: الزامات تحول در آموزش فنی و مهندسی» به همت وزارت عالی، فرهنگ و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و با همکاری پژوهشکده سیاست‌گذاری علم، فناوری و صنعت دانشگاه صنعتی شریف برگزار

کزارشی از **همایش انجمن ایران‌شناسان اروپا-لهستان**

صدسال تنهایی

دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی

یکشنبه ۷ صفر ۱۳۳۵/ ۱۱ توفس [۴ دسامبر ۱۹۱۶] نیم ساعت از شب گذشته، عموم محبوسین خانه موقرالدوله راه ارگ دولتی انتقال دادند. جرات ارگ که قابل سکونی بود، سابقاً اشغال شده، به تصرف سایر توقیف‌شدگان درآمده بود. وقت ورود، اتاقی به ما داده شد که مرطوب بود و همان شب سبب ناخوشی بعضی شد. روز بعد آن اتاق را با افغانها عوض کردیم. آنها نیز پس از چندی از آنجا به محل دیگر که برایشان تعمیر نمودند، رفتند.

در ارگ، عموم محبوسین جمع شدند و عده آنها به ما تکمیل شد و واقعایی تماشا نبود؛ از ملل مختلفه آلمانی، اتریشی، سوئدی، ایرانی، عثمانی، افغان، هندی، آنجا جمع شده بودند. زبان بین‌المللی محبوسین فارسی بود. در اینجا آشنایان جدید پیدا کردیم. سوگمبار و کرزی‌یگر را که در کرمان بودند، دیدیم.»

چطور است، مقام را به قول موسیقی‌دانها تغییر داده، باعث واقعه دیگری را که در همان روزها اتفاق افتاده، پیش بکشیم. در آن چکامه **وحید دستگردی** که در اول مقاله با آن موضوع را شروع کردیم، یکی دو بند هست که به اهمیت دو اختر نامهم مهمی، یکی تلگراف و یکی هواپیما اشاره می‌کند؛ اختراعاتی که همان کاری را که امروز موشک‌ها و موبایل‌ها و بی‌بی‌ی، در تهیج مردم انجام می‌دهند، به صورتی انجام می‌د. وحید ضمن آن نفرین کرده بود در مورد سیم تلگراف ریتز و گفته بود:

آخرای روتریز، این یاه‌وسرایی تا چند

استدر اقطار جهان هرزه‌درایی تا چند؟

خواب افغانی و تعبیر خطانی تا چند؟

کرگدن جلدی و بی‌شرم و حیاسی تا چند؟

تا به کی قافله بیهده را پیشاهنگ؟

کسی دروغ تو جلوتری طیاره کند؟

همسری یاهه نیارد که به خمپاره کند. خننده و اخبار شور هر طفل به گوهاره کند

دم فرو بند، خدا سیم تو را پاره کند

روز را شام چرا خوانی و رومی را زنگ؟

اتفاقاً دو سه مورد موثر آنها سیم تلگراف را قطع و پاره هم کردند، یا تلگر آنها را به طرف نرساندند. تقریباً کاری که پارزیت این روزها می‌کند. در واقع قرن گذشته قرن تلگراف بود که آخرین فاتحه آن در مدرسه مرس لندن در نیمه شب ۳۱ ژانویه ۱۸۹۹/ ۱۳ شوال ۱۲۹۹هـ/ ۱۱ بهمن ۱۳۳۷ ش خوانده شد (هواخبری باصل، فصل مرثیهٔ ثریب چاپ، ص۲۰۳) و در واقع قرن بیست و یکم، تلگراف وظیفه انقلابی خود را به ۵۰۰ مثال کانچوک و کربن سبرد که موبایل (تلفن همراه) نام دارد که باین وجود نحیف، بتواند یک میلیون آدم را در میدان تحریر قاهره علیه مبارک جمع کند. مورد دوم اختراع هواپیماست و استفاده آن در جنگ.

ولیهمامپراتور آلمان؛ همان که جشن تولد او را در زندان شیراز گرفتند و آنهمه سختی دیدند؛ به قول وحید دستگردی:

حکـم بر تـوده ژرمن بـه فداکاری داد

زیلسن را بـه هـوا فرصـت طیارـی داد

بـه قـضا و بـه قـدر منصب سـرداری داد

فتح را خوانده سپهدار و ظفر را سرهنگ

اتفاقاً در جنگ کارزون و شیراز، هواپیماها شترک داشتند؛ منتها نه زیپلن، بلکه هواپیماي انگلیسی و توپها را هم سلیکس به شیراز فرستاد، نه ولیهم، و آنها هم که منصب سرداری داشتند، قضا و قدر نبودند، بلکه سردار ظفر بختیاری و سردار معتضد مشاور فرمانفرما بودند، و سپهبدارها تکلیبی نبود، بر گذشت ابوالفتح‌زاده را هم که دیدیم.

چون داستان بمباران هوایی کارزون برای نخستین بار اتفاق افتاده و مهم است، اشاراتی بدان بی جایست. بر طبق یادداشت‌های رئیس الاطباء در سال دوم حکومت فرمانفرما: «... انگلیستان در مقام افتتاح راه پوشهر [به شیراز] بر آمدند، از طرف بندر پوشهر، عده‌ای کنیر از لشکر و عسکر و سرجر خنده و غیره پیش آمدند، از آن طرف، هر چه عده داشتند با استعداد فوق‌العاده پیش رفتند. از طرف پوشهر به امداد بالان و طیاره و آرپان، بردشتی و دشتستان تسلط پیدا کردند و به انواع حیل گردنگشان را خاضع و مطیع کردند و از نظر خراسان را دستگیر کردند؛ پس از گرفتن مبلغ خطیری، او را کشتند. به فوریت از پوشهر مشغول ریل کشیدن شدند تا به رازجان کشیدند. از آن طرف پیش آمدند و از طرف شیراز به ناصر دیوان فشار آوردند. چون عرصه را از دو طرف تنگ دید، از کارزون بیرون رفت و کارزون را نیز متصرف شدند.

ناصر دیوان رفت به جره و قلمور، با عده‌ای که به دوستت نفر می‌رسید. از طرف ایالت به او اسلحه و مرسول شد و او را امتحین کردند که با هم طهران رود یا به شیراز آید، اطمینان داشته باشد. پس از مفتوح شدن راه پوشهر، درصدد تهیه کردن کلل‌ها بر آمدند. قسمتی را از پاک و پاک کرده کردند که هر روزه آن‌ها می‌برد و مردم می‌کنند. او پوشهر نسبت ساعت ساعت شاید کمتر آمد می‌کند و کارزون را خیلی اهمیت دادند...

در روز **جمعه پنجم جمادی‌الاول ۱۳۳۷** [۱۸ تیر ۱۹۱۸] در صبح آخر جنگ بین [لمل] یک آرپلون بزرگ که به شیراز آمد، چون اهل شهر چیز چیز کرده دیده بودند، تمام رجال و نسآ به پامها رفت برای تماشا. در هوا، ملل باش‌ای بود که بالهای خود را بسط داده باشد. بعد از مدتی عجیبی می‌کرد. تمام یوز و حشمت پیدا کرده بودند و خیلی آوج دادند، و روی سر هر نامشاید داد و گردش نمود.

بعد در یک تخت که برای آن‌ها مهیا کرده بودند وارد شد. عصر دسته مردم به تماشا می‌رفتند؛ من جمله خود بنده از پس الاطباء [یوم، اولاً وضع این طیاره روی زمین در دور عینه مثل نقش منگ بود. در عاده از ریل درشت، و دو مد و قسیم دو مد ماهی، و در دو مثل تشریف به منتره بالهای او بود از تخته و آهن ساخته‌اند. در شکم او اسباب آتشخانه و چرخ‌ها داشت که به قوهٔ بزرین استت که حرکت می‌کند، و در پیشانی او چهار یوز بزرگ که از یکپارچه چوب ساخته‌اند که به یک محور حرکت می‌کند، و این صدا از حرکت و دوران اوست که به شکلی به‌سرعت می‌کند در وقت طیاران که محبوس نمی‌شود. و جای نشستن دو نفر بیش نداشت، و طول آن ده ذرع به نظر آمد و عرض آن پنج ذرع.

و آن دو نفر، لباس چرمی در بر داشتند، و دو زمین به چشم‌ها داشتند، و در زیر آن نیز درزمینی بزرگ قرار داده‌اند، و ساعت و درجه و قطب‌نما نیز در آن بود. فرمانفرما [حاکم]، فرمان‌المملک [ابراهیم] آمده تماشا آمده بودند و از آنها سؤال می‌کرد که برودت هوا در کجا به شما بیشتر اثر کرد؟ اشاره به گوه برفی معروف به «گوه دراک» کردند که در سمت غربی واقع است. گفتند: بدین طرفی که از این گوه اثر این گوه اثر کرد؛ از اینکه لباس چرمی در بر داشتیم، نزدیک به هلاکت رسیدیم؛ ولی خیلی محل تعجب و حیرت بود.

مدت زمان مسیر از شیراز تا پوشهر—که متجاوز از پنجاه فرسخ [سیصد کیلومتر] است، یک ساعت و ده دقیقه بود و خیلی جرأت می‌خواهد سوار شدن در آن، و آن دو نفر سورچی آن بن سه بیست ساله بودند، چون در ایمن ایام، بانی انتخاب و کلا برای دارالنشورای ملی [دوره جهاد]، بعد از چند سال فتر در ۱۳۳۹/ ۱۳۹۱م مجلس افتتاح یافت] بود و فرمانفرما برای دادن تعرفه، جناب حاجی میرزا مهدی سادات متولی مسجد، و کلک، می‌گفتند پس از ملاقات شما ودره و پرسیدن از موقع‌ات مسجد، گفتند: طیاره‌ای که امروز آمد تماشا کردی؟ گفتیم: آری. فرمود: هیچ کس این طیاره را به این شهر و مملکت ایران نمی‌طرف وارد نکرد؛ از این‌اشخاصی که در مسجد دو جمع شدند و بلاوا کردند و «حیدر حیلز» کردند و آن کارهای قبیحانه‌ای که بالمال نتیجه‌اش این شد.

انقباض در صبح یکشنبه هفتم شهر جمادی‌الاول [۱۳۳۷/ ۲۰ فوریه ۱۹۱۸] تهران حرکت را داشت، مجدداً جمعیت از زن و مرد به راه رفت تخت رفته، دنبلیها دور به دور ایستاده بودند با تفنگ، برای جلوگیری از مردم. اول کاخانه او را آتش کردند، چرخ‌ها که به حرکت آمد، آن بزه بزرگ به حرکت افتاد و آن دو نفر فرنگی لباس چرمی پوشیدند و به همان ترتیب دسته داهد خلافاطقی کردند و رفتند.

از قضا در کارزون او را تیر زدن، سرتگون به زمین شده، هر نفر قطعه قطعه شدند. این آدمهای نادر دیوان دیدند؛ چون به مجرد گلوله رسیدن به هر کجای او، از قوه افتاده به زمین می‌افتد. [این دومین نفر از قربانیان صد سال تنهایی. ای سفاکات تاریخ که در مدت دویارده زبند، من بین سوس امین خود دو تن کششگاه هوایی جنگ‌اerial که مردم می‌کشند، برای چه کسی در بیابان کارزون کشته شده‌اند، چه بود؟ آری نام آنها را می‌خواهم برای تکمیل این مقاله] دو چتر تهیه کرده‌اند؛ اگر می‌جالت کنند، چترها را باز می‌کنند و دست به دنباله آن‌ها گرفته‌اند و به زمین می‌افتند.

فرای آن روز طیاره‌ای دیگر از پوشهر به سسر رباطک آمد و چند بمب و نارنجک انداختند؛ بسیار از گاو و گوسفند، و چند نفر از سادات، تلف شدند. در صورتی دیوان چون دید کار از چه قرار است، شش هنگام از آنجا فرار کرد.

شاه ترکان چو پسوندید و به چاهم انداخت

دستگیر از نشود لطف همتم چه کنم؟

(حافظ)

«بیزن و منتره» یکی از داستانهای عاشقانه شاهنامه است و می‌توان گفت از همه تر معاصر روش فردوسی آن است که در سر لوحه بعضی از معانتر روش، درآمدی بی‌اورد در خواننده رابری ورود به بدنهٔ اصلی ماجرا آمده است. دربارهٔ این داستان هم این شیوه به کار رفته است: شبی است ظلمانی و سکوت وهم‌انگیزی بر آن چیره است که بر غلظت آن می‌افزاید. فردوسی در باغ خود خفته است. ناگهان دستخوش کلبوس می‌شود. فریاد می‌زند و کسی را که او را با بُتِ مهربان، خود می‌خواند، پیدار می‌کند و از او می‌خواهد که بیاید و با حضور خود او را از دهشت این شب رهایی بخشد. او سراسیمه می‌آید، شمع می‌افروزد و بزمی برپا می‌کند. جنگ می‌نوازد و برای آنکه مر خود را مشغول و آرام کرده‌باشد، داستانی حکایت می‌کند و از او می‌خواهد که این داستان را به شعر آورد؛ این همان داستان بیزن و منتره است، و این حدس را پیش آورده است که نخستین داستان شاهنامه‌باشد. بدین گونه شاهنامه از این شب ظلمانی طلوع می‌کند. کلبوس فرو می‌خوابد و یک بهجت سحر گاهی بر جای آن می‌نشیند.

گاه در شاهنامه چنان می‌شود که از واقعایی عادی، حادثه‌ای بزرگ زاییده شود. هم از این نوع داستان «بیزن و منتره». قضیه این است که روزی کیخسرو با چندتن از سربان کشور به بزم نشسته است، ناگهان گروهی از مرزنشینان برای دادخواهی به نزد او می‌آیند؛ زیرا گرازان وحشی کشت و کار آنها را خراب کرده‌اند. شاه بیزن را برای دفع گرازان به سرزمین آنها می‌فرستد و داستان از این ماجرای شگرف سر برمی‌آورد.

در اینجا چند موضوع پایه‌ای به هم برخورد می‌کنند: مردانگی، حسد، عشق، نیرنگ، وفاداری، شجاعت، مقاومت و آنگاه رهایی.

نخست مردانگی بیزن است. بیزن پسر یگانه گیو، نواده گودرز، یکی از جسورترین پهلوانان شاهنامه است؛ بدان گونه که بعد از رستم، و پیشتر از هر کس در میدان جنگ کارهای نمایان می‌کند. وقتی کیخسرو از حاضران مجلس خود می‌پرسد که: «چه کسی آماده نبرد با گرازان است؟» همه خاموش می‌مانند، مگر او و آنگاه یک‌ه که تنها به سوی این مأموریت خطر ناک روانه می‌شود.

دوم حسد. کیخسرو گر کین می‌لاد را با بیزن همراه می‌کند، نه به عنوان یاور، بلکه به عنوان رانهمتا، تا راه چاره را به او نشان دهد. چون بیزن همه گرازان را از میان برمی‌دارد و بدین گونه افتخاری نصیب خود می‌کند، گر کین بر او حسد می‌برد و بر آن می‌شود تا دامی در راهش بگیرست. حسد یکی از فاجعه‌آفرین‌ترین خصصت‌های آدمی است. برادران یوسف را ببینیم، پسران فریدون را ببینیم. یا گو در تازدی «اتللو ملواری ببینیم که جان دزدمنوایی بی‌گناه و شخص اتللو را بریاد می‌دهد. و دهه نظیر آنها در تاریخ و افسانه. منتره دختر افراسیاب ـ با دوستان خود در آن سوی مرز می‌برد؛ برپا کرده است. گر کین بیزن را به رفتن به سرایرده منتره تشویق می‌کند. بدان امید که از این عمل، خطری متوجه او گردد، که همین گونه هم می‌شود. بیزن که در اوج نیرو و شور بُرنایی است، وقتی چنین نرمی می‌بیند، با لعینان تورانی و نغمه و آواز و قصص، و دختر افراسیاب بر تارک آن، عجیبی نیست که به نظرش بهشتی نماید در میان

♦ ♦ ♦

*** داستان خواسته در هر حال ایرانی را**

گره‌گشا معرفی کند. چاه بیزن تنگنایی است که

هر کس ممکن است در آن افکنده شود. زندگی

ترکیب چاه، امید، چاره‌گری و رهایی است

و سرنوشت بشر این است که بکوشد

♦ ♦ ♦

♦

غیظ می‌گوید:

که ره را از پس پرده دختر بود

اگر تـاج دارد، بـد اختـر بود!

و فرمان به کشتن بیژن می‌دهد. ـ بیژن در حضور افراسیاب پیشنهاد می‌کند که او را بامدست و به جانب مرگ نفرستد، بلکه یک اسب و یک گرز به او بدهند، و او را بسا هزار پهلوان ورپرو کنند، آنگاه اگر زنده ماند، او را بکشند. این ادعا بر خشم افراسیاب می‌افزاید. بیزن، احساس اندوهی بزرگ دارد. نه از ترس مردن، بلکه از آن جهت که باید با یازوان بسته به سوی مرگ برود. این را برای خود ننگی می‌شناسد؛ زیرا شایسته خود را مردن در میدان جنگ می‌دانست، نه این گونه برهنه و بیچاره‌وار.

در همین دم که می‌روند تا بیزن را به جانب دار بیرند، ناگهان پیران از راه می‌رسند. پیران ـ سهپسالار و وزیر و خویشاوند افراسیاب ـ نموه ترزانگی توران زمین است و همواره با نصایح خود تندخویی افراسیاب را تعدیل می‌کند.

پیشنهاد پیران آن است که بیزن را زنده نگاه دارند؛ اما او را ازنجیر بر پا، در چاهی محبوس کنند. افراسیاب می‌پذیرد و او را چسپاه می‌اندازد تا سنگ اکوان دیوار

♦ ♦ ♦

انسان دارند و می‌نماید که آدمیزاد به رغم محدودیت جسم و جان خود، بهائور می‌توانی ابدی دارد.

منتره در این داستان جوهر زنانگی و شورعشق پروری را در خود به نمود می‌آورد. بی‌آنکه هرزه یا سبکسر باشد، خود را به یک نیاز طبیعی رها می‌کند که دستبافت به یک جفت پسرزاده است. در پی این مقصد می‌تواند به همه چیز، پشت بپزند.

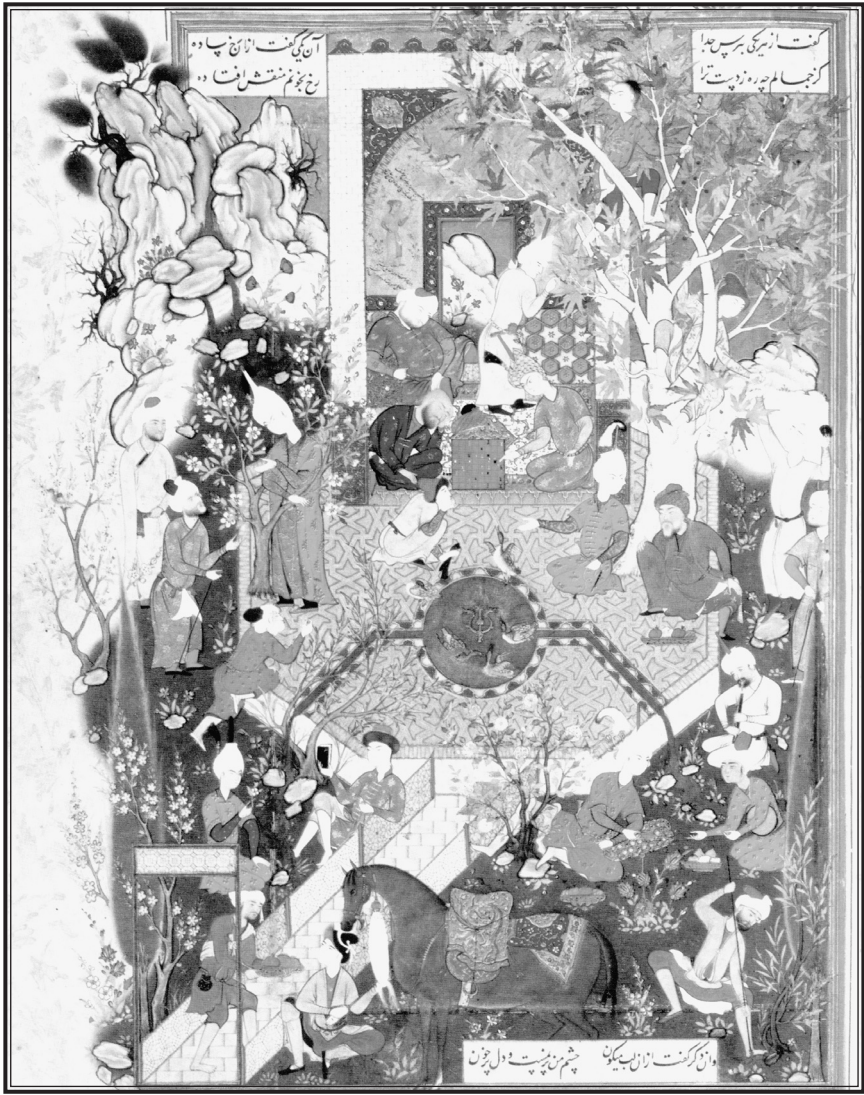
بیزن و منتره دو شخصیت اصلی داستان هستند. بیزن همان‌گونه که در میدان جنگ مردانگی خود را به‌نمودآورده است، اینجا ساخت‌جانی کم‌نظیرش را می‌نماید. تصورش را بکشید: در یک چاه تاریک،نمور زمستان و تابستان با غذای ♦ ♦ ♦

*** داستانهای شاهنامه هر یک بر گرد حکمت و آموزه‌ای می‌گردند. هر یک از آنها حکایت یکی از تئورهای ذات انسان است و می‌نماید که آدمی به‌رغم محدودیت جسم و جانش پهنه بی‌انتهایی دارد**

♦ ♦ ♦

شور و حماسه

دکتر محمدعلی اسلامی

بر سر سر آن می‌گذارد تا امکان نجاتی برای او نباشد و در عذاب ببرد. اینجااست که مقاومت بیزن و وفاداری منتره به آرامش گذارده می‌شود. منتره که از خانواده پدری طرد شده است، به زیبایی را بر دانگی همراه دارد. کسی است که به تنهایی با گرازان جنگیده است، بلاورده آن چه‌سایه اواز مرادنگی حوان هم در جنگهای ایران و توران به گوش رسیده‌است.

در ایران

اکتسون ببینم در ایران چه می‌گذرد؟ گر کین به تنهایی به‌سرعت به پایان می‌رسند. باید ناچار اهل رفتن کرد. منتره از بیزن دل نمی‌کند. پس نزدیک به کار می‌برد تا او را دد کنار داشته باشد. گر به پسرکیست که بیزن از دست داده است، به کیخسرو توسل می‌جوید. پادشاه در جام می‌شود. آن را به جوان می‌خوانند، او را بپوشش می‌کنند و به عساری می‌خوانانند. بدین گونه کاروان با مسافری تازه به سوی کشور افراسیاب روانه می‌شود.

از نظر منتره هیچ چیز نباید بر سر راه عشق مانع ایجاد کند. نه دشمنی دیرینه بین ایران و توران. نه آژم ختارذگی، و نه خطر رسوایی و به خشم پادشاه. محافظ می‌گوید:

گر بایدم شدن سوزی هاروت بابلی

سدگوننه جادوی بکنم تا بیارمت

نتیجه کار معلوم است. بیزن از بیوهی بیرون می‌آید و خود را در کاخ افراسیاب در شبنستان می‌نشیند؛ ولی باید که از کار گذشته است. چه می‌تواند بکند؟ دل به دریا می‌زند و همانجا را به بزم می‌نشیند؛ اما تا کی؟ سرانجام شش‌زب نام می‌افتد. دربان واقعه را می‌بیند و می‌پند که بی‌جانش به افراسیاب خبر می‌دهد. بیزن را دستگیر می‌کنند و با دست بسته به نزد افراسیاب می‌برند.

افراسیاب از خشم دیوانه می‌شود. چگونه این رسوایی را تحمل کند؟ یک دختر به نرگ، فرنگ، زن سیواش شد و بر اثر این جنگ ایران و توران برپا گشت و این همه کشتار و ویرانی به‌بار آمد، و اکنون این دختر دیگر با یک جوان بیگانه ایرانی، به عیش می‌نشیند. بازی روزگار بر هیچ کس رحم نمی‌کند، حتی بر او که افراسیاب را می‌کشد و با دست بسته در حال

اشتهایی با یان ایران‌شناسان

حامد الگار

دکتر حامد الگار (Hamid Algar) در سال ۱۹۴۰م (۱۳۱۹ش) در گلستان به دنیا آمد. ر زبانهای فارسسی و آلمانی را در دوران نوجوانستان آموخت. سپس در رشته زبانهای شرقی (فارسی و عربی) از دانشگاه کمبریج فارغ‌التحصیل شد.

وی در سال ۱۳۴۰ شمسی با دریافت بورس تحصیلی به ایران آمد تا تحصیلات مقطع دکتری را در دانشگاه تهران بگذراند.

ورود او مصاف بود با ظاهرات دانشجویان انقلابی علیه نظام استبدادی پهلوسی و او خود می‌گوید که چگونه حمله سربازان گارد به دانشگاه تهران بود، در این حوادث، وی روی به مسافرت می‌آورد و یک سال را در سیاحت در نقاط مختلف ایران می‌گذراند؛ چنان که به گفته خود هیچ نقطه مهمی در این باره باقی نماند که از آنجا سر زده باشد.

سپس براساس توصیه‌ای از دو دکتر به دانشگاه کمبریج باز می‌گردد و پایان‌نامه‌اش را در موضوع «نقش سیاسی علمای شیعه در قرن نوزدهم» به رشته تحریر درآورد. وی دلیل انتخاب این موضوع را شروع کار دکتر انقلابی ایران را به‌بری امام خمینی (ع) در سال ۱۳۴۲) می‌خواند. گفتنی است این استاد مطالعات اسلامی و زبان فارسی دانشگاه‌دانشگاه برکلی که تخصصش تاریخ تصوف در ایران (مؤرّه سدههای ۱۹ و ۲۰ میلادی) و تصوف (مخصوصاً متافشنده و پیشرفت آن در آسیای مرکزی، هند، مناطق کردنشین، ترکیه و بالکان) است، به دین اسلام و مسکن به مذهب تشیع گروید و از تارکی از برخی جنبشهای سیاسی معاصر شیعه را به انگلیسی ترجمه کرده؛ از جمله کتاب «لایت فقیه، مطالبی از استادشبهت‌اندیش

نمّی مسطهری، عبدالله سید محمود طالقانی و دکترعلی شریعتی.

اولین ویدار دکتر

الگار با حضرت امام در پاریس صورت گرفت؛ به بیان دیگر بعد از انقلاب نیز چندبار وی با ایشان در قم دیدار کرد.

دکتر الگار متنبخی از نوشته‌ها و سخنرانیهای اسام خمینی (ع) را با عنوان «اسلام و انقلاب» در سال ۱۹۸۱ (۱۳۶۰) به زبان انگلیسی ترجمه کرد و دو سال بعد خود کتابی با عنوان «ریشه‌های انقلاب اسلامی در ایران» نوشت.

اولین (و شاید تنها) ترجمه انگلیسی کتاب «لایت فقیه» حضرت امام و بعدها ترجمه «فانور اساسی جمهوری اسلامی» و همچنین چتر اثر از مرحوم استاد مطهری به نام «دیگر ترجمه‌های او در موضوع انقلاب اسلامی ایران است. از منظر وی انقلاب اسلامی ایران «همچترین، امیدبخش‌ترین و تأثیرگذارترین حادثه کل تاریخ معاصر اسلام» بوده است.

وی از سال ۱۹۶۵ (۱۳۴۴) عضو هیأت علمی دانشگاه برکلی بود و در این عرصه ادبیات فارسی، تاریخ اسلام، شیعه و عرفان را تدریس می‌کرد. تا اینکه پس از ۱۰ سال تدریس، بازنشسته شد. ولی همچنان به فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی خود ادامه می‌دهد.

بیش از صد مقاله، ترجمه و تألیف از او به زبانهای انگلیسی، آلمانی، فارسی، ترکی و عربی به چاپ رسیده‌است. به گفته دکتر حاتم بایزبان ـ استاد دانشگاه برکلی ـ تعداد آثار تاریخی چون پروفسور الگار با چنین دانش و تسلطی به علوم اسلامی و زبانهای خاورمیانه (فارسی،

شاهنامه برای او نظیری نیست. منتره در خود را یافته‌است و تـا بای جان در کنار او می‌نشیند، ولو در ته چاه؛ عشق بچرید بر نون فضاثل. (سعدی)

نکته آخر داستان این است که عشق برتر از هر چیز، نه ملیت می‌شناسد، نه مرام و نه آیین. ندای عشق، ندای، یگانه است، راه خود را می‌شکافد و جلو می‌رود. ایران و توران دشمن دیرینه‌بودند؛ حلقهٔ یازوان منتره، به جایی می‌رسد که گیو در جهان ریاگارت از آنان جفتی نیست، ولو جنگ‌ها ادامه یابند.

پایان خوش ماجرا، هماهنگی دارد با «آدم‌د» داستان

که در آن فردوسی از ششی دهشت‌زا حکایت می‌کند که سرانجام با حضور «بت مهربان» تبدیل می‌گردد به ششی کامبخش و داستانش از زبان یار فردوسی، داستانی پُر از چاره و مهر و نیرنگ و جنگ… خوانده می‌شود؛ یعنی مظهر خصائل چندگانهٔ بشر، و در انتهای می‌گوید کسی می‌تواند به عمق معنای آن پی‌برد که دارای (فرهنگ و شگفتی باشد):

همه از مرد فرهنگ و مسگن… یعنی داستانی نه شبیه به داستانهای دیگر و نه درخور فهم همه کس.

چاه بیزن تنگنایی است که هر کس ممکن است در دورانی از عمر در آن افکنده شود؛ اما خوشبختانه امید دارد رستمی هم در کار هست. زندگی ترکیب گرفته است از: چاه، امید، چاره‌گری و رهایی. سرنوشت بشر این است که بکوشد تا از امیدوار بودن نشتی نشود.

دو سه نکتهٔ دیگر:

دریش در آمدداستان

چرا در این شب خاص فردوسی دستخوش این کلبوس گون شده و حال آنکه ششی است مانند شبهای دیگر؟ به سبب که در جهان فراوان است، پس چرا این یک باید چنین حالتی برانگیزد؟ آیا بازتابی از وضع زمانه است که این مرد از آده را آرام نمی‌گذارد؟

البته دوران فردوسی نظر وقایع سخت و گرفتاری و نایمی بوده است، آیا این بازتاب یکی از آن زمانهاست؟ و سباب و تابیسی که فردوسی این شب را وصف می‌کند، می‌توانست است چیزی ریشه‌دار تر یک شب معمول در کار باشد. کنایهای است از یک تیرگی زاییده شده از گشت روزگار.

خوب‌بختانه با حضور یک دلدار می‌توان بر آن چیره شد. اکنون برسیم که این موجود کیست که در آن شب بی‌فرساد، ناگهان مانند یک صیغ در زندگی فردوسی طلی می‌کند؟ او آیا همسر سابق یا کسی در حکم همسر؟ فردوسی از او به عنوان «سروین» «مهربان یسار» و «بت مهربان» و «جفت نیکی شناس» یاد می‌کند. دست سار صفت مهربان به کار می‌برد، و این می‌نماید که حرف بر سر موجودی است تمام عیار؛ کسی که در آن واحد مدم، پرستار، غمگسار و دلدار و مرد خود است. از همه طرفه تر آنکه زنی است فرهیخته و هنرمند، از تاریخ و داستانهای باستانی باخبر است، جنگ می‌نوازد و شیرین‌زبان است و فردوسی را که ذاتاً مرد حساس و باریک بینی بوده، دلداری می‌دهد. می‌گوید: «روان را ز درد و غم آزاد دار» یا «خرم‌مند مردم چسرا غم خورد»؛ این توصیه بار دیگر تأیید می‌کند که فردوسی دستخوش ملالنی بوده، ناشی از وضع زمانه.

ماگر این زن را همسر فردوسی بگیریم، باید سهمی هم برای او در سرودن شاهنامه شناسیم؛ زیرا اگر او با شوهر خود همدل و همراه نبود، فردوسی نمی‌توانست با آرازش خاطر این کار را ادامه دهد؛ آن هم طی سسی سال، با این اشتغال دائمی فردوسی، چه‌سپا که کارهای دیگر، نه معلول می‌مانده و چه‌سپا که بر جریان معاش اثر اثر گذار می‌شده. این در زمانی بود که شاعران دیگر به دربار و دستگاه‌های قدرت می‌آویختند، صله‌های گراف دریافت می‌کردند و از رفاهی فرقی نداشتند.

چون فردوسی از او با صفت «جفت نیکی شناس» یاد می‌کند، و در شاهنامه کلمه: «جفت» به همسر اطلاق می‌شده، تردیدی باقی نمی‌ماند که او مقام همسری داشته؛ اما قدری بیشتر از همسر، دلفرو زبوده و فردوسی نسبت به او اظهار حق شناسی دارد: «هفتم گویم و هم پذیر سپاس»؛ سبیل برای آنکه این داستان را برایش حکایت کرد، و نیز برای حضورش و خوبی‌های دیگرش. از این روست که صفت «نیکی شناس» را دربارش به کار می‌برد.

ممکن است کسانی بگویند که در گذشته کثیرن از تربیت شلده هم بودند که پایگاه نزدیک به همسری می‌یافتند. درست است؛ ولی به نظر نمی‌رسد که درباره آنها صفت «جفت» به کار می‌رفته باشد، آن را هم با چنین لحنی. حرف آخر آنکه آیا داستان «بیزن و منتره» نخستین داستان شاهنامه است که فردوسی سروده؟ کسانی این حدس را عنوان کرده‌اند. البته با توجه به قصص خود فردوسی که می‌گوید از آغاز در فکر سرودن شاهنامه بوده و پس از مرگ دقفی این تصمیم را استوار کرده، نمی‌تواند بیزن و منتره را سروده باشد. نخست داستان نوع داستانها، چون «رستم و سهراب» و «بیزن و منتره» داستانهای منفرد هستند که لایلای بدنه اصلی شاهنامه سروده می‌شوند. دلیل دیگر آنکه «بت مهربان» از سلیقه کار فردوسی در سرودن داستان‌های باستانی خبر، نیسود؛ این پیشنهاد را به او نمی‌کرد. با این حال، «بیزن و منتره» با توجه به همین «پیش درآدم» و با سبب و روشی که دارد، می‌توان آن را از سروده‌های دوره جوانی فردوسی به حساب آورد.

اما منتره باید گفت که شخصیت اول اوست. او را می‌توان در ادبیات عاشقانه جهان یک نمونه کم نظیر دانست. اگر نه بی نظیر. البته عاشقان و معشوقان پاکباز باز هم بوده‌اند و داستانها بر سر زنده‌هاست، اما از او همه آنان در می‌گذرد. بی هیچ امید به آینده‌ای، وجود خود را آثار رمان معشوق می‌دهد. عشق بی چشم‌داشت، بی فردا و نایافته‌ام که از در نظر آوریم. دختر یک پادشاه، اما او همه پادشاهی چون افراسیاب که از ناگهان از قصر شاهی عزت و ناز به سکتی نزدیک به گدایی می‌افتد؛ زنده از اجتماع، سربرنه، پاره‌پاره باید به این در و آن در برود، تا لقمه نانی برای محبوب خود به دست آورد و آن را از طریق روزنه چاه نذر او بیندازد.

البته این یک عشق روحانی ـ عرفانی نیست که جواب آن از معنویت یا جان جهان دیگر انتظار برود؛ عشقی است که از سرشت انسان و ذاتیات و احساسات سرشته شده است. او را است، جوهر زنانگی خود را در چاه نهایت به کار می‌اندازد، تا مردم دلخواه خود را به دست آورد، و اکنون هم که این مرد در اسارت است و با یاد او و رؤیای او زندگی می‌کند. همین وفاداری برای او مقصود زندگی است.

ایا منتره چیز آنچه کرد، در دیگری در برابرش نبود؟ چرا، راههای متعدد بود، می‌توانست از پدرش بخشش بطلبد، خانوادهاش را نزد او شقیع قرار دهد، خاکساری کند و رهایی یابد؛ ولی او هیچ یک از آنها را نکرد. نشان داد که خون او پهلوانان در تنش است؛ کسی که در استقامت در

مهری گنگانی

داستان‌های شاهنامه (۳)

بیزن و منتره

محمد علی اسلامی ندوشن

مقدمه، تنظیم و توضیح: دکتر محمد علی اسلامی ندوشن

فخ: رسول مهر

انتشارات کلمه

شاب اول: ۱۳۹۰

انتخاب و تصحیح ترجمه انگلیسی: دکتر افصل توفی

تذهیب: مهری غفرانی

بیزن و منتره یکی از داستانهای معروف شاهنامه، کتاب حماسی ایرانیان است که ظاهرا روایت دلدادگی بیزن پسر گیو و منتره دختر افراسیاب است. ماجرا با شکایت مردن ارماد و اعزام بیزن و گر کین

یادمانشهر

یمن؛ از دیکتاتور تاد دیکتاتور

◀ **آرش میری خانی**

آمریکا پس از یک مجموعه محاسبات و پیش‌بینی‌های سیاسی – که به زعم مقامات کاخ سفید احتمال به وقوع پیوستن آشپسار زیاد است-تصمیم گرفت تا عبدالله صالح را بپذیرد و او را بر ای بازی‌های آتی در صحنهٔ شطرنج یمن آماده نگه دارد. تحولات ۲۰ روزه اخیر در یمن به روشنی نشان داد که شکاف میان سلاطین و وابسته‌های مخالفان تاچه اندازه عمیق است. در شرایط وجود و استمرار چنین تنش‌ت و چند دستگاهی، سوء مدیریت سران انقلابیون نیز بر مشکلات مردم یمن افزوده و آینده سیاسی این کشور فقیر عربی را درهالهای از ابهام فرو برده است. مردم یمن که سرگشته شدن دیکتاتورهای کشورهای عربی منطقه را در مواجهه با دومیونی پیداری اسلامی به چشم خود می‌دیدند، متأسفانه دست کم تاکنون نتوانسته‌اند ریشه کن کردن ظلم و استبداد در کشورشان را علیرغم صرف هزینه‌های بسیار نظاره‌گر باشند. البته عبدالله صالح به ظاهر، دیگر راس هرم قدرت در یمن نیست، اما هنوز معاون او و یکی از رهبران برجسته حزب تک‌گروه ملی سکام او را در این کشور در دست دارد. فرماندهی تمامی قوای نظامی یمن و همچنین گارد ریاست جمهوری این کشور در دست «الاحمرها» که نسبت خوبی نزدیکی با صالح دارند، قرار دارد. الاحمرهای که مثل صالح به شدت از سوی سعودی‌ها حمایت می‌شوند. در طرف مقابل هم مخالفان با تقدیم صدها کشته و مجروح فقط موفق شدند تا محمد سالم باسندهو را اسکه او نیز زمانی دست راست دیکتاتور بود به سمت تشریفاتی نخست‌وزیر دوران انتقالی منصوب کنند. پارلمان هنوز به صورت کامل در تصرف طرفداران صالح است، عیدر به منصو‌ره‌ادی زمام امور را به طور کامل در دست دارد و نیروهای نظامی و انتظامی یمن نیز کاملاً به دیکتاتور وفادارند. پس انقلاب یمنی‌ها چه شد؟ اصلی‌ترین نکته‌ای که سعودی‌ها و آمریکایی‌ها به آن تکیه می‌کنند، در جواب این سؤال نهفته است. به‌عناظر و که پیشتر هم اشاره شد، متأسفانه چنددستگی و چندصدایی در صفوف مخالفان موجب‌ات تحریف مسیر انقلاب یمن را فراهم آورد. موضوعی که کمتر در کشورهای که تحت تأثیر نفوذ بسیار عربی قرار گرفته بودند، به وقوع پیوست. پس از علی بن حوثی انتقالی در تونس باصلاحه سرورشته امور را در دست گرفت، در مصر نیز شورای نظامی با استفاده از ابزارهای لازم موفق به این کار شد. لیبی هم که با مدیریت قابل دفاع مصطفی عبدالجلیل و تیم سیاسی تحت امر او در حال گذر از بحران‌هاست. اما این میان سر مردم یمن بی‌کلاه مانده است.

این مهم می‌تواند باعث شده تا نوعی اخلاص قدرت سر تا پای یمن را برای دیگر و این کشور با توجه به بافت قبیله‌ای و وجود عناصر زورورست به سوای یک جنگ داخلی پیش برد. اگر چه یمن به خودی خود کشور ثروتمندی نیست، اما شاهراه اثر و تمهید ماندن بسیاری از کشورهاست، اکنون واشنگتن که در تلاش ناامیدانه تحریم‌های جدیدی را علیه ایران به اجرا گذاشته دیگر نمی‌تواند انتقادی داشته باشد که ۵۰ درصد از نفت مصرفی غرب به آسانی از تنگه هرمز عبور کند. از سویی اشتباهات یمن در پی محاسباتی مقامات آمریکایی نیز باعث شد تا اوضاع یمن از کنترل خارج شود. نباید فراموش کرد که تنگه استراتژیک باب‌المندب که یکی از مهم‌ترین مراکز اقتصادی نفتی جهان است، در همین کشور بحر ازنوده و در حال حاضر به تنگه نشی در فضای سیاسی و اجتماعی یمن بی‌نی‌تواند یکی دیگر از راه‌های تنگ اقتصادی غرب را مسدود کند. در چنین شرایطی مقامات کاخ سفید باز هم دل به صالح بسته‌اند و منتظرند تا شکست‌های تحت فرمان او پس از احتمال‌ات احتمالی احزاب مخالف در جریان زدن و خورده‌های سیاسی موجود، بار دیگر قدرت را اقبضه کند. تحلیلگران ابر از عقیده می‌کنند. واشنگتن، هنوز به صالح به عنوان شریکی مطمئن در راه تأمین منابع امریکا در منطقه تکیه می‌کند. آمریکا در این همه باید یقینش را به صالح، دست به مهر ماهه دیگری نه چندان مطمئنی رده، اما به شدت امیدوار د با اینکه بتواند دیکتاتور را بار دیگر به قدرت برساند و زمام امور را در او بسپارد. در چنین شرایطی می‌تولد که یمنی‌ها با آگاهانه تر یا بی‌حمت کلمه‌ای مضاعف به مشکلات پیروز و فار قرار در هر گونه انحصار طلبی فقط به خاطر کشورشان زیر چتر وحدت جمع شوند.

ابقای اسرائیل در دره اردن؛ شرط جدید نتانیاهو برای مذاکره با فلسطینیان

سرویس خارجی: نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی تاکید کرد هرگز با فلسطینیان توافقنامه راه‌حل نهایی را امضا نخواهد کرد مگر اینکه بقای اسرائیل در منطقه در اردن تضمین شود.

به گزارش فارس، بنیامین نتانیاهو گفت: اسرائیل به امنیت خود اهتمام داد و بر این اساس لازم است در منطقه دره اردن که در مجاورت کشور اردن است در منطقه در اردن چهارم کرانه باختری را تشکیل می‌دهد، باقی بماند.

بنیامین نتاناهو، یونشت از زمان آغاز تنشست طرف‌های فلسطینی و اسرائیلی در مان مذاکره با هم‌رانه در رابطه با موضوع عقب‌نشینی اسرائیل از دره اردن آغاز شده است. این روزنامه همچنین به نقل از اسحاق مولخو و فرسانده نتاناهو به نشست امان مدعی شد، اسرائیل در جریان مذاکراتی که از اوایل ماه جاری در امان آغاز شده است، به طور عملی دست از حاکمیت در منطقه دره اردن برداشته. خبر دیگر اینکه نشست (پارلمان) رژیم صهیونیستی قانون ممنوعیت تخلیه مجتمه‌های شهر کشینی در کرانه باختری را بررسی می‌کند و در صورت تصویب این قانون فلسطینیان از پس‌گیری اراضی خود خواهند شد. خبر دیگر رژیم صهیونیستی قاضی «مورودونی» را به عنوان رئیس کمیته بررسی قانون مجتمه‌های شهر کشینی تعیین کرده و قرار است این کمیته امر و قانون مورودونی تخلیه مجتمه‌های شهر کشینی را بررسی کند.

در پیش‌نویس قانونی که به امضای ۲۰ عضو رسیده، اسیده، آمده است اگر فلسطینیان پنج چهار سال از زمان ساخت مجتمع‌ها هیچ دادخواستی به دادگاه عالی اسرائیل مبنی بر تخلیه زمین‌های خود در آن برند، در آن صورت هر گو نه تخلیه شهر ک‌های صهیونیستی در کرانه باختری ممنوع است.

شهر سفره

نخست‌وزیر دولت منتخب فلسطین در آغاز دومین دور سفرهای منطقه‌ای خود وارد دوحه پایتخت قطر شد و با امیر قطر دیدار و گفت و گو کرد.

وی در این سفر مسائلی زیادی پیروژه‌روابط دوحه‌جانبه، آخرین تحولات منطقه و خطراتی که شهر قدس را تهدید می‌کند و همچنین مسائل دیگر را با امیر قطر بررسی کرد. هبه در دوحه ورود به دوحه مورد استقبال شیخ «حمیدین ناصرین بن جاسم آل ثانی» وزیر کشور و مسئول او خاندان آل ثانی قرار گرفت. هبه در جریان دومین سفر دوحی را موضوع به منطقه قرار است به ایران نیز سفر کند.

در این حالی است که معاد الکافطری از رهبریم‌قدرت در کنفرانس سالیانه «هرتزلیا» خبر دادند که در آن سران «دولت‌مستقلان» دخیگران حضور می‌نویسند و به‌ودیان سراسر جهان شرکت و سیاست‌های عالی سالی آینده این رژیم را ترمیم می‌کنند.

به گزارش فارس، منابع آگاه و نزدیک به خاندان حاکم قطر تاکید کردند که این کشور در موضوع به منطقه قرار است به ایران نیز شرکت می‌کند.

قرار است، «مسلمان‌الشیخ» مشاور ویژه ایدرشدکه بر ویکنگر در قطر و از جمله

فرد بسیار نزدیک به «موزه» همسر امیر قطر در آن کنفرانس به نمایندگی از قطر حضور یابد.

ترکیه تکذیب کرد

سختگویی دولت ترکیه که ادعای تاسیس دفتر سیاسی جنبش حماس در این کشور را رد کرد، دولت آریخ- سختگورانه دولت ترکیه در گفت و گو با خبرکارگان گفت: تاسیس دفتر سیاسی حماس توسط خالد مشعل، در این کشور صحت ندارد. سختگوی دولت ترکیه با اشاره با اخبار منتشرشده توسط برخی از رسانه‌ها مبنی بر اینکه آنکارا اطلاعات صدها میلیون دلار به حماس کمک مالی می‌کند، اظهار داشت: این اخبار صحت ندارد.

صاحب امتیاز: شرکت ارتاج ابرچاپ فوئسه اطلاعات

مدیر مسئول: سیدحمود دعائی

سر دبیر: علیرضا خانی

نشانی: تهران - بلوار میرداماد - خیابان نفتچت جنوبی- ساختمان

اطلاعات - کد پستی ۱۵۴۹۴۵۱۱ (تهران)

پست تصویری: تحریریه ۲۲۲۵۰۰۲۲

تلفن: ۲۹۹۹۹

نمابر آگهی ها ۲۲۲۵۰۰۱۹ و ۲۲۲۵۰۰۲۱

تلفن پذیرش آگهی ها ۲۲۲۵۰۰۱۸ و ۲۲۲۵۰۰۱۹

نشانی اینترنتی: http://www.ettelaat.com

پست الکترونیکی: ettelaat@ettelaat.com

اطلاعات

♦ **سال هشتاد و ششم** ♦

۳ سرکرده القاعده در حمله هواپیماهای آمریکا به یمن کشته شدند

سرویس خارجی: در جریان حمله

هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا به یک کاروان حامل سرکردگان برجسته القاعده در جنوب یمن، دست کم ۱۵ تنه نظامی کشته شدند.

مقام‌های امنیتی مجلسی و منابع نزدیک به القاعده در گفتگو با خبرگزاری اسپهناو اعلام کردند، این حمله توسط سه هواپیمای بدون سرنشین آمریکا در شهر شرقی استان «بین» یمن صورت گرفت. در مقام امنیتی یمن که خواستند نامشان فاش نشود و یک منبع نزدیک به القاعده در شبه جزیره عرب اظهار داشتند، این ۱۵ تنه نظامی کشته شده شامل سه سسر دره تحت تعقیب به نامهای «عبدالمعمطف الفحالی»، «الخصر آل سوده»، «احمد عمیران ابوعلی» بودند که نفر آخر رهبر ارشد القاعده در شبه جزیره عرب در همسایگی استان «شوه» یمن بوده است. منبع نزدیک به القاعده افزود: رهبران القاعده پس از حضور در نشست‌های در استان «بین» در این حمله کشته‌شدند. «عبدالمعمطف الفحالی» یکی از فرماندهان شبه‌نظامیان القاعده در این منطقه بود که از پیشتر از هشتت مورد حمله هوایی آمریکایی‌ها در چند ماه گذشته جان سالم به در برده بود.

پس از وقوع حمله هوایی آمریکا، ده‌ها تن از شبه‌نظامیان القاعده منطقه را محاصره کردند. صدها شهیدانمشیعی دیگر نیز از مناطق زیرکبرای به دست گرفت کنترل شهر «الود» به‌محل سرازیر شدند. از سویی، وزیراطراح رسمی جدید یمن از صحنه جان سالم به در برد.

سرویس خارجی: پلیس کشور آفریقای سنگال یکی از مخالفان اصلی و هماهنگ‌کننده جنبش اعتراضی علیه «عبدالله واد» رئیس جمهوری این کشور را آزاد کرد.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از «داکار» پایتخت سنگال، پلیس این فردا که جنبش اعتراضی علیه کاندیدشدن عبدالله واد به سوی سومین بار برای تصاحب‌پست ریاست جمهوری را هماهنگ و را‌یاندازی کرده است، بعد از دو روز بازداشت آزاد کرد. «لودنه تین»، یکی از اعضای شاخص مجمع آفریقای دفاع از حقوق بشر گفت: بدون وارد آمدن اتهام خاص آزاد است.

مخالف رئیس جمهوری سنگال را در اعتراض به کاندیداتوری وی در انتخابات آتی ریاست جمهوری برای سومین بار، که آن را غیر قانونی می‌داند، متجد کرده است. «لودنه تین» پس از آزادی از بازداشت، تلفنی به خبرگزاری فرانسه گفت: هنوز نمی‌دانم اما هر چه می‌خواهم اینست: من هنوز زندی پیرایه تظاهرات سازماندهی شده توسط جنبش ما از ۲۲ تا ۲۳ ماه می‌جای بسیاری پرسید.

در جریان برگزاری تازه‌ترین تظاهرات علیه حکم دادگاه عالی این کشور، دو نفر از کشته‌شدگان در اثر حمله با ریفله با وجود فرار در شمال این کشور به گوله کشته شدند. در همین حال ارتش سنگال اعلام کرد: در یک عملیات نظامی در منطقه نازام «کازامانس» سه نظامی کتالی کشته و پنج نفر دیگر زخمی شدند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، یک سرهنگ ارتش این کشور اعلام کرد: عملیات نظامی به منظور برقراری امنیت در منطقه زیگوینکور و آقع در جنوب سنگال نیز به مدت دو هفته به طور انجامید.

این در حالی است که سختگوی وزارت خارجه آمریکا با اشاره به نامزدی مجدد رئیس جمهوریی سنگال برای انتخابات ریاست جمهوری خواهان فراهم شدن زمینه برای حضور نسل جدید در عرصه سیاست این کشور شد.

به گزارش «ویکتوریانو لاندلا»، سختگوی وزارت خارجه آمریکا در گفت و گوا خبرکارگان عنوان داشت: ما به‌روند سیاسی و قانونی و قصد عبدالله واد برای نامزدی در دوره جدید ریاست جمهوری احترام می‌گذاریم اما در عین حال می‌خواهیم که شرایط در این خصوص برای حضور نسل جدید در عرصه سیاست این کشور فراهم شود. نولدلا همچنین گفت: معتمدیم که موثر کاری موجود در سنگال نوب‌است و شرایط لازم برای حضور نسل جدید را دارد.

شورای نظامی مصر کناره‌گیری زود هنگام از قدرت را بررسی می‌کند

سرویس خارجی: سختگویی نظامی مصر در تهدید می‌کند و همچنین مسائل دیگر را با امیر قطر بررسی کرد. هبه در دوحه ورود به دوحه مورد استقبال شیخ «حمیدین ناصرین بن جاسم آل ثانی» وزیر کشور و مسئول او خاندان آل ثانی قرار گرفت. هبه در جریان دومین سفر دوحی را موضوع به منطقه قرار است به ایران نیز سفر کند.

در این حالی است که الکافطری از رهبریم‌قدرت در کنفرانس سالیانه «هرتزلیا» خبر دادند که در آن سران «دولت‌مستقلان» دخیگران حضور می‌نویسند و به‌ودیان سراسر جهان شرکت و سیاست‌های عالی سالی آینده این رژیم را ترمیم می‌کنند.

به گزارش فارس، منابع آگاه و نزدیک به خاندان حاکم قطر تاکید کردند که این کشور در موضوع به منطقه قرار است به ایران نیز شرکت می‌کند.

قرار است، «مسلمان‌الشیخ» مشاور ویژه ایدرشدکه بر ویکنگر در قطر و از جمله

فرد بسیار نزدیک به «موزه» همسر امیر قطر در آن کنفرانس به نمایندگی از قطر حضور یابد.

ترکیه تکذیب کرد

سختگویی دولت ترکیه که ادعای تاسیس دفتر سیاسی جنبش حماس در این کشور را رد کرد، دولت آریخ- سختگورانه دولت ترکیه در گفت و گو با خبرکارگان گفت: تاسیس دفتر سیاسی حماس توسط خالد مشعل، در این کشور صحت ندارد. سختگوی دولت ترکیه با اشاره با اخبار منتشرشده توسط برخی از رسانه‌ها مبنی بر اینکه آنکارا اطلاعات صدها میلیون دلار به حماس کمک مالی می‌کند، اظهار داشت: این اخبار صحت ندارد.

اتحادیه اروپا بسته ریاضت اقتصادی را تصویب کرد

سرویس خارجی: کشورهای عضو اتحادیه اروپا در نشست خود در بروکسل ضمن توافق درباره اعمال قوانین سخت‌گیرانه‌تر و اجرای بسته ریاضت اقتصادی، نتوانستند درباره حل مشکلات یونان به اتفاق رایز دربار به توافق برسند.
به گزارش اپورونیوز، نشست پیروزسران اتحادیه اروپا باسأله بحران مالی یونان آغاز شد. در این نشست مقرر شد که قوانین سختگیرانه‌تری دربار به توجه در نظر گرفته شود و در مجموع ۲۵ کشور از ۲۷ کشور با بسته ریاضت اقتصادی موافقت کردند.
انگلیس و جمهوری چک تنها مخالفان این اقدام بودند.

براساس این گزارش، آلمان پیشنهاد کرده بود بودجه جدید یونان پیشنهاد و کنترل اتحادیه اروپا قرار گیرد. بنابر این طرح، کمیسر اتحادیه اروپا به همراه ۱۶ عضو منطقه یورو می‌تواند بودجه سالیانه یونان را و نتواند، که این مهم با اعتراض شدید یونان روبرو شد.

در این میان، رهبران لوکزامبورگ و اتریش از موضع یونان دفاع کردند.

اعتصاب سراسری در بلژیک در اعتراض به سیاست‌های اقتصادی

دولت این کشور که در بخش حمل و نقل از جمله راه‌آهن و فرودگاه‌ها آغاز شده، هفدهمین نشست رهبران اتحادیه

اروپا در بروکسل را در صورت جدی

تحت تأثیر قرار داده است.

۳۰ آمریکا

پلیس آمریکا اردوی معترضین

اطلاعات

♦ **سال هشتاد و ششم** ♦

چهارشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۰	
۸ ربیع الاول ۱۴۳۳ - یکم فوریه ۲۰۱۲	
ظاهر شرعی	۱۲ و ۱۸ دقیقه
غروب آفتاب	۱۷ و ۳۱ دقیقه
امان مغرب	۱۷ و ۵۰ دقیقه
نیم شب شرعی (پایان وقت ادای نماز عشا)	۲۳ و ۳۵ دقیقه
اذان صبح (فره)	۵ و ۳۸ دقیقه
طلوع آفتاب (فره)	۷ و ۴۰ دقیقه

۳ سرکرده القاعده در حمله هواپیماهای آمریکا به یمن کشته شدند

همین دلیل وزارت کشور خواهان تشدید مجازات‌ها علیه عاملان چنین اقداماتی است. در این حال، فعالان و مخالفان زندانی بحرین در اعتراض به تصمیم دولت این کشور در تشدید سرکوب و مجازات تظاهرات‌کنندگان دست به اعتصاب غذا زدند. خبرگزاری‌ها اعلام کردند: اعتصاب غذای زندانیان مخالف دولت بحرین توسط یک گروه مدافع حقوق بشر اعلام شده است.

خبر دیگر اینکه، به دنبال وخامت حال ناگهانی خلیفه‌بن سلمان آل خلیفه نخست‌وزیر و وزیر خارجه بحرین، وی با یک فرود هواپیمای اختصاصی برای مداوا راهی انگلستان شد.

خبر دیگر اینکه، وزارت خارجه رژیسم آل خلیفه در واکنش به حمایت عراق از مردم مظلوم بحرین کاردار سفارت این کشور در منامه و احضار کرد.وزارت خارجه رژیسم آل خلیفه کاردار سفارت عراق در منامه را به وزارت‌تخانه احضار و مراتب اعتراض خود را در خصوص اظهارات اخیر مقامات این کشور درباره بحرین به اطلاع وی رساند. وزارت خارجه رژیسم بحرین به «الجناله ثامر محمود» هشتاد داد که موضوع اعتصاب در قبال حوادث جاری در بحرین و دولت آن سازمانده می‌باشد. رژیسم آل خلیفه در بیانیه وزارت کشور بحرین به نقل از شیخ «الشدین مبارک»، یکی از معترضان بحرینی را هر چه سریع‌تر آزاد کند. تنها چهار مبارک که فرار از زندان به سرورده‌های انقلابی است و به همین

مخالفت دوباره روسیه با پیش‌نویس قطعنامه جدید شورای امنیت علیه دمشق

سرویس خارجی: «گنادی گاتیلوف» معاون وزیر امور خارجه روسیه اعلام کرد: کشورش پیش‌نویس قطعنامه پیشنهادی غربی و غربی درباره سوریه را غیر قابل قبول می‌داند.

به گزارش ایرنا، گاتیلوف گفت: پیش‌نویس قطعنامه غربی و عربی شورای امنیت درباره سوریه در شکل کنونی آن برای روسیه غیر قابل قبول است. وی افزود: روسیه پیش‌نویس قطعنامه درباره سوریه به پیش‌نویس قبلی درباره این کشور که توسط چین و روسیه توشیو، فلات چندیائی ندارد و طبیعی است که روسیه از آن حمایت نخواهد کرد.

وی خاطر نشان کرد: این سند متوازن نیست و برخی مفاد آن ساده دارد و امکان برای مداخله خلیفه در امور داخلی سوریه را فراهم می‌کند.

از سویی هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا، دبیرکل اتحادیه عرب و وزرای خارجه انگلیس و فرانسه دیروز در نیویورک بار دیگر تلاش کردند فشارهایی را بر سوریه وارد کنند.

این گروه از راست با تصویب قطعنامه‌ای که مغرب آن را نه کرده به فشار اس‌ا‌ب‌رای واگذاری قدرت به معاونش وارد شد.

هیلاری کلینتون گفت: «ایالات متحده باشدیدترین لحن سرکوب مردم سوریه و خشونت‌ها در این کشور را محکوم می‌کند. در همین رابطه رهبران اروپایی نیز در نشست در برکسل نگرانی خود را از تحولات اخیر اعلام کرد.

از سویی آگاهان می‌گویند روسیه هنوز تهدیدیه به

در این‌حال دولت انتقالی انگلیس با صدور

بیانیه‌ای به روسیه هشتاد داد که دست‌از سرپوش

تلاش پارلمان افغانستان برای استیضاح وزیران دولت کوزی

لنکو، اکنون پاتتا، وزیر دفاع آمریکا، از ژنرال حسین فطافه‌احکام‌فطافه مصر خواست که ممنوعیت سر شهروندان این کشور شاعل در موسسه‌های مردم نهاد به اصلاح فر قرار مردم سالاری را لغو کند.

به گزارش فارس، کمیسیون مالی پارلمان افغانستان با انتشار گزارشی از توسعه کردی و ۱۷ وزارتخانه نتوانسته است، بیش از ۴۰ درصد از بودجه عمرانی او اعلام کرده که در سال ۱۳۹۰ صرف می‌شود. و دیگر سو در شرایطی که فرانسه طرح تسریع عقب‌نشینی نیروهای ناتو از افغانستان را مطرح کرده است، دبیرکل ناتو اعلام کرد که این سازمان به طرح انتقال قدرت به دست نیروهای افغان تا پایان سال ۲۰۱۴ میلادی باید عمل کند. در همین حال «املاحه‌محمد» مشهور به «املا بلوچ» از فرماندهان سرناسان گروه طالبان در استان اروزگان در یک کمین نیروهای امنیتی افغانستان، با‌ازداشت شد.

در این میان یکی از فرماندهان ارشد نیروهای طالبان در استان هرات افغانستان با ۳۰ تن از افرادش خود را تسلیم نیروهای دولتی در این استان کرد.

در تحو‌لی دیگر فرمانده مهاجمان مسلح حزب «تحریک اسلامی» ازبکستان و طرح عملیات‌های انتحاری شمال افغانستان در عملیات‌های ویژه در استان تخار کشته شد.

ناآرامی گسترده شهر کراچی پاکستان را فرا گرفت

سرویس خارجی: شیعیان شهر کراچی در مراسم تشییع پیکر دو تن از شهدای شیعه این شهر، دست به تظاهرات اعتراضی گسترده‌های زند و از ادامه روند کشتار شیعیان در پاکستان ابراز نگرانی کردند.

به گزارش فارس، تعداد زیادی از شیعیان کراچی که شیعی تشییع پیکر دو شهید به خیابان‌ها آمده بودند، بزگره‌ا‌رین شهر را به مدت شش ساعت مسدود کرده و مانع عبور وسایل نقلیه شدند. این شیعیان پس از اقامه نماز ظهر، پیکر «جعفر محسن ضوی» و «سید تاثیر عباس زیدی» را تا قراستان «وادی الحسین» کراچی تشییع کردند. این دو نفر در حوادثی جداگانه در اوایل هفته جاری به دست عوامل تروریستی به شهادت رسیدند. شیعیان پس از تشییع پیکر این دو شهید، بزگره‌ا‌ر کراچی را مسدود کرده و با آتش زدن لاستیک خودروها اعتراض خود را به روند کشتار شیعیان در پاکستان اعلام کردند. یکی از جوانان خشکمن حاضر در این مراسم گفت: شیعیان یکی پس از دیگری کشته می‌شوند و ما حتی نمی‌توانیم این موضوع اعتراض کنیم. ورود نیروهای پلیس

العرافه از بازگشت وزرای خود به نشست‌های کابینه عراق خبر داد

سرویس خارجی: در حالی که معاون کرده نشست‌وزیر عراق به ضرورت تداوم تعلیق نشست‌های کابینه از سوی وزرای عراقیه تاکید دارد، در کشورش، شماری از معترضان را دستگیر کردند. کشتار کنندگان با مقاومت در برابر ضرب‌الاجل پلیس مبنی بر تسکین محل تجمع در پایک مردم، تشریح به اعتراضات خود ادامه دادند که این اقدام منجر به دستگیری شماری از معترضان شد.

پس از آن، ۱۲ نفر را بازداشت کرد.

همچنین در ادامه اعتراض‌های مردمی ضد نظام سرمایه‌داری و نابرابری‌های اجتماعی در آمریکا، تظاهرات گسترده‌ای در شهر «دیویس» ایالت ایل‌ویو برگزار شد و میلیون‌ها

نخ‌چینمان‌ها از آغاز جنبش مردمی‌وا استریت همزمان با مردم سایر شهرهای آمریکا دست به تظاهرات زدند که حاصل آن حمله پلیس به صنف معترین و بازداشت ۱۲ نفر بود.

پلیس با یورش به تظاهر کنندگان، نیویورکی که در میدان «واشنگتن

گیت‌های آن می‌رسمین چپان

تشدید تنش انگلیس و آرژانتین درباره فالکلند
ایرنا: جزایر فالکلند مورد مناقشه لندن و بوئنس آیرس می‌رود تا با حضور شاهزاده ویلیامز نوه ملکه انگلیس به عنوان افسر خلبان نظامی تحت پوشش انجام مأموریت جستجو و امدادرسانی، بار دیگر به کانون تنش طرفین تبدیل شود. دولت آرژانتین با اعزام شاهزاده ویلیامز به جزایر فالکلند که آن را «مالویناس» می‌خواند اعتراض کرده و آن را اقدامی تحریک‌آمیز از سوی لندن قلمداد کرد. شاهزاده ویلیامز به عنوان افسر و خلبان بالگرد قرار است شش هفته در پایگاه نظامی «پلانت مانوت» در فالکلند برای انجام مأموریت‌های تجسس و امدادرسانی اعزام شود، اما این حضور در چنین پایگاه نظامی می‌تواند پیامی دیگر در بر داشته باشد.

دورخیز «مرداک» برای خرید رسانه‌های ترکیه
ایرنا: «روبرت مرداک» غول رسانه‌ای ترکیه برای خرید روزنامه «میدیا» و یک شبکه تلویزیونی در ترکیه حاضر به پرداخت یک میلیارد دلار شده است. این سرمایه‌دار آمریکایی استرالیایی تبار در تلاش برای خرید روزنامه صباح و ایستگاه تلویزیونی «اتی» وی ترکیه است.

هشدار سازمان ملل درباره گسترش فقر
بی‌بی‌سی: گزارش جدید سازمان ملل متحد می‌گوید، تا سال ۲۰۴۰ یعنی کمتر از ۳۰ سال دیگر، جمعیت جهان از هفت میلیارد نفر به ۹ میلیارد خواهد رسید و بیشتر با کمبود طبیعی و فقر روبه‌رو خواهد شد. با به این گزارش، زمان زیادی برای تولید مواد غذایی آب و انرژی بیشتر در دنیایاقی نمانده و برای پیشگیری از این فرجام، به یک برنامه سیاسی اقتصادی جدید نیاز است. طبق این گزارش، نیاز جمعیت جهان به غذا تا ۲۰ سال آینده ۵۰درصد، به انرژی ۵۰درصد و آب ۳۰درصد افزایش خواهد یافت.

آغاز رسیدگی به پرونده اتهامی «اساژ»
ایسنا: جلسه رسیدگی به پرونده «جولیان اساژ»، نیناگادار و بی‌سایت افشاگر ویکی‌لیکس در دادگاه استیناف انگلیس آغاز شد. آغاز جلسات رسیدگی به پرونده جولیان اساژ تازه‌ترین رویداد در مبارزه طولانی مدت وی برای عدم استرداد به سوئد است. سوئد خواستار استرداد اساژ و محاکمه وی در این کشور به خاطر اتهامات وارده به وی مبنی بر تجاوز به دو زن است.

درخواست برای آزادی دخبرنگار زندانی در آمریکا
ایرنا: انجمن خبرنگاران آزاد در آمریکا ضمن اعتراض شدید به نقض آزادی مطبوعات و جریان اطلاعات آزاد در این کشور، خواستار آزادی فوری و بی‌قید و شرط ۵۰ خبرنگاری شده که به اتهام نشر اخبار جنبش تسخیر و الاستریت زندانی شده‌اند. انجمن خبرنگاران آزاد آمریکا با انتشار بیانیه‌ای به دستگیری ده‌ها خبرنگاری که به وظایف حرفه‌ای خود در پوشش اعتراضات تسخیر و الاستریت عمل کرده‌اند، اعتراض کرد.

مک‌کن، گینگریچ را فافد صلاحیت خواند

ایرنا: جان مک‌کن، نماینده سناات ایالت اریزونا و رقیب برایا‌اوما در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، سال ۲۰۰۸ معتقد است، نیوت گینگریچ صلاحیت‌زنیش جمهور آمریکا را ندارد.

جان مک‌کن با تکرار حمایت خود از میت رامنی اظهار داشت به اعتقاد من میت رامنی از شانس زیادی برخوردار است به عنوان نامزد اصلی جمهور جهان به رقابت با اوباما برود. وی گفت: اگر گینگریچ بتواند در انتخابات درون‌حزبی میت رامنی را شکست دهد به عنوان یک جمهوریخواه از او حمایت خواهم کرد.

رایندگان وزیر امور خارجه آمریکا آزاد کردند
ایرنا: سفیر آمریکا در ونزوئلا، که سه هفته هم‌عمرش توسط مردان مسلح روده شده بود، پس از چهار ساعت آزاد شد.

چهار مرد مسلح، «کارلوس بوجانی» سفیر مرکزیک در ونزوئلا را به اتفاق همسرش در ساعت نیمه‌شب یکشنبه کشته کردند و چهار نفر بعد از آن آزاد کردند. هنوز مشخص نیست هدف رایندگان چه بوده است.

نظربایف وضع فوق‌العاده در ایران کرد

ایرنا: «نورسلطان نظربایف» رئیس‌جمهوری قزاقستان وضع فوق‌العاده در شهر آشوب‌زده نفت «نازاون» که به تازگی صحنه درگیری خونین بین نیروهای پلیس و کارگران محلی در نفتی نفت بود را لغو کرد. در درگیری‌های سه‌گانه کشته‌شد شهر نفت‌خیز «نازاون» و در منطقه «انگاسکانتو» دست کم ۱۶ نفر کشته شدند. کارگران به‌منشبت یکشنبه کشته شدند و چهار نفر بعد از آن آزاد کردند. هنوز وضع معیشتی خود شده بودند.

هشدار چین به ژاپن
ایرنا: چین به ژاپن در خصوص تلاش برای تغییر نام جزایر «دایائو» هشدار داد. دستسخنگوی وزارت خارجه چین گفت: ما یادداشت اعتراضی را در این زمینه به ژاپن تسلیم کردیم. دولت ژاپن از شروع به نامگذاری ۳۹ جزیره کوچک در مجمع‌الجزایر «دایائو» که دست‌کم نصف آن‌ها را تا پایان ماه مارس اسمال در نقشه ژاپن ثبت کند. سخنگوی دولت چین تاکید کرد دایائو و جزایر اطراف آن متعلق به چین است.

تقدیر رئیس‌جمهوری تایوان از چین

ایرنا: «ما یینگ‌چو» رئیس‌جمهوری تایوان که برای بار دوم به این سمت انتخاب شد، به‌رهبران چین را به سبب میزبونی نکردن گزارش‌های اینترنتی درباره انتخابات تایوان مورد تمجید قرار داد. ما یینگ‌چو گفت مقامات چین برخلاف گذشته به درگاه (بوت‌زال)‌های اینترنتی اجازه دادند تفسیر درستی از رای‌گیری اخیر در ارائه‌دهند. وی تاکید کرد این گزارش‌های تانده آموزشی مردم چین در ارتباط با مردم سالاری کم‌کند و به تحولات مثبت در مناسبات دو کشور بینجامد.

تاکید امارات و ترکیه بر اوقای روابط دوجانبه

خبرگزاری فارس: رئیس‌امارات در دیدار با رئیس‌جمهوری ترکیه به بررسی راه‌های توسعه همکاری‌های مشترک خود در کشور و تمامی زمینه‌های ارتقای سطح کنونی همکاری‌ها در راستای منافع مشترک دو کشور و همچنین تبادل نظر درباره تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی پرداخته‌اند.

به گزارش فارس به نقل از خبرگزاری امارات (وام)، شیخ «خلیفه‌بن زاید آل نهیان» «عبدالله کل» رئیس‌جمهوری ترکیه که برای اولین بار طی ۱۵ سال گذشته تاکنون به‌روابطی به‌تفاست دیدار کرد. رئیس‌امارات در این دیدار بر اهتمام کشورش برای تحکیم روابط با ترکیه در راستای حمایت از امنیت و ثبات منطقه تاکید کرد.

پس از بازار مسکن، ارز، سکه، طلا... حالا همه هجوم برای پیش خرید...

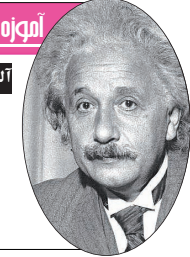
قبرستان غیرانتفاعی

زیرویی در ۰۰۰

مناقصه عمومی

معاونت آ‌م‌اد و پشتیبانی نیروی انتظامی

جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد غذای آماده در

آموزه

آلبرت اینشتین:

ما در عصری زندگی می کنیم
که ابزارها کامل و اهداف
سردرگم است!

سر سلفن

کریم فیضی

انسان در قاب فضای مجازی

نسل جدید به لحاظ ذهنی و فکری و اخلاقی و رفتاری چگونه عمل می کند و مبادی فکری و نظری و عملی اش در مواجهه با انسان، تاریخ، حقیقت، دین، اخلاق و در یک کلام «دیگری» و «جهان پیرامون» و «جز خودش» چگونه است و تابع چه مکانیسم هایی است و روی در چه روندی دارد. سوالهایی از این دست با قاطعیت حضور خودشان را پیوسته اعلام می کنند.

برای رسیدن به چنین نقطه ای و نشان دادن اختصاصات نسلی که برآمده و پرورده و بالیده شده فضای صرفاً جدید و کاملاً مقرون به دیجیتالیست، باید آنها را در قاب و قالب اختصاصی خودشان و در زمان و عهد خودشان و در دوره ای که به اسم آنها مهر خورده و سکه اش ضرب شده، مورد مطالعه قرار داد، تا در دوره ای که هنوز اقلیم های اندیشه و حضور و عمل، متعلق به نسل پیش و پیش تر هم هست و بنا به دلایل طبیعی، عرصه برای حضور و ظهور نسل جدید به صورت ۱۰۰ درصد فراهم نشده است.

بنابراین، آنچه ما در این شرایط می گوئیم، به دلیل امتزاج های نسلی و به دلیل عدم حاکمیت مطلق فکری و عملی دیجیتالیته و نسل اختصاصی آن، به نظر حدس آمیزه یا پیشگویانه و حتی ممکن است غیر واقع بینانه بیايد. با در نظر گرفتن اصل مدعا و احتمال هایی از این دست، آنچه در برابر ما گشوده است، سخن گفتن از انسان جدید و جهان جدید و هست ها و باید ها و اختصاصات و الزامات قابل کشف آن است و قراین متعددی نشان می دهد که این بحث ها روی به جانب واقعیت دارد، چرا که حالت هایی از آن، ظاهر شده و نمود یافته، حالت هایی دیگر از آن نیز با آینده مرتبط است و در گرو گذشت زمان، و البته رخصت و مجال و امکان بحث از هر دو حالت، محفوظ و معقول است

و شاید ضرورت هم داشته باشد. فرض و بلکه پیش فرض ها این است که نمی توان بحث نکرد و گفت وگو به عمل نیاورد. نیز بر پایه اصول، تصور و اصل موضوعه ما این است که نمی توان از هستی و آینده و آنچه که روش زندگی و اسلوب رفتاری انسان آینده را شکل می دهد، سخن نگفت و بحث به میان نکشید.

با این مقدمه و تمهید، می توان برخی از مسائل مرتبط با انسان را در قاب فضای مجازی مورد بحث و تحلیل قرار داد و درباره آن دست به تفسیر زد و رتوس و امهات و مبانی ثابت و متغیر را در ساخت نظر و عمل مورد ملاحظات گوناگون قرار داد. گذشته از بحث هایی که پیش از این در این عرصه ارائه کرده ایم (مانند پایان فاصله، مرگ فاصله، انسان اینترنتی، نسل اینترنتی، دیجیتالیسم، دیجیتالیته و...) در مقام طرح مسأله می توان بحث هایی از نوع آنچه ذکر می شود را هم، مورد مطالعه قرار داد:

ظرفیت های ناشناخته دیجیتالیسم، تحول و تطور ذهن در ساحت امواج، جنگ و صلح امواج، دگر دسی های رفتاری، تغییر ذائقه ها، ابهام و ابهام شخصیت دیجیتالی، پناه و بی پناهی حیات اینترنتی، چنلر چون روابط غیر قابل تحلیل، مفهوم ارزش ها در فضای مجازی، تفسیر عشق و محبت در فضایی دیجیتالی و سایبر، پدیده فتوشاپیسم، جایگاه سنت و الگوهای کهن و نوی آن در فرآیند دیجیتالیسم، نیازهای شناخته و ناشناخته انسان مجازی، ادب و ادبیات دیجیتالیسم، میراث دیجیتالیته، اسارت و آزادی فضای مجازی، اقسام شخصیت اینترنتی، تفاوت اشخاص در مدارهای دیجیتالی، جایگاه زمان و مکان در دیجیتالیسم و نیز مفهوم احساس و عشق و عاطفه در فضای مجازی.

با استناد به واقعیت های روشن و محسوس، یکی از مهم ترین و اصلی ترین مسائل قابل فحوص و بحث در حوزه دیجیتالیسم و فضای مجازی و سایبری «عشق مجازی» است. اینکه عشق در فضای ثبت شده به نام فضای مجازی، چگونه خواهد بود و چه شرایطی خواهد یافت، پرسشی است که با نظر و تأمل در نحوه وجودی نسلی که در راه است، بیش از هر چیز خود را نمایان می کند و در جستجوی پاسخ های خویش است. در واقع، ما می توانیم پدیده عشق در فضای مجازی را مورد توجه و مطالعه قرار دهیم. طبیعی است که «عشق مجازی» عنوان روشن این بحث محسوب می شود، اما باید توجه داشته باشیم که وصف «عشق مجازی» بیش از این مفهومی دیگر داشت. در ادبیات موجود فرهنگی ما، بخصوص در اقلیم اخلاقی و عرفانی، عشق مجازی، در مقابل عشق حقیقی تعریف می شود. در این تلقی، عشق انسان به انسان، عشق خاکی است و اهل عرفان و برداشت های معنوی و عارفانه، از آن تعبیر به عشق مجازی می کنند. در مقابل این عشق، عشق آسمانی یا روحانی قرار دارد که عشق انسان به خدا و مافوق محسوسات است. مستند و مستمسک کسانی که چنین دیدگاهی دارند، آیات و روایاتی است که از دنیا و زندگی مادی، به عنوان امری کم ارزش و بی بنیاد یاد می کند و در مقابل حیات مافوق مادی و جاودانی را مطرح می کند که دارای ویژگی هایی والا تر و برتر است و روی به جانب ابدیت و بقا و البته تعالی دارد. ادامه دارد

فرهنگ

۷۰

- چهارشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۰
- شماره ۲۵۲۳۸- ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات
- ویژه فرهنگ، تاریخ و تمدن اسلام و ایران

چون که هر دم راه خود را می زنم/ با دگر کس سازگاری چون کنم؟
نگرش عرفانی سعی در برجسته تر کردن این جنبه های متناقض وجود انسان دارد.

ببینیم که مولانا از چه راه و چگونه می تواند با انسان امروزی ارتباط برقرار بکند و اقبال عظیمی که مردم دنیا در این سالیان اخیر به مولانا کرده اند سرش چیست؟ مولانا چه دارد که بر دل مردم امروز دنیا می نشیند یا مردم امروز دنیا چه می خواهند و چه می جویند که پژواک آن را در کلام مولانا می یابند. البته نمی توان گفت که این مردم همه آثار مولانا را خوانده اند و یا درست خوانده اند و درست فهمیده اند اما این قدر هست که یک احساس مبهم همدلی با او دارند. روح زمان به گونه ای مبهم به سوی مولانا جذب می شود. مادر زندگی فردی این تجربه را داریم که گاهی از کسی خوش مان می آید و به سوی او کشانده می شویم آنگاه می نشینیم و فکر می کنیم که این چه احساس نزدیکی و قربانی است که با او داریم. در زندگی جمعی انسان ها نیز چنین است. اقبال مردم نشان نوعی احساس همدلی با مولانا است. آن همدلی از چیست و چراست؟

مقصود از «نیازهای وجودی» چیزهایی است که انسان امروزی برای کمال و تمامیت خود آن ها را طلب می کند. بدون دستیابی به آن ها خود را ناقص و ناتمام می بیند. اگر به آن ها نرسد چنان است که گویی یک پارچه از وجودش را از او ربوده اند. برآورده شدن آن نیازها عطشی است که در درون انسان ها می جوشد و آن ها را به تکاپو وامی دارد. آن نیازها به تعبیری دیگر آرمان های بشر امروزی هستند که بشر امروزی برای رسیدن به آن ها تلاش می کند و حتی حاضر است در راه آن ها قربانی بدهد.

شاید پُر بیراه نباشد اگر بگوئیم اعلامیه جهانی حقوق بشر نسخه بالنسبه جامعی از سرفصل های مهم نیازهای وجودی بشر امروزی است و نیز شاید اغراق نباشد اگر بگوئیم که مباحث گسترده حقوق بشر کلاً از سه اصل اصیل که می توان آن ها را املا اصول خواند متفرع گردیده است و آن سه اصل عبارت است از تأکید بر ارزش و حرمت و کرامت انسان ها، تأکید بر واقعیت تکرر و پلورالیسم در برداشت ها و رویکردها و آیین ها و شعایر و رسوم و آداب، و تأکید بر مساهله و عدم تعصب در برخورد با عقاید و آراء متخالف که حافظ از آن به «مروت و مدارا» تعبیر کرده است.

حالا شروع می کنیم از اصل اول که در ماده اول اعلامیه جهانی حقوق بشر این گونه بیان شده است: «ابنای بشر همه آزاد به دنیا می آیند و در کرامت و حقوق با هم برابرند. همه از موهبت خرد و وجدان برخوردارند و باید با هم برادروار رفتار کنند.» من در فصل آخر کتاب خود: در هوای حق و عدالت کوشیده ام تا ریشه های دینی حقوق بشر را روشن گردانم و در آنجا گفته ام این واژه کرامت که در اعلامیه جهانی حقوق بشر آمده، سابقه قرآنی دارد آنجا که می فرماید «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» آدمزاد را کرامت دادیم. خلعت کرامت بر قامت او پوشانیدیم. شمس تبریزی که خضر راه مولانا و مرشد محبوب اوست می گوید این کرامت وجه امتیاز آدمزاد بر همه موجودات است چون خدا هیچ جا نفرمود مثلاً «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا السَّمَوَاتِ» یا «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا الْعَرْشَ» فرمود «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» کرامت از بین همه آفریدگان خاص آدمزاد است. همین تعبیر را در مثنوی مولانا داریم:

تاج کَرَمناست بر فرق سرت / طوق اعطیناک آویز برت
هیچ کَرَمنا شنید این آسمان / که شنید این آدمی پُر غمان
بر زمین و چرخ عرضه کرد کس / خوبی و عقل و عبارات و هوس؟
کانت همین برداشت را به زبانی دیگر بیان می کند. می دانیم که فلسفه حقوق بشر از تعلیم این حکیم بزرگ تأثیر گرفته است. او می گوید «انسان قابلیت گزینش و تصمیم گیری عقلانی را دارد و دیگر جانوران چنان نیستند. و از همین رو انسان مستحق فضیلت و شرف و کرامت است که او را از دیگر موجودات ممتاز می گرداند. امتیاز انسان به انسانیت اوست.»

بقیه در صفحه ۳

مروری بر خاطرات اسدالله علم

... از نمایش دموکراسی

قابل توجهند: ۵۳/۷/۱۵: چندی قبل فرمانده نیروی هوایی به من گفته بود به عرض برسانم این همه خرید هواپیما را نمی تواند جذب کند، یعنی به این تناسب امکان تربیت پرسنل و خلبان نداریم و کیفیت کار آنها کم می شود. منتها جرئت نمی کند این مطلب را به شاه عرض کند، در صورتی که خودش شوهر خواهر شاه است. «ج، ص ۲۵۳» علم در جای دیگری از خاطراتش به خرید تعداد زیادی جنگنده های اف-۱۴ اشاره دارد که شاه بر اساس مسئولیتی که در قبال

«خلیج فارس و اقیانوس هند» برای خود تصور می کرد، اقدام به خرید آنها کرده بود: ۵۳/۱۲/۲۲: در مورد قوای نظامی و این که ما ۸۰ هواپیمای F۱۴ خریدیم در صورتی که خود آمریکا فقط ۳۰۰ عدد دارد، صحبت شد. شاهنشاه فرمودند: من ناچارم خودم را قوی کنم چون در خلیج فارس و اقیانوس هند مسؤولیت دارم. «ج، ص ۴۱۳»

بقیه در صفحات ۴ و ۵

بقیه در صفحات ۴ و ۵

گفتگو

گفتگو با پروفسور دیووس

صفحه ۴

سایه

ترس ما ریخت

صفحه ۳

شعر

از سروده های فاطمی

صفحه ۷

یاد

یاد بعضی نفرات

صفحه ۲

عکس

باید فکر کنیم

صفحه ۵

ایران

آموختن برای آینده

صفحه ۴

سند

مجلس شورا و تبریک های آن

صفحه ۶

مصطفی فاتح متوفی ۱۳۵۶ شرایط اجتماعی ایران در دوره پهلوی اول و دوم را روشنگرانه و صریح به نقد کشیده‌است‌که در زیر می‌آید. گفتنی است نقل دیدگاه‌های مرحوم فاتح در مقام یکی از مدیران نفتی به معنای همسویی یا تایید نیست.

ابتدا باید این اصل کلی را قبول کرد که دولت یعنی تنظیم کنندهٔ امور جامعه موظف است که برای مردم کار تهیه کند و آنها را به کارهای مولده بگمارد و یا وسائلی بر انگیزد که خود مردم بتوانند برای اعاشهٔ خود به کارهای سودمند بپردازند. هر سال عدهٔ زیادی باسواد از مدارس ما بیرون می آیند و در جستجوی کاری روند و چون کاری نیست به ادارات دولتی هجوم می آورند. در سابق قانون استخدام تاحدی مانع این بود که کارمندان اضافی استخدام شوند ولی طولی نکشید که این هجوم به ادارات افراد طبقهٔ حاکمه را مرعوب نمود و لذا به عناوینی مانند کارمندان کنتراتی و فنی و روزمزد و دون پایه عده‌ای را استخدام کردند. این هجوم که هنوز هم ادامه دارد موجب شد که هزینه دولت افزایش یابد و کسر بودجه قضیه‌ای مستمر گردد زیرا اتممولین که مالیات نمی دهند و وضع مالیات غیرمستقیم هم حدودی دارد. کسر بودجه ایجاد تورم می کند و تورم پول هزینهٔ زندگی را بالا می برد و افزایش هزینهٔ زندگی حقوق بگیرها را ناراضی کرده و بالمال آنها را جسور می نماید. پس هرچند یکبار باید به حقوق کارمندان دولت افزود تا آنها را ساکت نگاهداشت.

افزایش حقوق کارمندان هم تأثیرش موقتی است و در مدت کمی هزینهٔ زندگی بالا رفته و فواید آن را زائل می کند. دراین جاهم یک دور و تسلسل دیگری پیش آمده است که عواقب آن بالاخره وخیم خواهد بود. این دور و تسلسل ها که ذکر شد همه حاکی از این است که زندگی اقتصادی مردم ایران امروز به جایی رسیده که دیر یازود باید یسا آن را اصلاح کرد و یا آنانی که این وضع غیرمطلوب را ایجاد کرده‌اند از عواقب آن برخوردار گردند زیرا با ناموس طبیعت و با قوانین اقتصادی ستیزگی ممکن نیست .

وضع حقیقی اکثریت مردم

چنانکه در بالا گفته شد حکومت ایران در دورهٔ دموکراسی به دست طبقه مخصوصی بوده است که به مردم تسلط یافته‌اند و وضع زندگی اقتصادی کشور هم طوری شده است که همهٔ ثروت کشور در دست یک عده تمرکز یافته و اکثریت مردم دچار محرومیت‌های بسیاری هستند. امروز وضع حقیقی اکثریت مردم به قرار زیر است:

تودهٔ مردم هنوز مانند سابق و با همان فلاکت زیر لگد انگل ها و طفیلی‌ها جان می‌کند. برزگر ایرانی همان کرباس آبی پاره را میپوشد و در همان خانهٔ گلین با همان زندگی چرکین و بی‌روح زیست می‌کند. با همان نادانی و با همان خرافات و با همان گرسنگی و با همان فشار و ظلم روزه‌های سختی به سر می برد تا مرگ فرا رسیده و او را از این زندگی پرمشقت رها دهد. بهای محصولات کشاورزی بالا رفته ولی کالاهائی را که بر بزرگر برای احتیاج خود لازم دارد به اندازه‌ای ترقی داده‌اند که جبران کسر خرج او را نمی‌کند. مزد کارگر ایرانی در سالهای اخیر افزایش یافته ولی چون از قوهٔ خرید پول کاسته شده در مقابل دستمزد روزانه هنوز قادر به تهیهٔ معاش خود نیست.

آنهائی که باور ندارند خوب است به دهات اطراف شهر خود رفته و با چشم زندگی سر تا پا فلاکت برزگر را ببینند و به لانه‌های کثیف شهرها سری بزنند تا عمق بدبختی کارگران را در یابند. زندگی تودهٔ مردم از پیش بدتر شده و سختی ها و مشقت او افزون تر گشته است ولی برای افراد طبقهٔ حاکمه پیشرفته‌ای بسیاری رویداده، کاخهای متعددی برای خود ساخته، و پولهای گزافی رایه خارج فرستاده، و ثروتهای بی‌حسابی را از راه استثمار تودهٔ مردم اندوخته‌اند.

هنوز بیشتر مردان و زنان و کودکان برزگران و کارگران ایرانی بیمار و بی‌پرستار در گوشه و کنار به گرسنگی کشیدن و دشنام شنیدن و عقوبت دیدن و در تلخی و ناکامی مردن محکومند. غباری از خرافات و دودی

از موهومات جلو چشمان آنها را گرفته است. از گردۀ ایشان کاری بیرون از طاقت میکشند و در مقابل نه فقط مزد شایسته‌ای با آنها نمی‌دهند بلکه از این نیز دریغ دارند که آنها قوت لایموت خود را بیابند. صفحات کرمان و خراسان و فارس و اصفهان و یزد و سایر نقاط ایران اراضی نکبت زده‌ای است که مردم آن در نخستین مراحل زندگی بسر میبرند. شهباه و واسطه بی چراغی همین که

برگ هایی از «تاریخ نفت ایران»

فاصله طبقاتی

تاریک شد می خوابند و در زمستان با تاپاله گاو خود را گرم می کنند در تمام سال اگر یکی دو ماه نان خالی به دست بیاورند بقیهٔ سال را با ریشهٔ گیاه‌ها و علف بیابان و هستهٔ خرمای کوبیده و امثال آن می‌گذرانند ولی در مراکز شهرهای بزرگ و بخصوص تهران عدهٔ معدودی برای نوازش «ذائقهٔ تربیت‌شده» خود انواع تکلفها را در غذای روزانه خود به کار می‌برند.

ذکر مثال زیر در اینجا بی مورد نیست:

در آبان‌ماه ۱۳۳۴ خبری در جراید تهران چاپ شد که یکی از اعضای خاندان سلطنت

در سفری که به بلوچستان کرده به پسرده ساله‌ای برخورد‌اند که مثل حیوانات در بیابانها زندگی می کرده و علف‌خوار بوده است. در تعقیب این خبر یکی از جراید چنین نوشته بود:

این تنها سرزمین بلوچستان نیست که مرده‌ش سبزی‌خوارند و بچه‌هایش این وضع را دارند. اکثریت نقاط کشور زرخیز ما را مردمی تشکیل می دهند که در بدترین شرایط زندگی گذران می‌کنند و متأسفانه باید بگوئیم که در‌سست در میان همین خرابه‌ها و ویرانه‌ها و در میان همین گروه مردم بینوا و بدبخت و علف‌خوار اشخاصی پیدای شوند که مرفه ترین زندگانیها را دارند، پولدارند، متمولند، میلیون‌رند، میلیارد‌رند. اینها باین وضع فلاکت‌بار زندگی می‌کنند ولی رؤسای ایالات و عشائر آنها، ملاکین و متمولین آنها در پول و سرمایه غوطه می‌خورند. آبادی اینها از خرابی آنهاست. سالها و قرن‌هاست که سیاستهای غلط داخلی و تحریکات خارجی چنین خواسته که اکثریت مردم ایران گرسنه باشند و همیشه اقلیتی کوچک صاحب همه چیز باشند و بر محروم‌ترین طبقات جهان آسوده‌ترین اقلیت‌ها آقائی بکنند.»

طبقات متوسط که احتیاجاتشان بیشتر و سطح زندگی بالاتری دارند و اغلب اعاشهٔ آنها از حقوق ماهیانه تأمین می‌گردد باصطلاح معمول باسبیلی صورت خود را سرخ نگاه می‌دارند. روز بروز قوهٔ خرید و ارزش حقوق ماهیانه آنها کمتر می‌شود و دچار ملالت و بیچارگی می‌شوند. مقدرات این گروه مردم در دست کسانی است که عاطفه و رحم ندارند و هر وقت سیل اعتراضات این طبقه فزونی یابد با اندک اضافه حقوقی ناچار به سکوت می‌گردند.

به جز طبقهٔ بخصوصی دیگران در امور حکومت دخالتی ندارند و اگر اندک میلی یا اقدامی از طرف طبقات دیگر برای تمشیت امور جامعه ابراز شود سیل تهمت و افترا رو بآنها سرازیر شده و اغلب دچار حبس و تبعید و یا بدتر از آن هم می‌گردند. طبقهٔ حاکمهٔ ایران (که بعضی از جراید خارجی عنوان هزار خانواده به آنها داده‌اند) غافل از این است که ایران هم جزو این دنیاست و هر چه در سایر نقاط جهان روی دهد تأثیرش در کشور ما هم رخنه خواهد کرد و مآلاً هیچ قوه‌ای قادر و توانا نخواهد بود که از آن جلوگیری کند. در جهان امروز محال است کشوری پایدار بماند که کلیهٔ دارائی و ثروت و حکومت و هست و نیست آن در دست یکصدم جمعیت آن باشد و نود و نه درصد مردم آن فاقد همه چیز باشند.

در چنین جهانی که روابط بین کشورها این اندازه سریع و کامل شده است مدنیت بشر اجازه نمی‌دهد که در گوشه‌ای از جهان که نامش ایران است یک عده مالک و بازرگان و کارخانه‌دار و سرمایه‌دار و دلال از خود راضی یا تبختر و تکبر عجیب و غریب خود را مالک همه چیز دانسته و اصرار داشته باشند که حتی دستمزد شایسته‌ای هم به رنجبرانی که مولدین حقیقی ثروت‌اند داده

برگ هایی از «تاریخ نفت ایران»

آنهائی که باور ندارند در اشتباه هستند لواگر به پشتیبانی بیگانگان غربی میزان نافراموش می‌کنند که همان بیگانگان هم امروز از وضع کشورهای مانند ایران سخت‌نگران می‌باشند. تجربه‌ای که آنها در چین حاصل کردند و غلیان و طغیانی که امروز در غالب کشورهای خاور دور ناظر و شاهد هستند کم‌کم بآنها آموخته و میآموزد که تنها سد مطمئن در مقابل عقاید افراطی اصلاح وضع اقتصادی تودهٔ مردم است.

شاه ایران در پیامی که روز بیست و نهم اسفند ۱۳۲۷ به‌مناسبت عید نوروز از رادیو

خطاب به مردم ایران ایراد نمود چنین گفت:«کشوری شایستهٔ این جشن و سرور است که اکثریت مردم آن بتوانند در نتیجهٔ کوشش و کارهای مولد ثروت لامحاله حداقل وسایل زندگانی را فراهم آورند و خود و دیگران را خوشوقت سازند. واقعا چگونه میتوان تحمل کرد که اکثریت زیادی از ساکنین این کشور لباس و غذای کافی نداشته باشند و عمری را با رنج و سختی بگذرانند؟»

یکی از سیاستمداران واقع بین و آزمودهٔ ایران دربارهٔ وضع کنونی چنین گفته است: «از لحاظ تسلط و نفوذ در گردش چرخ ادارهٔ امور عامه و بهره‌مندی مادی از فواید مشروع و غیر مشروع آن فقط دو طبقه وجود دارد. طبقهٔ حاکمه و طبقهٔ محکوم. طبقهٔ اول که به قول معروف آلمانی ده‌هزار نفر بالائی هستند ثروت و نفوذ و وسائل مادی و معنوی و حتی علم و معرفت را در خود تمرکز داده و در حکم یک زمره خاص همدستانی هستند که طبقهٔ محکوم را می‌دوشند و پوست آنها را می‌کنند و تا مخ استخوان آنها را می‌مکند و از آن طبقهٔ محکوم‌ه مثل غلامان مملکت روم قدیم سربازی و وطن‌پرستی و درستکاری می‌خواهند و دادن سه ربع عایدات خیلی ضعیف و محقر خود بطبقهٔ حاکمهٔ تاز هر جرعهٔ آبی از گلولی آنها قطراتی کم کرده و بگیرند و در تهران و مراکز ولایات دریاها و اقیانوسهائی برای افراد طبقهٔ خود تهیه نمایند. عمارات عالی و اتومبیل ها و تعیش مسرفانه و استفاده از تمام نعمتهای مخصوص این طبقهٔ حاکمه شده و در واقع طبقهٔ متوسطی نمانده است.... عرض کردم تنها با این وسایل ممکن نیست بلکه اصلاح حال طبقهٔ فقیر و زحمتکش یعنی طبقه «مردم» در جرگهٔ تدابیر اولیه است. اگر هم از طرف بعضی محافل متعصب مورد ملامتی بشوم باز وظیفهٔ ملی خود میدانم که بگویم که مادامی که در پشت دیوار ما مملکتی وجود دارد که کمترین چیزی که از اوضاع آنجا گفته شود این است که در آنجا در مقابل چشم فقیر اسرافات متمولین وجود ندارد. محال است که بتوانیم باز زور محض، با تبلیغات دینی و وطنی مردم بدبخت و گرسنه را که عیالشان پوشاک خوب نداشته و دست اطفالشان به میوه و شیرینی و خوراک خوب نمی‌رسد در آغوش مادر کم‌محبت و بی‌قید وطنی که هر آنچه‌ه دارد فقط به یکی از اولاد خود داده و دیگران را بی‌نصیب و مضطر می‌گذارد دلگرم و وفادار نگهداریم.»

در ایام اخیر معمول شده است که مقامات رسمی و بخصوص روزنامه‌های را تشکیل می‌دهند عبارتند از: وزیران، سناورها، وکیلان، افسران ارشد، بازرگانان درجهٔ اول، کارخانه‌داران، ملاکین عمده که نود و نه درصد ثروت عمومی کشور به دست آنها افتاده و تمام چرخهای اداری کشور را به نفع خود می چرخانند. طبقات دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم که در نیم قرن اخیر افزایش یافته‌اند در واقع طبقهٔ متوسط را تشکیل می‌دهند و اغلب آنها باسواد هستند. گاهی بعضی از افراد این طبقه بفساد طبقهٔ حاکمه آلوده گشته و جزو طبقهٔ اول میشوند و گاهی هم فرزندان طبقهٔ اول ثروتهای پدري را از دست داده به طبقهٔ متوسطی پیوندند.

منتسب به دولت جمعیت ایران را به بیست میلیون و پاره‌ای اوقات به رقم بیشتری هم قلمداد کنند ولی چنانچه ثابت شده حقیقت غیر از این است. اینها نمی‌گویند که جمعیت بندر لنگه از بیست هزار به چند هزار رسیده و جمعیت بندر بوشهر از سی هزار و چهل هزار به چهار پنج هزار تنزل یافته و حد متوسط سکنهٔ نواحی شرقی و جنوب ایران در ایام اخیر در هر پنج کیلومتر از یک نفر هم کمتر است.

ادارهٔ همکاری فنی آمریکائیان (معروف به اصل چهار) که اخیرا در کاشان و آبادان و پارهٔ نواحی دیگر با معاضدت ادارهٔ آمار کشور آمار بالنسبه دقیقی تهیه کرده بخوبی این گرافه گوئی ها را باطل کرده است و جمعیت شهر کاشان را که سابقا اداره آمار فی‌المثل ۲۱۰ هزار نفر قلمداد کرده بود بعد از آمارگیری دقیق تعداد واقعی جمعیت آن محل ۱۶۵ هزار در آمد. گویا عذر متصدیان امور این بوده که چون دولت از روی شناسنامه قند و شکر میدهد مردم شناسنامهٔ مرده‌ها را نیز جزو زنده‌ها به حساب می‌آورند و این نفوس بی‌جان را هم جزء جانداران جامی زند.

به هر حال آنچه مسلم به نظر می‌رسد این است که تعداد نفوس کلیهٔ کشور بیش از هیجده میلیون نمی‌باشد که می‌توان بطور تخمین آنان را به طبقات زیرین قسمت نمود:

۱- ملاک عمده ، بازرگان عمده، کارخانه‌دار ، سرمایه‌دار ،زد و بندیچ‌ها: ۲۰۰هزار ۲- خرده مالک و زارع: ۷۵۰ هزار ۳- کاسب -سرمایه‌دار کوچک: ۶۰۰ هزار ۴- صاحبان مشاغل آزاد: ۲۰۰ هزار ۵- کارمندان ادارات دولتی و بنگاههای بازرگانی: ۷۰۰ هزار ۶ - پیشه‌وران: ۷۰۰هزار ۷- برزگران - کارگران -بیکاران و سرگردانان: ۱۴۸۰۰۰۰۰

جمع: ۱۸۰۰۰۰۰۰

طبقهٔ اول که در واقع همان طبقهٔ حاکمه

مجله یغما و یاد بعضی نفرات

۱- احمد آرام. از استادان درجه اول کشور و دارای تصانیف و

تألیفات علمی است که همگان بهتر از من به عظمت مقام او پی می‌برند.

در زبان و ادب عربی و انگلیسی و فرانسه استادی مسلم است. و آن جناب مدتی معاون وزارت فرهنگ در دوره وزارت دکتر مهدی آذر بوده است. مقالاتی مستند و عمیق در مجله یغما دارد.

۲- احمد راد. آقای راد از مردان نیک روزگار است (چون دیگران که نام می‌برم). شرح حال او را برادر دانشمند اقبال یغمایی در مجله یاد کرده و خوانده‌اند و می‌خوانند. راد از صاحب منصبان قدیم و شریف وزارت فرهنگ است. مدتی مدیر کل فرهنگ شیراز و خراسان بود و ریاست اداره تعلیمات را داشته، پس از بازنستگی سرپرستی امور مدرسه عالی سپه‌سالار را به او سپرده‌اند و اجتماع آقایان اساتید که نام می‌برم در مدرسه روزهای چهارشنبه از لطف اوست که پس از انقلاب و تبدیل نام مدرسه برقرار مانده است. من در قطعه‌ای که در سستایش استاد محیط طباطبائی گفتم‌ه‌ا به این نکته اشاره کرده‌ام:

چشم همه در روز چهارشنبه شماره مقالات راد و ترجمه از فرانسه در مجله یغما تصور می‌کنم از یکصد بگذرد که قسمتهایی از آن به شکل کتاب انتشار یافته و این مقالات جز از یادداشت‌های متنوعی است که در بحث‌های مختلفه چاپ شده است.

۳-دکتر سید جعفر شهیدی. دکتر شهیدی استاد دانشگاه است و رئیس لغت‌نامه دهخدا. آن جناب به همه ممالک اسلامی مسافرت فرموده و اسلام را چنان که هست معرفی نموده. بر آیات قرآن مجید و احادیث مستند صحیح و به زبان عربی تسلطی عجیب دارد. مقالات ممتع او در مجله یغما به زبان فارسی و به زبان عربی درج است. در فضیلت انسانی او نمی‌دانم چه بگویم. هم ثنا گفتن ز ما ترک ثناتست.

را تشکیل می‌دهند عبارتند از: وزیران، سناورها، وکیلان، افسران ارشد، بازرگانان درجهٔ اول، کارخانه‌داران، ملاکین عمده که نود و نه درصد ثروت عمومی کشور به دست آنها افتاده و تمام چرخهای اداری کشور را به نفع خود می چرخانند. طبقات دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم که در نیم قرن اخیر افزایش یافته‌اند در واقع طبقهٔ متوسط را تشکیل می‌دهند و اغلب آنها باسواد هستند. گاهی بعضی از افراد این طبقه بفساد طبقهٔ حاکمه آلوده گشته و جزو طبقهٔ اول میشوند و گاهی هم فرزندان طبقهٔ اول ثروتهای پدري را از دست داده به طبقهٔ متوسطی پیوندند.

زندگی

آرش تبریزی

این داستان: ضمانت

آنقدر کار نصب تجهیزات بعد از خرید طول می‌کشد که وزارت کشاورزی –که وزارتخانه بسیار صوری است–خطاریه می‌دهد که: اگر نمی‌خواهید این کار را انجام بدهید، رسماً اعلام کنید، تا ما گاوها را بدهیم به گروهی دیگر.

تا اسم گاوها آمد، دوباره خون‌ها به جوش می‌آید. با خط و نشان وزارت کشاورزی، چاره‌ای نیست جز اینکه این بار را خود شهامت و پناهی و پدرم و دیگر دوستان بردارند و جور این یک کار را هم مثل همه کارها خودشان بکشند. می‌گویند: توکل بر خدا. یا ایوری می‌شود، یا آنوری. پدرم در اینجا نقش مؤثرتری ایفا می‌کند. نفوذ کلامش را به کار می‌گیرد و ترس‌ها را می‌ریزد و نگرانی‌ها را تمام می‌کند.

با هزار زحمت و چند بار آزمون و خطا و امتحان و باز کردن و بستن و دوباره نصب کردن و عوض کردن جای پیچ و مهره –که هر بار با مردن عده‌ای و زنده شدن عده‌ای از اعضای هیأت مؤسس همراه است، همین که برق‌ها را می‌زنند و می‌بینند که دستگاه‌های مکش پر باد شد و دستگاه‌های شوینده گاوها، آب از خود پس دادند، مطمئن می‌شوند که کار را درست انجام داده‌اند. مطمئن می‌شوند که: حالا همه چیز آماده است.

با افتخار به وزارت کشاورزی اعلام می‌کنند که: ما می‌خواهیم این کار را انجام بدهیم و اصلاً انجام داده‌ایم. چرا گاوه‌ای ما را تحویل نمی‌دید؟ چرا نمی‌گذارید توی این کشور کار راه بیفتد و خط تولید ایجاد شود. تا حرف آمادگی بر زبانشان جاری می‌شود، و آقای شهامت همراه پدرم در اداره کل با کلی فیس و افاده از زمان تحویل گاوها سؤال می‌کنند، منشی رئیس اعلام می‌کند که: پیش پای شما، همین دقیقاً ۲۴ ساعت قبل گاوها را به خاطر احتمال شیوع تب مالت به هلند باز گردانیم و تا این بیماری به طور کامل از کل جهان ریشه‌کن نشود، ما هیچ وقت نمی‌آییم سلامت مردم خودمان را فدای مصالح و منافع دیگر کنیم.

یکبار دیگر گرد یأس و ناامیدی روی همه اعضای خانواده‌های احداث‌کننده گاوداری می‌نشیند. این بار کسی رمق امید دوباره ندارد.

گاوداری، با تمام ساختمان‌ها و تشکیلات و تجهیزاتی که دارد، در انتظار گاو دچار افسردگی می‌شود.

تا مدت‌ها هیچ‌کس از صاحبان و مالکان، نه می‌روند، نه می‌آیند تا یکی از روستایی‌هایی که به عنوان نگهبان به آنجا تردد دارد، پیشنهاد

می‌کند که: ارباب‌ها! بیاید از خیر گاوه‌ای هلندی بگذرید و کارتان را با گاوه‌ای ایرانی و همین گاوهایی که توی این روستا از صبح تا شب می‌چرند، شروع کنید.

پیشنهاد سازنده‌تر از آن است که کسی با آن مخالفت کند. بدون استثنا می‌گویند: عجب حرفی! چرا به عقل خودمان نرسید این فکر؟ چرا خودمان این پیشنهاد را ندادیم؟

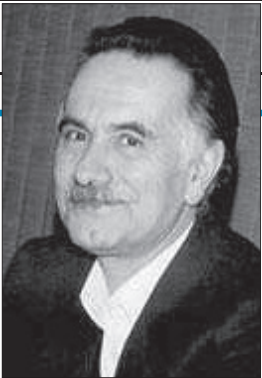
با کمی خود نگهداری، به نگهبان اعلام می‌کنند به روستایی‌ها اعلام کنند که حاضرند همه گاوه‌ای آنجا را بخرند. نگهبان پیام برد و جواب آورد که مردم می‌گویند: اتفاقاً ما هم فروشنده‌ایم، به دو شرط. یکی این که به قیمت بخرید. می‌گفتند: جوری بخرید که ما بتوانیم ماشین بخریم، برویم شهر، آنجا هم خانه بخریم. دیگر اینکه باید پول نقد بدهید. تا اول پول را ندهید،

حتی یک رأس گاو هم نمی‌دهیم.

هیأت مؤسس در مقابل این دو شرط هیچ پاسخی نداشت بدهد، چون نه تنها پول نقد نداشتند، پول نسیه هم نداشتند!

اینجا آقای شهامت اعلام کرد: فکر می‌کنم در ته یکی از حساب‌ها آن مقدار پول هست که بتوان نصف گاوه‌ای فروشی را خرید، ولی این کافی نبود. قرار شد پدرم از نفوذ و اعتبار خودش استفاده کند و با دادن پول‌هایی که معلوم نبود آقای شهامت چرا پیش از آن رو نکرده بود، و با قول کره و پنیر و گاوسواری، بقیه پول موکول به اولین فرصت ممکن کند بشود، ولی روستایی‌ها جواب دادند: ما کره و پنیر زیاد خورده‌ایم. اگر خود اسد خان ضمانت می‌کند که در اولین فرصت پول‌مان را می‌دهید، حرفی نیست. چک بدهید، گاوها را تحویل بگیرید.

پدرم نمی‌خواست ضامن بشود، چون مبلغ سنگین بود، اما اعضا آنقدر زیر پای پدرم نشستند که ضمانت را انداختند گردش. با وجود مخالفت مادرم برای دادن چک، پدرم ناگزیر این کار را کرد.

استاد محمدرضا طریقی

در روز ۱۵ خرداد هم یک مقاله در اطلاعات چاپ شد که یکبار دیگر تجدید بیعت با امام کردم که امام، ما بی دل بودیم، ما بی پدر بودیم، ما یتیم بودیم الآن اصطلاحات چیز دیگری است من می گویم کار می کنم روی کلمات، این است و خوشبختانه خوب شد ۱۴ خرداد ایشان آمد جای امام. به هر حال غم ما بر طرف شد غم و اندوه رفتن ایشان را داشتیم و شادمانی آمدن ایشان.

راجع به دیداری که با شهید رجایی در قم داشتید، یادتان می آید چه اتفاقی افتاد؟ اصلا دیداری نبود. آقای رجایی گزارش دادند، امام سخن گفتند در باب دانش آموزان، برای فرزندان خودش پیام دادند بحث دیگری نشد ولی یک درس عملی گرفتیم که انقلاب آنجاست که مردم کوچه در آن هستند. ای آقایان مقامات مواظب باشید که آنجا اصل قضیه است حالا هر کس گیرنده داشت گرفت آنجا، مدیر کلانی هستند که اصلا از کل انقلاب حذف شدند. این سال ۵۸ است.

از زمان مشاورت شهید رجایی نکته‌ای از تذکرات امام به یاد دارید؟

یک روز رفتیم خدمت حضرت امام، رجایی بود و دیگران هم بودند، بعید می‌دانم بیشتر از ۲-۳ نفر بوده باشیم. از اتاق حضرت امام که بیرون آمدیم (حالا ممکن است شما به من بگویید خاطره را بگو یک آدمی که خیلی کوچک یک گوشه فقط برای خودش ایستاده هیچ چیزی هم نشنیده الایا اینکه فقط امام را نگاه کرده است و به دوربین هم گفته است خواهش می‌کنم من را نکیر همین جور برای خودش، دیگر نفهمیده... گفت پاشید برویم آقا چی شد! یک چنین حالتی) من آمدم دیدم یکی از استانداران ما در اتاق انتظار نشسته است برود پیش امام. احتمال می‌دهم آقای ابراهیمی باشند که الآن [مدیر] مترو است. البته همان موقع ایشان کانبدیای وزارت هم بودند یعنی از کسانی بودند که قبا‌ی وزارت برای‌شان دیده می‌شد (شاید وزارت نفت). من که آمدم ایشان با آقای رجایی سلام‌علیک کرد. آمدم بیرون گفتم: آقای رجایی استاندار ما اینجا چه کار می‌کند. گفت آمده است لابد یک گزارش بدهد. منطقه جنگ ایلام، آن طرف‌ها بودند

ادامه از صفحه اول

تأکید بر والایی و شرف‌انسان چیزی است که ادیان الهی را با آرمان‌های حقوق بشر پیوند می‌دهد.

توجه به این شرف و والایی مستلزم توجه به ارزش بی‌همتای گوهر انسانی است. مستلزم احترام به توانایی‌ها و قابلیت‌های بی‌کران انسان‌هاست. هر یک از ما به تعبیر مولانا آفتابی زیردامن دارد.

بحر علمی در نمی‌پنهان شده در سه گز تن عالمی پنهان شده اینت دریای نهان در زیر کاه پا بر این که هین منه در اشتباه پس این دریای نهان قابلیت و استعداد چرا از خود غفلت ورزد؟ چرا خود را ارزان بفروشد؟ خویشتن را آدمی ارزان فروخت!

خویشتن نشناخت مسکین آدمی! شمس تبریزی می‌گوید این که در نماز می‌گویی «الله‌اکبر»، ایبن «الله‌اکبر» باید دو معنی را در ذهن تو القا بکند. باید توجه تو را به دو اندیشه معطوف گرداند. اندیشه اول آن که خدایی که تو او را می‌پرستی بزرگ‌تر مطلق است یعنی بزرگ‌تر است از هر چه در ذهن تو می‌آید. بزرگی بزرگان در برابر او رنگ می‌بازد. اگر عالم و فیلسوف است و اگر امام و پیغمبر است، او از آن‌ها بزرگ‌تر است. بگذارید عین عبارت‌های شمس را بخوانم: «الله‌اکبر نماز یعنی بردار فکرت را، نظرت را بلندتر دار از آنچه در وهم تو می‌گنجد و در تصور تو می‌آید اگر چه تصور نبی مرسل و اولوالعزم است. پیش‌تر آ تا بزرگی بینی. بجوی تا بیایی.»

اندیشه دوم که الله‌اکبر باید در ذهن تو بیدار سازد این است که دامن از پلیدی‌ها فراچینی و همت بلند داری. مبدا خود را فروهلی و اجزاء دهی که در منجلاب ابتذال فرو غلطی. تو می‌خواهی به

(اگر من دقیق باشم) گفتم: اصلا برای من هیچ قضیه روشن نیست. من از مشاورین نزدیک و رفیق آقای رجایی بودم برخلاف یکی از

اوضاعیات کیمرث طریقی۳

ترس ما ریخت

دوستان که جلوی دوربین بود[و] هنوز هم به خاطر آن لحظات دارد جفا می‌بیند، گفتم: آقا من نخست‌وزیر هستم استاندار از آنجا پا شود این همه راه را بکوبد بیاید برود گزارشش را بدهد به امام، امام امت، چرا؟ مگر ما مهندس بازگان هستیم که امام به ما اعتماد نداشته باشد. همین جور که با ماشین می‌آمدم آقای رجایی یواش یواش متوجه نکته شدند. گفت: راست می‌گویی صابری، من چه کار کنم؟ گفتم: تو در اسرع وقت پیش امام بروی و بگویی آقا اگر شما به ما اعتماد نداری، خب به ما بگو.

اگر گزارش می‌خواهی [استاندار] آن باید به من گزارش بدهد، یعنی به وزیر کشورش بدهد. من هم بیایم به شما بدهم. ما که به شما دروغ نمی‌گوییم، این نمی‌شود، آقا همین جور بروند پیش امام گزارش بدهند. ممکن است حواس امام پرت شود.

آقای رجایی در اولین ملاقات خدمت امام رفت. آمد دیدم شاد و شنگول. عادت هم داشت - خدا رحمتش کند - در

اتاقم آمد، دستم را فشار می‌داد، من از فشارش می‌فهمیدم خوشحال است یا بدحال است یا عصبانی است. گفت خوب شد؟ گفتم: من رفتم خدمت امام، گزارش‌های فالان را دادم. بعد گفتم: آقا این استاندار ما آن روز آمد اینجا، من دیدم مشاور من هم این را گفته است. گفتم: [امام] «مشاور تو درست گفته است. استاندار نباید گزارش بدهد، استاندار باید همان کاری را بکند که تو گفتی و من هم به تو اعتماد دارم، اما آقای رجایی ارتباط من را با مردم قطع نکن، من باید با مردم ارتباط داشته باشم نه استاندار، کمتر از استاندار، اما در مورد مسائل دولت مطمئن باش که اگر گزارش منفی به من برسد من اولین کسی که از او سؤال می‌کنم شمایید.» گفتم: خدا را شکر

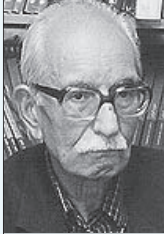
و ترس ما ریخت.

فرانسوا میتران تبریک به آقای رجایی

*

گفت که «رئیس جمهور شدید مبارک باد»، یک چنین چیزی. این چیزها را آقای رجایی همیشه می‌گفت که آقای صابری، [تو] در مدرسه انشاء بودی، من معلم ریاضی؛ منطق با من، این احساساتی است تو این را بنویس. خیلی از این متن‌ها است که من نوشته‌ام. همین اخیرا هم که در مورد هفتم تیر نوشته‌ام اشاره کرده‌ام به آن بیانیه هیأت دولت که ساعت ۷ صبح از رادیو پخش شد و امام از آنجا شنیده بودند اما قبلا از یک رادیو خارجی ایشان شنیده بودند و آقای خامنه‌ای هم که در بیمارستان بودند، ما نمی‌دانستیم چه جور بایستی خبر را به ایشان داد که خود کشف خبر توسط ایشان که یک‌دستی زنده به پاسداران خودش و خبر را گرفتند. آن داستان شیرینی است که باید از خودشان بپرسید. ما [به میتران] نوشتیم که بله شما[از یک طرف] به ما تبریک گفتی و از آن طرف پاریس را کرده‌اید مرکز ثقل ضد انقلاب (زمانی بود که منافقین آنجا بودند). نمی‌دانم کسی که می‌خواست این را به فرانسه ترجمه کند نفهمید یا فهمید و شیطنت کرد. ما یک

آقای رجایی فشاری روی شانه من داد. دیدم ای داد بیداد، ما همین الآن باید با هم دعوا کنیم

خدا پر سی و بزرگی خدا را یاد می‌کنی. باید بکوشی و خود را مانندای خدا سازی و به صفات حق متصف گردی. چون خدا بزرگ است باید بکوشی که تو هم بزرگ باشی، اگر خدا یکتاست بکوش که تو نیز یکتا گردی. بگذراید اینجا هم متن عبارت‌های شمس را برایتان بخوانم. دقت کنید: «گفت خدا یکی است. گفتم اکنون تو را چه؟ چون تو در عالم تفرقه‌ای، صد هزاران ذره، هر ذره در عالمی پراکنده، پژمرده، فرو فسرده، چه سزا باشد گفتن که خدا هست؟ تو هستی حاصل کن! او خود هست. وجود قدیم او هست. تو را چه؟ چون تو نیستی. او یکی است. تو کیستی؟ تو شش هزار بیشی. تو یکتا شسوا و گر نه از یکی او تو را چه؟»

ببینید این اوج عزت و کرامت انسانی است. اشاره به موهبت‌های بی‌نهایت اوست. شمس هر مسلمانی را که به معراج پیغمبر اعتقاد دارد به متابعت او فرا می‌خواند: «متابعت محمد آن‌است که او به معراج رفت تو هم بروی در پی او» و مولانا این فراخوان را پی می‌گیرد:

ملولان همه رفتند در خانه بیندید

بَر این عقل ملولانه همه جمع بخندید به معراج بر آید چو از آل رسولید رخ ماه بیوسید چو بر بام بلندید اما پیام تکر: من فکر نمی‌کنم در هیچ کجا این پیام را با عمق و گستره‌ای که در مولانا داریم بتوان یافت. در این عالم تکر مردم مانند مرغان به زبان‌های گوناگون سخن می‌گویند. راه و روش و شیوه‌های آنان نیز گوناگون است. می‌دانید که سلیمان پیغمبر زبان مرغان می‌دانست. در قرآن آمده است: «وَ عَلَّمْنَاهُ مَنطَقَ الطَّيْرِ». عارف بزرگ فریدالدین عطار این ترکیب منطق الطیر را عنوان یکی از مثنوی‌های خود قرار داده است که شاید بشود گفت شاهکار اوست. داستان عطار چنین است که دسته‌ای سی تایی از پرندگان تصمیم گرفتند که بروند به کوه قاف و سیمرغ را که بر قله‌قاف آشیان دارد پیدا کنند. رفتند و سرپایای کوه را گشتند و نشانی از سیمرغ

سایه

اشتر بود که خودش آنجا کلی حرف دارد ولی در رژیم سابق اصلا گوش به این حرف‌ها نبود. یک آدمی که لیسانس علوم سیاسی است و مثلا ادیب هم هست آمده است به رئیس جمهور یک مملکت که به رئیس جمهور خودش گفته است به شما تبریک عرض می‌کنم، گفته است که تو اگر راست می‌گویی چرا نمی‌روی اخلاق خودت را درست کنی (خیلی بی‌ادبانه است) امضاء: محمدعلی رجایی.

ایسن [نامه] رفت. یک مانوری روی آن مرکز سقر و جهنم کردند[و] این خیلی به ضرر ما تمام شد. این، چیزی نبود، این را دشمن ساخته بود، ما این را نگفته بودیم که آنجا جهنم است و جهنم خواهیم کرد. اما اصل قضیه اصلا با عرف دیپلماتیک نمی‌خواند. از این طرف ما مشت‌هامون را بلند کردیم مرگ بر امریکا، دیگر می‌گوییم مرگ بر فرانسه برای این که مسعود رجوی آنجاست و غیره.

سال ۶۰ یادتان است چه مشکلی با این‌ها داشتیم از آن ترورها، بلند شدیم همه عصبانی، من هم عصبانی هستم هم صدا با ملت هستم. خود امام از این تندتر می‌گوید.

یک روز دفترم نشسته بودم، آقای رجایی فشاری که روی شانه من داد. دیدم ای داد بیداد، ما همین الآن باید با هم دعوا کنیم. نگاه کردم رنگش مثل گچ پریده است. چی شده؟ گفتم: تو نمی‌دانی چه کار کردی؟ گوش‌ی از من امام کشید که در عمرم کسی این جور با من برخورد نکرده بود. چی گفت امام؟ سر چی؟ خدایا چه خلافتی کرده‌ایم؟ ما تمام دل‌مان با امام، تمام دل‌مان با انقلاب، چی شده؟ گفتم... راجع به آن اطلاعیه جواب میتران. گفتم: آقا به میتران می‌گفتی که این را بد ترجمه کرده‌اند ما «مرکز ثقل» نوشتیم. گفت: اصلا دعوا این نبوده است که، من هم فکر می‌کردم همین است امام به من گفت: «یک کسی به تو گفته است تبریک عرض می‌کنم، تو به عنوان یک مسلمان باید بگویی متشکرم. اصلا رئیس جمهور هم هیچ، تو چه جوری می‌زنی تو دهان رئیس جمهور یک مملکت. نخست‌وزیر یک مملکت. چرا؟ ادب‌مان کجارفته است.» گفت: هر چی من فکر کردم دیدم خب امام راست می‌گوید. گفتم: چی چی راست می‌گوید؟ امام خودش می‌گوید مرگ بر امریکا، خودش مقابل آن جوری، ملت زیر سایه امام این جوری بگویند مرگ بر فرانسه، امام هیچی نگوید [ولی] من بنویسم تو بنویسی این جوری؟ حتما باید پیش امام بروی.

ادامه دارد

نیافتند. داشتند نو میدمی شدند که به تعبیر عطار حاجب بارگاه عزت پرده را بالا زد و آفتاب قرب بر آن سی مرغ تافت و آن‌ها چون نیک نظر کردند سیمرغ را در خود و خود را در سیمرغ یافتند.

این همه وادی که از پس کرده‌اید/ خویش را ببیند و خود را دیده‌اید ما به سیمرغی بسی اولی‌تریم/ زن که سی مرغ حقیقی گوهریم همین اندیشه را عطار در کتاب دیگر خود مصیبت‌نامه نیز پی گرفته است. در آنجا سالک راه‌حقیقت به دنبال حقیقت می‌گردد و به هر دری می‌زند از جبرئیل و میکائیل و ملائکه علین و انبیای مرسلین چون نوح و ابراهیم و عیسی و موسی چاره‌جویی می‌کند. از عرش و کرسی هم می‌گذرد تا می‌رسد به منزل «جان» که چهلمین منزل است و در آنجاست که به گوش دل از زبان «جان» می‌شنود:

صد جهان گشتی تو در سودای من/ تا رسیدی بر لب دریای من آنچه تو گم کرده‌ای، گر کرده‌ای/ هست نزد تو، تو خود را پرده‌ای باری منطق الطیر معجزه سلیمان بود. از شاعران چیره‌دست ایران خاقانی در چند جا که به‌سخن خود می‌بالد آن را منطق الطیر می‌خواند یعنی که شعر من در حد اعجاز است. کسی سخن مرا درمی‌یابد که از فهم و معرفت برتری برخوردار باشد. آن یکی می‌گوید جنگ هفتاد و دو ملت است و همه دروغ است و این یکی می‌گوید هفتاد و دو ملت همه راست است و هیچ معیاری نیست تا یکی را بر دیگری ترجیح توان داد. آن کسی که به کرامت و حرمت انسان‌ها باور دارد و نیز تکر و تعدد برداشت‌ها و دیدگاه‌های انسان‌ها را می‌پذیرد و تفاوت آشکار در زبان و روش و منش آدمیان را واقعیتی غیر قابل انکار می‌شناسد لا‌جرم با مولانا هم‌واز می‌گردد که:

سخت‌گیری و تعصب خامی است/ تا جبینی کار خون‌آشامی است او برای پیشبرد عقاید خود راه جبر و خشونت و زور و فشار را نمی‌پسندد و در برخورد با عقاید دیگران مهربانی و فراخ حوصلگی و رفت و مدارا نشان می‌دهد و هم‌زبان با مولانای گوید:

اگر مر تو را صلح آهنگ نیست/ مرا با تو ای جان سر جنگ نیست تو در جنگ آیی، روم من به صلح/ خدای جهان را جهان تنگ نیست جهانی است جنگ و جهانی است صلح/ جهان معانی به فرسنگ نیست هم آب و هم آتش برادر بلندبین اصل هر دو بجز سنگ نیست که بی‌این دو عالم ندارد نظام/ اگر روم خوب است بی‌زنگ نیست

در راه فرنگستان

سفرنامه مظفرالدین شاه به فرنگ

خدا رحم نمود

مظفرالدین شاه

مؤمن خلوت، پیشخدمت مخصوص خودمان که از اجله سادات صحیح‌النسب است، استدعای مرخصی به مشهد مقدس نموده؛ او را هم مرخص فرمودیم که برود. امشب با پیشخدمتهای مخصوص خودمان که تمامی نوکرهای بسیار خوب ما هستند، نشسته مشاعره نمودیم و در مشاعره ما غلبه کردیم. هوا قدری رعد و برق نموده، نیم ساعتی باران آمد. پس از آن، نماز کردم و رو به درگاه بی‌نیاز او کردم. شام خوردیم و به‌اعلم‌الدوله فرمودیم مشغول نوشتن روزنامه‌شد. در سر شام ماهی خوبی آورده بودند؛ مرحت کردیم برای صدراعظم بردند. فی‌الحقیقه صدراعظم نوکری است که به این کفایت و درایت کمتر پیدا شده و مواظب و پشتکار او طوری است که از صبح تا چهار ساعت از شب گذشته تمام را مشغول نوشتن و خواندن و ترتیب امور مهم عمده بوده و هست. هیچیک از صدور سابق این قسم پشتکار نداشته است.

سه‌شنبه چهارم ربیع‌الاول، از کرج به ینگی امام صبح، بعد از نماز و دعا و صرف چای، اعلم‌الدوله با دکتر لندلی درحضور بودند. شب را بیرون خوابیده بودیم. پیشخدمتهای کشیک: شاهزاده ناصر‌الممالک بود که آب مشروبی ما در وقت خواب سپرده به دست اوست؛ با مؤمن حضور.

صبح، حاجب‌السّلطان و ممتازالدوله شرفیاب شده بعضی عریضه‌ها داشتند؛ جواب تحصیل نموده [نمودند]. پس از پوشیدن لباس و چکمه از عمارت پائین به توی باغ آمدم نصر‌السّلطنه و محقق‌السّلطنه و احتساب‌الملک شرفیاب شدند. به نصر‌السّلطنه یک ثوب پالتوی تن پوش با سردوش مرحمت و از خدمات او اظهار رضایت فرموده قدری صحبت کردیم. بعد، مؤمن خلوت که اجازه مسافرت به ارض اقدس داشت، شرفیاب و مرخص شد. آمدم بیرون؛ جناب اشرف صدراعظم و وزیر دربار شرفیاب شده؛ وقت سواری، چهار دانه پنج‌زاری از اعلم‌الدوله گرفته به دست خودمان به فقیر دادیم.

امروز صبح زود قبل از

سواری، هوا با کمی رعد و برق باریده ولی در هنگام سواری، باران موقوف و با وجود بودن ابر، هوای بسیار خوب مفرّحی شده زمینها سبز و خرم و بسیار باصفاست. در ابتدای حرکت، تقریبا تا یک فرسخ طی مسافت، اعلم‌الدوله در رکاب و در همان حال مشغول خواندن درس فرانسه و مذاکره بودیم. اطوموبیل سوار بودیم؛ در این اثناء یکی از لوله‌های اجاق دیگ اطوموبیل ترکیده و این مرکوب از راه رفتن افتاد. آن وقت سوار اسب شده در زمینهای اطراف جاده که همه جاسبز و خرم است، تفرّج‌کنان رفته خرگوشی را که بیرون آمده بود با ساچمه زده؛ خرگوش مجروح، فرارکنان نزدیک کالسکه ما که در جاده جلو می‌رفت آمده؛ اعتضادالسّلطنه و نصرت‌السّلطنه در کالسکه؛ و در این بین، صدیق خاقان در جزو

تفنگدارهای مخصوص، تیری به جانب آن حیوان انداخته؛ به طوری از روی بی‌احتیاطی رفتار شده بود که کم‌مانده بود ساچمه‌ها در توی کالسکه ریخته؛ خدا رحم نمود. زمینها از هر طرف تا انتها حبصر، سبز و خرم و در طرف شمال که دنباله رشته‌های جبال البرز ممتد است، در دامنه‌ها و بعضی نقاط، دورنمای دهات با سبزها و درختان بهاری مظفر بسیار خوبی تشکیل نموده؛ یک جفت قمری را بدون انفصال، یکی در زمین و یکی در هوا صید کرده؛ علاوه بر آن، دو قمری دیگر نیز زدیم. صدراعظم سی‌تومان نازشت تقدیم نموده؛ آمدم در کالسکه نشسته و در بینی که می‌رفتم به یاد دفعات سابقه که از همین حدود می‌گذشتم افتاده عوالم سالفه و شکارهایی را که در این جلگه نموده بودیم به‌خاطر آورده؛ پس از آن، قَلَر آقاسی باشی و صولت‌الملک و فارس‌السّلطنه که در رکاب می‌آمدند، مشغول صحبت شده تاز دیگر رودخانه گردان آمده؛ قَلَر آقاسی باشی تفصیل وقایع سال گذشته را که در هنگام وبائی به گردان آمده بود، به عرض رسانیده.

گردان آبادی مفصلی است خالصه که در طرف جنوبی جاده از دور نمایان و رودخانه گردان که آنجا را مشروب می‌کند، از شمال به جنوب جاری و جاده را قطع نموده است. پل این رودخانه چنانکه سابقا نیز گفته‌ایم، به واسطه سیل که هنوز نیز آثار آن از گل آلود بودن آب ظاهر است، خراب و رئیس راه شوسه که سپرده به کمپانی روس است، با تخته و تیر، پل موقت پیاده‌رو محکمی ساخته ولی مالهای بنه و کالسکه و سوار باید به آب زده و قریب سی‌چهل ذرع بالاتر از محل پل که گذار است، بگذزند.

انسان‌های معاصر در کلام مولانا

دکتر محمدعلی محمد

فرهنگی چهارشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۰ - شماره ۲۵۳۳۸

گفتگو با پروفسور ب. دیویس

تاریخ تولد: پنجم اوت ۱۹۵۳ (فیلادفیا،

پنسیلوانیا،آمریکا)
تحصیلات: لیسانس فیزیک از دانشگاه دکرسل، ۱۹۷۵، فوق‌لیسانس تاریخ و فلسفه علم، دانشگاه ایندیانا (بلومینگتون)، ۱۹۸۱؛ دکتری تاریخ و فلسفه علم، دانشگاه ایندیانا (بلومینگتون)، ۱۹۸۴.

تجارب بعد از تحصیل -استادیار علم و تاریخ، کالج مسیا (گرانام، پنسیلوانیا)، ۱۹۹۰-۱۹۸۵؛ دانشیار علم و تاریخ، کالج مسیا، ۱۹۹۶- ۱۹۹۰؛ استاد تاریخ علم، کالج مسیا، از ۱۹۹۶ تا به حال.

آثار -رابرتر بویل،

تفحیحی آزاد در ایدهٔ عامیانه از طبیعت (دوراستان: ام. هانتز)، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۶، آثار رابتر بویل (دوراستان: ام. هانتز)، ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۰.

۱. **تعریف شما از علم و دین چیست؟**
علم، جست و جوی برای درک و کنترل طبیعت است (که من آن را نظمی آزادانه خلق شده به وسیلهٔ خدا می‌دانم). دین جست و جویی است برای درک و پاسخخ دادن به خداوند (که من او را خالق طبیعت و نجات‌دهندهٔ بشر می‌دانم).

۲. **آیا تعارضی بین تعاریف خود از این دو مفهوم می‌بینید؟**

به هیچ وجه؛ اما دیگران (که ممکن است علم و دین را به طریق دیگری تعریف کنند) ممکن است [بین آنها] تعارض ببینند.

۳. **از نظر شما، تعارض بین این دو در کجا می‌تواند وجود داشته باشد؟**

به عنوان مورخ دین و علم، وجود تعارض واقعی در زمان‌ها و مکان‌های خاص در تاریخ برای من واضح است: [اما] این، دور از این است که تعارض در واقع رابطهٔ علم و دین و بین این دو، در دوستان دارم این را یک معادله برای دانشجویانم بیان کنم: «تعارض» معادل «تعارض‌ها» نیست، همان‌طور که دقیق نیست رابطهٔ بین ایالات متحده و بریتانیای کبیر را رابطه‌ای تعارضی بدانیم. چالش مورخان دین و علم این است که بفهمند چرا مردم گاهی عمیقاً در مورد موضوعاتی که برای آنها مهم است، اختلاف‌نظر دارند، و اینکه دین و علم چگونه روی یکدیگر اثر گذاشته‌اند. مورخ واقع‌بین نه تنها بعضی نمونه‌های تعارض را کشف می‌کند، بلکه مثال‌های بسیاری را پیدا می‌کند که در آنها عقاید دینی علم را به طرقی بسیار مثبت شکل داده است. یک چالش دیگر این است که این نتیجه را با قوت بیشتر به جامعهٔ علمی منتقل کند؛ جامعه‌ای که تمایل داشته است از تر تعارض حمایت کند، به این دلیل که مرجعیت فرهنگی علم را افزایش داده است.

۴. **چه زمینه‌هایی موجب رشد تعارض بین علم و دین شده است؟**

تعارضات خاص وقتی رخ می‌دهد که با دانشمندان تحت نام علم احکام متافیزیکی صادر کنند یا معتقدان دین بر مبنای استدلال‌های دینی احکام غلط علمی صادر کنند.

۵. **فش دین در توسعهٔ علم در غرب چه بوده است؟**

در یک واژه، عمیق بوده است. راهبان، علم و آموزش را در اروپای غربی و شمالی زمانی زنده نگه داشتند که از جهات دیگر، پس از اضمحلال امپراتوری روم، دوران متشکلی نبود. در اواخر قرون وسطی، متألهان علناً از دانشمندی‌ها خواستند که در نظرهای علمی‌شان به آداب‌های خداوند (در خلقت] ادعاکن کنند؛ که [خود] حاکی از امکانات غیر ارسطویی بود که دانشمندان پیشرو به روش‌های جالب آن را بررسی کردند. تأکید جدید بر آزادی فکری و ابتدای اصلاحت‌ها پورتستان به پذیرش اتمیسم کمک کرد و به نحوی مثبت دانشمندی نظیر بویل و نیوتن را تشویق کرد که رویکردهای تجربی به دانش را بر رویکردهای عقلانی - که دکارت و لایب‌نیتس می‌پسندیدند - ترجیح دهند همچنین، زیربنای همهٔ دانش غربی، مفروضات کلامی دربارهٔ وحدت، فهم‌پذیری، قانون‌مندی و ارزش جهان، به عنوان مصنوعی خلق قلی عقل، سازگار و خیر، است.

۶. **آیا می‌توانیم یک علم دینی داشته باشیم؟**
پاسخ این سؤال سیستمی زیادی دارد به اینکه چگونه این اصطلاح را می‌فهمیم.

آنچه در پی می‌آید نقدی است گذرا و البته تاریخی بر مجموعه خاطرات اسدالله علم که در واقع شاه و دربار را روایت می‌کند و ایران را حاکمیت می‌کند.

ادامه از صفحه اول

اما جالب‌تر از این مسئله، اظهار نگرانی برخی مقامات خارجی درباره خریدهای هنگفت نظامی مورد درخواست شاه است که اگرچه نفعت اقتصادی فراوانی نیز برای آنها دارد، اما چه بسا نجات آن از منافی منافع درآمדת خود در ایران تشخیص می‌دهند: (۵۲/۳۱۷: صبح زود سفیر انگلیسی به دیدن آمد که مطلبی را که سِر لاکر وزیر خارجه می‌خواهد با شاهنشاه صحبت کند به من بگوید... در آخر ملاقات گفت می‌خواهم یک حرفی به تو بزنم و آن این است که با آن که کشور من و دولت من و نخست‌وزیر من همه میل دارند این معامله تانک‌های چیفتن تمام شده و آنها را از دوت‌ر تجویز بدهند، چون برای من سار کار پیدا می‌شود و برای خزانه‌ها به‌اول، ولی من ترس دارم که هشتصد تانک به این بزرگی بار سنگینی بر دوش شما بگذارد، چه از لحاظ [تعمیرات] و چه از لحاظ تهیه افراد فنی، و تازه همه آنها به استثنای قریب دو هزار نفر وابسته به شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی آمریکایی بودند.) (خاطرات دو سفیر، ویلیام سولیوان و سِر آنتونی پارسونز، ترجمه محمود طلوعی، ۹۷-۹۶)

البته در وری این گونه اظهارات، به هر حال استدعای‌ها از این که حادتر منافع را از داد و ستدهای نظامی با بازگانی با ایران تحت حاکمیت شاه کسب کنند، غفلت نمی‌کردند تا جایی که بعضاً دست نشانده آنها را نیز تاجران از گِلایه‌هایی- هر چند بی‌خاصیت- می‌کرد: (۵۲/۳۱۷: فرمودند: به انگلیس‌ها هم بگو که تانک‌های چیفتن شما معیوب است، این به سفارش عده‌ای که می‌خواهیم بعد از این به شما بدهیم، اگر به همین بدی باشد که اصولاً خطرات آن است. توپ‌های این تانک مهیات کم بود، چرا مهمات به ما نمی‌دهد؟ ما که پولش را نقد می‌دهیم، بعلاوه قیمت تمام اسلحه‌ای که به ما پیشنهاده کرده‌اید از سال گذشته اضافه شده است.) (ج، ص ۴۱۵) جای گفتن ندارد که نه تنها در حوزه امور نظامی، بلکه در سایر عرصه‌هایی که به نحوی شرکت‌های غربی در ایران مشغول کار بودند، چپاول و تاراج اموال و منابع ایرانیان با شدت تمام ادامه داشت. نمونه‌ای از این تاراج را در خاطرات روز ۲۱/۵/۴۱ می‌توانیم مشاهده کنیم: «عرض کرد، فرمودم شرکت انگلیسی کاستین، در چابهار، برای ساختمان‌های عادی غارت است، که ما با آنها معتقد می‌کنیم، یعنی آنها ما را غارت می‌کنند. به دقت گوش دادم، ولی چیزی نفرومدم... فرق ماچون در حدود ۶۰۰ میلیون دلار است. شاید جلوه‌های گسی و واسطه عمل اضافه استخراج نفت شده‌اند و شاهنشاه فکر می‌فرماید که در این جا کمک نکنند، می‌خواهند این لقمه را به آنها بخرانند.» (ج، ص ۴۲۱) نسکی نیست که علم خود بخوبی از کنه و ابعد این مطلب است، اما همان‌گونه که در برخی موارد از گفتن پاره‌ای مسائل خودداری می‌ورزد، در اینجا نیز مطلب را دراز گرفته و خود را به تفاهل نهد. دست در واقع مسئله صرفاً محدود به نقش انگلیسی‌ها در خاطرات علم می‌توان باشد؛ بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

تهران، نشر علم، چاپ سوم، ۱۳۷۵، ص ۳۵) آنتونی پارسونز که آخرین سفیر انگلیس در رژیم پهلوی به حساب می‌آید نیز معترف است که شرایط سیاسی و اقتصادی حاکم بر ایران موجب شده بود از عمده فعالیت‌های سفارت این کشور که تانک‌های چیفتن، سازهای جنگی، فعالیت‌های بازرگانی و اقتصاد انگلیسی‌ها در ایران شود و بلکه افسراط در این قضیه باعث شده‌بود تا آن خطرناکه از پرداختن به امور سیاسی و تأمل در لایه‌های پنهان مسائل سیاسی و اجتماعی ایران غفلت ورزد: «ما در تعداد پرستل این قسمت افزودیم و معارن ملطع و مجرب من «جرج جالمر» سرپرستی امور بازرگانی و اقتصادی و مالی و نفتی را به عهده گرفت. به این ترتیب قسمت بازرگانی سفارت به مقر و کانون اصلی فعالیت‌های سفارت انگلیس در ایران تبدیل شد. حتی وابسته‌های نظامی سفارت در ارتش و نیروی هوایی و نیروی دریایی ایران هم بیشتر به کار فروش تجهیزات نظامی انگلیس به ایران یا ترتیب اعزام هیات‌هایی برای تعلیم استفاده از اسلح‌های خریداری شده و مورد سفارش از انگلستان اشتغال داشتند و وظایف سیاسی و اطلاعاتی آنها در درجه دوم اهمیت قرار گرفته بود.» (همان، صص ۷-۳۰۳)

در خاطرات علم می‌توان شاهدی بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

ج، ص ۱۹۸) اگرچه صرف معاملات بازرگانی

دکتر زین کوب ۱ آموختن برای آینده شورش

سرخن را می‌توان از گودرز ایرانی شروع کرد: گودرز پسرانی از کنه و ابعد این مطلب است، اما همان‌گونه که در برخی موارد از گفتن پاره‌ای مسائل خودداری می‌ورزد، در اینجا نیز مطلب را دراز گرفته و خود را به تفاهل نهد. دست در واقع مسئله صرفاً محدود به نقش انگلیسی‌ها در خاطرات علم می‌توان باشد؛ بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما به جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد؛ و پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند؛ اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه»

خواوند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به عنوان اسیر مغلوب فقط گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن می‌بود، تحت رتیب و احترام نمی‌داند. به این حال از پیروزی و سپرش ولایت را در برابر خود حاصل کرد؛ فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از این بیستمین قرن با فرسودگی و بی‌شوری و بی‌جان آورد که فرمان داد تا نقش و شرح آن را در کنار کتیبه درایوش در

در افزایش استخراج و فروش نفت و تلاش شاه‌ای جبریان این خدمت آنها نبود، بلکه ماجرا از این قرار بود که شاه علی‌رغم احساس «خداگناسی» در مقابل دولتمردان داخلی و ابراز وجود کردن‌های آشکار و پنهان در مقابل آمریکا و انگلیس، عملاً و عمیقاً دچار ضعف نفس بود و شیشه نازک عمر خود را در دست آنها می‌دید، بنابراین چاره‌ای جز این پیش رویش نمی‌دید که با بازگاردن دست آنها و نیز دیگر کشورهای غربی در غارت ایران، رضایت خاطر آنها را جلب کند و به خیال خویش، استمرار و بقای رژیم وابسته‌اش را تضمین نماید.

بنابراین در دوران مزبور، به ویژه پس از افزایش درآمدهای نفتی کشور، ایران به بهشت بازگانش و شیرکت‌های گوناگون و متنوع آمریکایی انگلیسی و دیگر کشورهای غربی میل کردید. به گفته ویلیام سولیوان آخرین سفیر آمریکا در تهران «در سال ۱۹۷۷ سی و پنج هزار آمریکایی در ایران زندگی می‌کردند که همه آنها به استثنای قریب دو هزار نفر وابسته به شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی آمریکایی بودند.» (خاطرات دو سفیر، ویلیام سولیوان و سِر آنتونی پارسونز، ترجمه محمود طلوعی، ۹۷-۹۶)

تخصیصات شاه با منافع بیگانگان هم چپ بود. لذا مشکلی برای جذب لار‌های ایران از سوی آمریکا و انگلیس وجود نداشت

تهران، نشر علم، چاپ سوم، ۱۳۷۵، ص ۳۵) آنتونی پارسونز که آخرین سفیر انگلیس در رژیم پهلوی به حساب می‌آید نیز معترف است که شرایط سیاسی و اقتصادی حاکم بر ایران موجب شده بود از عمده فعالیت‌های سفارت این کشور که تانک‌های چیفتن، سازهای جنگی، فعالیت‌های بازرگانی و اقتصاد انگلیسی‌ها در ایران شود و بلکه افسراط در این قضیه باعث شده‌بود تا آن خطرناکه از پرداختن به امور سیاسی و تأمل در لایه‌های پنهان مسائل سیاسی و اجتماعی ایران غفلت ورزد: «ما در تعداد پرستل این قسمت افزودیم و معارن ملطع و مجرب من «جرج جالمر» سرپرستی امور بازرگانی و اقتصادی و مالی و نفتی را به عهده گرفت. به این ترتیب قسمت بازرگانی سفارت به مقر و کانون اصلی فعالیت‌های سفارت انگلیس در ایران تبدیل شد. حتی وابسته‌های نظامی سفارت در ارتش و نیروی هوایی و نیروی دریایی ایران هم بیشتر به کار فروش تجهیزات نظامی انگلیس به ایران یا ترتیب اعزام هیات‌هایی برای تعلیم استفاده از اسلح‌های خریداری شده و مورد سفارش از انگلستان اشتغال داشتند و وظایف سیاسی و اطلاعاتی آنها در درجه دوم اهمیت قرار گرفته بود.» (همان، صص ۷-۳۰۳)

در خاطرات علم می‌توان شاهدی بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

مروری بر خاطرات اسدالله علم

... از نمایش دموکراسی

و تجاری می‌توانست سسوده‌های مناسبی برای غربی‌ها در بر داشته باشد، اما آنچه موجب شده بود تا ایران به «بهشت» این سوداگران تبدیل شود، باز بودن «دروازه‌های سوءاستفاده» به روی آنان بود. این مسأله گاه به حدی شکل متضحانه و رسوایی به خود می‌گرفت که حتی نگرانی سفیر آمریکا را به لحاظ پیامدهای آن، به دنبال داشت. سولیوان با اشاره به دیدار خود با قریب سی تن از مقامات ارشد شرکت‌ها و مؤسسات آمریکایی که در این فعالیت می‌کردند با منافی داشتند، می‌گوید: «من از مجموع سخنانی که در این جلسه دویدل شد دریافتم که سرمایه‌گذاری و مشارکت این مؤسسات در ایران بر مبنای عدالت و تساوی حقوق استوار نیست. بیشتر این شرکت‌ها بدون این که سرمایه‌ای در ایران به کار بیاورند از درآمدهای خدماتی با دولت و مؤسسات ایرانی داشتند و بعضی از آنها هم به جای سرمایه‌گذاری، سروس و خدمات خود را به دولت می‌فروختند و سود حاصله قرار داده بودند. مؤسسات ایرانی داشتند و بعضی از آنها هم به جای سرمایه‌گذاری، سروس و خدمات خود را به دولت می‌فروختند و سود حاصله قرار داده بودند. بنیابی مشارکت در سود حاصله قرار داده بودند. نظریه این که من تازه از فیلیپین آمده‌بودم و در اینجا مشکلات حادث ناشی از عدم تعادل بین سرمایه و نیروی کار را به چشم خود دیده‌بودم نمی‌توانستم در خوش بینی دیگران نسبت به آینده اقتصاد ایران شریک باشم. (همان، ص ۳۷) طبق شرایط حاکم موجب شده بود تا سبل دلالات و مقایله کاران بین‌المللی که به ویژه در این کسب سوده‌های هنگفت از طرق فسادآمیز بودند، راهی ایران شوند و به خواسته خود دست یابند. «پرس برنهارد، مدیر ملکه هلند از جمله این افراد بود که به نوشته عالیخانی سوبراستار مجموعه خاطرات - «آلوه‌ای در معاملات گوناگون شهرت داشت» (ج، ص ۴۷) و علم نیز به اشتباهی مقرر او در سواگری اشاره می‌کند:

۵۲/۱۲۱: استقبال پرس برنهارد شوهر ملکه هلند رفته که عازم نیال است. ماشاءالله سبل [سوداگر businessman] همرا دارد. به محض پیاده شدن از هواپیما شروع به [معامله] business کرد» (ج، ص ۴۸) به هر حال، باید گفت خاطرات علم از جمله بهترین منابعی است که پژوهندگان تاریخ می‌توانند با مطالعه آن، از اسلح‌های خریداری شده و مورد سفارش از انگلستان اشتغال داشتند و وظایف سیاسی و اطلاعاتی آنها در درجه دوم اهمیت قرار گرفته بود. در خاطرات علم می‌توان شاهدی بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

۵۲/۱۲۱: استقبال پرس برنهارد شوهر ملکه هلند رفته که عازم نیال است. ماشاءالله سبل [سوداگر businessman] همرا دارد. به محض پیاده شدن از هواپیما شروع به [معامله] business کرد» (ج، ص ۴۸) به هر حال، باید گفت خاطرات علم از جمله بهترین منابعی است که پژوهندگان تاریخ می‌توانند با مطالعه آن، از اسلح‌های خریداری شده و مورد سفارش از انگلستان اشتغال داشتند و وظایف سیاسی و اطلاعاتی آنها در درجه دوم اهمیت قرار گرفته بود. در خاطرات علم می‌توان شاهدی بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [امعالم business] کرد) که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابداً اثرش ذکر ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی می‌شد، کارهای یک میلیارد بود. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی فشارها از روی رژیم شاه کاسته شده و ضمناً در داخل نیز اقتساری را به خود مشغول دارد.

از گرگان نیز خبرهایی مبنی بر شورش و هجوم اقوام سکایی در آن حدود رسید. سعی در رفع این گرفتاریا از توجه به ارمشتان مانع آمد

پاستون بر سنگ کتند. اندک زمانی بعد از این واقعه گودرز در گذشت -و روایتی هست که در نوشته‌های هلاک شده (۵۱ م). گودرز پسر گویو که نام او در اسفانه‌های حماسی به عنوان پهلوان حماسه‌ها باقی است در تاریخ اشکانیان نمونه کارهای شکی و ستمکار تلقی شد. شاید این تصویر رنجبای مخالف از آنچه در واقع بوده است عمداً زشت‌تر و تیره‌تر کرده‌اند.

بعد از سلطنت به شاهزاده‌ای اشکانی از اهل داد رسید که گویند پدر اردوان سوم بود. وی ونونس دوم خوانده شد و چند ماه پیش سلطنت نکرد. واقعه قابل ذکری که در سلطنت کوتاه او اتفاق افتاد، مع هذا استواردم عهد فرامروایی او جلوس ولیعهد و سپرش ولایت را در برابر خود سلطنت داشت. ولایت (ولش) که از اشک - دیست و هم مجرب می‌شد.

بلاشل اول آخرین پادشاه بزرگ در تمام

زیر نظر: دکتر محمد کاظم حسینیان

مروری بر خاطرات اسدالله علم

... از نمایش دموکراسی

با تعویض دبیرکل این حزب مسلم و محرز بود که این‌کار چیزی جز یک بازی نیست - کسی نیز تغییر روحیه و وضعیت به وجود نمی‌آید - کوچک‌ترین سخنان انتقادی یا حتی پیشنهادی اصلاحی این دبیرکل نیز با خشمم و عصبانیت شاه مواجه می‌شود: (۵۲/۲۷: صبح زود ناصر عامری دبیرکل حزب مردم که جای دکتی رعایت نشود، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی هم که برای فریب دیگران کشیده شده، بی‌فایده خواهد گشت. آنچه علم را به شدت دراز درون رنج می‌دهد و کلافه می‌کند این است که شاه‌ها نیز قواعد خاص خود را دارند و چنانچه این قواعد را رعایت نکنند، اساس بازی زیر سؤال خواهد است، با سبیل‌های آویزان پیش من آمد که از نفایق خود در این چنین است. کجایش را نمی‌تافتیم... که این تانقش رفت و تمام زحماتی

فرهنگی چهارشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۰ - شماره ۲۵۳۳۸

گفتگو با پروفسور ب. دیویس

تاریخ تولد: پنجم اوت ۱۹۵۳ (فیلادفیا،

پنسیلوانیا،آمریکا)
تحصیلات: لیسانس فیزیک از دانشگاه دکرسل، ۱۹۷۵، فوق‌لیسانس تاریخ و فلسفه علم، دانشگاه ایندیانا (بلومینگتون)، ۱۹۸۱؛ دکتری تاریخ و فلسفه علم، دانشگاه ایندیانا (بلومینگتون)، ۱۹۸۴.

تجارب بعد از تحصیل -استادیار علم و تاریخ، کالج مسیا (گرانام، پنسیلوانیا)، ۱۹۹۰-۱۹۸۵؛ دانشیار علم و تاریخ، کالج مسیا، ۱۹۹۶- ۱۹۹۰؛ استاد تاریخ علم، کالج مسیا، از ۱۹۹۶ تا به حال.

آثار: رابستر بویل،

تفحیحی آزاد در ایدهٔ عامیانه از طبیعت (دوراستان: ام. هاتر)، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۶؛ آثار رابتر بویل (دوراستان: ام. هاتر)، ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۰.

۱. **تعریف شما از علم و دین چیست؟**
علم، جست و جوی برای درک و کنترل طبیعت است (که من آن را نظمی آزادانه خلق شده به وسیلهٔ خدا می دانم). دین جست و جویی است برای درک و پاسخخ دادن به خداوند (که من او را خالق طبیعت و نجات‌دهندهٔ بشر می دانم).

۲. **آیا تعارضی بین تعاریف خودِ او این دو مفهوم می‌بیند؟**

به هیچ وجه؛ اما دیگران (که ممکن است علم و دین را به طریق دیگری تعریف کنند) ممکن است [بین آنها] تعارض ببینند.

۳. **از نظر شما، تعارض بین او در در کجا می تواند وجود داشته باشد؟**

به عنوان مورخ دین و علم، وجود تعارض واقعی در زمان‌ها و مکان‌های خاص در تاریخ برای من واضح است: [اما] این، دور از این است که تعارض در واقع رابطهٔ علم و دین و بین این دو، در دوستان دارم این را یک معادله برای دانشجویانم بیان کنم: «تعارض» معادل «تعارض‌ها» نیست، همان‌طور که دقیق نیست رابطهٔ بین ایالات متحده و بریتانیای کبیر را رابطه‌ای تعارضی بدانیم. چالش مورخان دین و علم این است که بفهمند چرا مردم گاهی عمیقاً در مورد موضوعاتی که برای آنها مهم است، اختلاف‌نظر دارند، و اینکه دین و علم چگونه روی یکدیگر اثر گذاشته‌اند. مورخ واقع‌بین نه تنها بعضی نمونه‌های تعارض را کشف می‌کند، بلکه مثال‌های بسیاری را پیدا می‌کند که در آنها عقاید دینی علم را به طرقی بسیار مثبت شکل داده است. یک چالش دیگر این است که این نتیجه را با قوت بیشتر به جامعهٔ علمی منتقل کند؛ جامعه‌ای که تمایل داشته است از تر تعارض حمایت کند، به این دلیل که مرجعیت فرهنگی علم را افزایش داده است.

۴. **چه زمینه‌هایی موجب رشد تعارض بین علم و دین شده است؟**

تعارضات خاص وقتی رخ می‌دهد که با دانشمندان تحت نام علم احکام متافیزیکی صادر کنند یا معتقدان دین بر مبنای استدلال‌های دینی احکام غلط علمی صادر کنند.

۵. **فش دین در توسعهٔ علم در غرب چه بوده است؟**

در یک واژه، عمیق بوده است. راهبان، علم و آموزش را در اروپای غربی و شمالی زمانی رنده نگه داشتند که از جهات دیگر، پس از اضمحلال امپراتوری روم، دوران متشکلی بود. در اواخر قرن وسطی، متاهان علما از دانشمندی‌ها خواستند که در نظرهای علمی‌شان به آزاد خیانان (در خلقت] ادعاکن کنند؛ که [خود] حاکی از امکانات غیر ارسطویی بود که دانشمندان پیشرو به روش‌های جالب آن را بررسی کردند. تأکید جدید بر آزادی فکری و ابتدای اصلاحتا پورتستان به پذیرش اتیسم کمک کرد و به نحوی مثبت دانشمندی نظیر بویل و نیوتن را تشویق کرد که رویکردهای تجربی به دانش را بر رویکردهای عقلانی – که دکارت و لایب نیتس می‌پسندیدند – ترجیح دهند همچنین، زیربنای همهٔ دانش غربی، مفروضات کلامی دربارهٔ وحدت، فهم‌پذیری، قانون‌مندی و ارزش جهان، به عنوان مصنوعی خلق قلی عقل، سازگار و خیر، است.

۶. **آیا می توانیم یک علم دینی داشته باشیم؟**
پاسخ این سؤال بستگی زیادی دارد به اینکه چگونه این اصطلاح را می فهمیم.

آنچه در پی می آید نقدی است گذرا و البته تاریخی بر مجموعه خاطرات اسدالله علم که در واقع شاه و دربار را روایت می‌کند و ایران را حاکمیت می‌کند.

ادامه از صفحه اول

اما جالب‌تر از این مسئله، اظهار نگرانی برخی مقامات خارجی درباره خریدهای هنگفت نظامی مورد درخواست شاه است که اگرچه نفعت اقتصادی فراوانی نیز برای آنها دارد، اما چه بسا نجات آن از منافی منافع درآمדת خود در ایران تشخیص می‌دهند: (۵۲/۳۱۷: صبح زود سفیر انگلیسی به دیدن آمد که مطلبی را که سرالک وزیر خارجه می‌خواهد با شاهنشاه صحبت کند به من بگوید... در آخر ملاقات گفت می‌خواهم برخی حرف‌ها به تو بزنم و آن‌ها این است که با آن کشور من و دولت من و نخست‌وزیر من همه میل دارند این معامله تانک‌های چچفتن تمام شده و آنها را از دوترت تحویل بدهند، چون برای من سارکاپیدا می‌شود و برای خزانه‌ها ب‌اول، ولی من ترس دارم که هشتصد تانک به این بزرگی بار سنگینی بر دوش شما بگذارد، چه در لحاظ (تعمیرات) و چه از لحاظ تهیه افراد فنی، و تازه همه آنها به استثنای قریب دو هزار نفر وابسته به شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی آمریکایی بودند.) (خاطرات دو سفیر، ویلیام سولیوان و سر آنتونی پارسونز، ترجمه محمود طلوعی، ۷۰-۶۹)

البته در وری این گونه اظهارات، به هر حال استدلال‌ها از این که حادشتر منافع را از دست‌های نظامی با بازگانی با ایران تحت حاکمیت شاه کسب کنند، غفلت نمی‌کردند تا جایی که بعضاً دست نشانده آنها را نیز تاجران از گلابیهایی- هر چند بی‌خاصیت- می‌کرد: (۵۲/۳۱۷: فرمودند: به انگلیس‌ها هم بگو که تانک‌های چچفتن شما معیوب است، این سفارش عده‌ای که می‌خواهیم بعد از این به شما بدهیم، اگر به همین بدی باشد که اصولاً خطرات آن است. توپ‌های این تانک مهیات کم هستند، چرا مهمات به ما نمی‌دهد؟ ما که پولش را نقد می‌دهیم، بعلاوه قیمت تمام اسلحه‌ای که به ما پیشنهاده کرده‌اید از سال گذشته اضافه شده است.) (ج، ۵، ص ۴۱۵) جای گفتن ندارد که نه تنها در حوزه امور نظامی، بلکه در سایر عرصه‌هایی که به نحوی شرکت‌های غربی در ایران مشغول کار بودند، چپاول و تاراج اموال و منابع ایرانیان با شدت تمام ادامه داشت. نمونه‌ای از این تاراج را در خاطرات روز ۲۱/۵/۴۱ و واقع‌نمود می‌توانیم مشاهده کنیم: «عرض کرد، فرمودند شرکت انگلیسی کاستین، در چاپهار، برای ساختمان‌های عادی غارت است، که ما با آنها معتقد می‌کنیم. یعنی آنها ما را غارت می‌کنند. به دقت گوش داند، ولی چیزی نفروموند... فرق ماچون در حدود ۶۰۰ میلیون دلار است. شاید معلوم انگلیس‌ها و واسطه عمل اضافه استخراج نفت شده‌اند و شاهنشاه فکر می‌فرماید که در این‌جا کمک نکنند، می‌خواهند این لقمه را به آنها بیاورند.» (ج، ۵، ص ۴۲۱) نسکی نیست که علم خود بخوبی از کنه و ابعدا مطلع است، اما همان‌گونه که در برخی موارد از گفتن پاره‌ای مسائل خودداری می‌ورزد، در اینجا نیز مطلب را دراز گرفته و خود را به تفاهل نهد. است.

در خاطرات علم می‌توان شاهدی بر درستی این سخن پارسونز یافت: (۵۳/۵۶: صبح سفیر انگلیس را پذیرفتم و به جای مذاکرات سیاسی، تمام صحبت [معامله business] کرد که در گرهه اقدام بسیار مهمی است، ولی ابعدا مطلع است، اما ندارد. از جمله طرح شهرسازی عباس آباد است که انگلیس‌ها وارد شده‌بود و طرح بسیار بزرگی است، کارهای یک میلیارد پوند. حالا مثل این که نمی‌توانند چنان که تعهد کرده بودند، نمایشی به راه افتاد تا در تریبه بین‌المللی پول تهیه کنند. می‌گویند پول را دولت ایران به شهردار داده‌اند، ما هم شریک می‌شویم.» (ج، ۵، ص ۱۹۸) اگرچه صرف معاملات بازرگانی

در افزایش استخراج و فروش نفت و تلاش شاه‌ایر برای خدمت شاه است که شاه علی‌رغم احساس «خداگناسی» در مقابل دولتمردان داخلی و ابراز وجود کردن‌های آشکار و پنهان در مقابل آمریکا و انگلیس، عملا و عمیقاً دچار ضعف نفس بود و شیشه نازک عمر خود را در دست آنها می‌دید، بنابراین چاره‌ای جز این‌جانب رویش نمی‌دید که با بازگاردن دست آنها و نیز دیگر کشورهای غربی در غارت ایران، رضایت‌خاطر آنها را جلب کند و به خیال خویش، استمرار و بقای رژیم وابسته‌اش را تضمین نماید.

افزایش درآمدهای نفتی کشور، ایران به بهشت بازگانش و شرکت‌های گوناگون و متنوع آمریکایی انگلیسی و دیگر کشورهای غربی میل کردند. اما معامله تانک‌های چچفتن تمام شده من ترس دارم که هشتصد تانک به این بزرگی بار سنگینی بر دوش شما بگذارد، چه در لحاظ (تعمیرات) و چه از لحاظ تهیه افراد فنی، و تازه همه آنها به استثنای قریب دو هزار نفر وابسته به شرکت‌ها و مؤسسات خصوصی آمریکایی بودند.) (خاطرات دو سفیر، ویلیام سولیوان و سر آنتونی پارسونز، ترجمه محمود طلوعی، ۷۰-۶۹)

البته در وری این گونه اظهارات، به هر حال استدلال‌ها از این که حادشتر منافع را از دست‌های نظامی با بازگانی با ایران تحت حاکمیت شاه کسب کنند، غفلت نمی‌کردند تا جایی که بعضاً دست نشانده آنها را نیز تاجران از گلابیهایی- هر چند بی‌خاصیت- می‌کرد:

(۵۲/۳۱۷: فرمودند: به انگلیس‌ها هم بگو که تانک‌های چچفتن شما معیوب است، این سفارش عده‌ای که می‌خواهیم بعد از این به شما بدهیم، اگر به همین بدی باشد که اصولاً خطرات آن است. توپ‌های این تانک مهیات کم هستند، چرا مهمات به ما نمی‌دهد؟ ما که پولش را نقد می‌دهیم، بعلاوه قیمت تمام اسلحه‌ای که به ما پیشنهاده کرده‌اید از سال گذشته اضافه شده است.) (ج، ۵، ص ۴۱۵) جای گفتن ندارد که نه تنها در حوزه امور نظامی، بلکه در سایر عرصه‌هایی که به نحوی شرکت‌های غربی در ایران مشغول کار بودند، چپاول و تاراج اموال و منابع ایرانیان با شدت تمام ادامه داشت. نمونه‌ای از این تاراج را در خاطرات روز ۲۱/۵/۴۱ و واقع‌نمود می‌توانیم مشاهده کنیم: «عرض کرد، فرمودند شرکت انگلیسی کاستین، در چاپهار، برای ساختمان‌های عادی غارت است، که ما با آنها معتقد می‌کنیم. یعنی آنها ما را غارت می‌کنند. به دقت گوش داند، ولی چیزی نفروموند... فرق ماچون در حدود ۶۰۰ میلیون دلار است. شاید معلوم انگلیس‌ها و واسطه عمل اضافه استخراج نفت شده‌اند و شاهنشاه فکر می‌فرماید که در این‌جا کمک نکنند، می‌خواهند این لقمه را به آنها بیاورند.» (ج، ۵، ص ۴۲۱) نسکی نیست که علم خود بخوبی از کنه و ابعدا مطلع است، اما همان‌گونه که در برخی موارد از گفتن پاره‌ای مسائل خودداری می‌ورزد، در اینجا نیز مطلب را دراز گرفته و خود را به تفاهل نهد. است.

سسخن را می‌توان از گودرز ایرانی شروع کرد: گودرز پسری از کنه خود را از سوق‌مقصد برخاست و به دشت‌های وسیع‌تر گمشد و او را مخالفان و مدعیان خانگی آسوده سازد تمام برادران و خویشان و نزدیکان را کشت و محبوظ وحشت و سوءظن شدیدی در دربار ایجاد کرد. در حسیب درخواست عده‌ای از نجبا کلودیوس امپراطور روم، شاهزاده مهرد، نواده فرهاد و فرزند وونیس را به دعوی سلطنت بر ایران فرستاد، با آنکه خاندان دره‌ای از نجبای درجه اول پارت، و همچنین عده‌ای از

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را به شو و هیجان آورد که فرمان

داد تاقش و شرح آن را در کنار کتیبه داریوش در

پادشاهان دست نشانده در بین‌النهرین با مهرداد بر ضد گودرز همدست بودند، اما در جنگی که در عبور از دجله و در نواحی مجاور موصل بین طرفین رخ داد سپاه مهرداد شکست خورد و با پراکنده شد و خود او به اسارت افتاد. مهرداد را در زنجرسر به حضور گودرز بردند، اما او به خلاف آنچه از خلق و خوی وی انتظار می‌رفت او را نکشت، فقط دشنام داد: «رومی» و «یکانه» خواند، و ظاهر این تحقیر روم یا شاید به خاطر ترجم به جوانی اسیر مغلوب قطع گوش او را برید و آزادش کرد. بدین گونه نشان داد که دشمن را، و نیز روم را که محرک این دشمن بود، حتی در توبه و توبیخ و انتقام عجز نمی‌داند، به این حال از پیروزی و بر سرش ولاش را در تریبه بین‌المللی کرد فوق‌العاده مغرور و مسرور شد. این پیروزی که در واقع پیروزی بر روم بود به قدری از

بسیستم بین‌المللی را

نما

ایرج ادیگوزلی

خاطرات یک مترجم: محمد قاضی

پایه‌های ترجمه

نمی دانم التماس‌های معصومانهٔ من باعث شد که گویو دلش نرم شودو مرا مجابا به شاگردی بپذیرد، یا خود او می‌ترسید که اگر این یک شاگرد را هم رد کند کم‌کم زبان فرانسه فراموشش بشود. کار گویو در پذیرش من از روی ناچاری بی‌شباهت به کار اخفش دانشمند علم نحو نبود. بیچاره اخفش نیز وقتی شاگردی پیدا نکرد که به او درس بدهد، از ترس اینکه معلوماتش را از یاد ببرد بزش را به شاگردی بپذیرفت و هر روز به آن حیوان درس صرف و نحو می‌داد. بژک به درس‌های استاد گوش می‌داد و ریش می‌جنبانید، و همین خود مایهٔ تسلای دل استاد بود که می‌پنداشت شاگرد کودنش درس‌های او را فهمیده است و به نشانهٔ فهمیدن ریش می‌جنباند. من از بز اخفش زیرک‌تر بودم و درس‌های استاد گویو را خوب می‌فهمیدم، چنانکه نیازی به ریش جنباندن نبود، بگذریم از اینکه ریشی هم نداشتم که بجنبانم، و به راستی که استاد را از زودفهمی خود بر سر شوق آورده بودم. کتاب برای تدریس زبان در مهاباد یافت نمی‌شد، و سفر به شهرهای بزرگ و تهیهٔ کتاب در آن زمان کار آسانی نبود. این بود که استاد ابتدا الفبای فرانسه را با سرمشق دادن به من آموخت، سپس از لای صندوق اثاث خود یک جلد کتاب «لکتور کورانت»، کتاب درسی سال اول، مستعمل و شیرازه دررفته پیدا کرد و از روی آن درس دادن آغاز نمود.

وه که با چه شور و شتابی در ساعات درس حاضر می‌شدم و با چه ذوق و التهابی حرف‌ها را از دهان استاد می‌قاییدم! به راستی هوش و استعدادی که من در فرا گرفتن درس‌های معلم از خود نشان می‌دادم مایهٔ اعجاب و در عین حال موجب انبساط خاطر او بود. به گفتهٔ خود او بی‌اغراق به

صفحهٔ گرامافون می‌مانستم که با یک بار شنیدن و دل دادن، درس در مغزم ضبط می‌شد، و چون تکرار آن را از من می‌خواستند بی‌کم و کاست پس می‌دادم. عجب آنکه سال‌ها بعد، همین استعداد را در فرا گرفتن درس‌های انگلیسی در محضر عمویم دکتر جواد قاضی از خود نشان دادم، و باز همین استعداد را سال‌ها پس از آن از دخترم مریم به هنگام تحصیل زبان فرانسه دیدم.

باری، در همان دوران کوتاه تلمذ در محضر استادی چون گویو بود که پایه‌های فن ترجمه در ذاتم ریخته شد و نطفهٔ عشق به ترجمه در نهادم جان گرفت. با اینکه اقوام و خویشان و آشنایان که توافکر و متعصب فراوان بودند که دایم زبان به طعن و ملامت می‌گشودند و می‌گفتند که فردی پدر و مادردار (!) از خانواده‌ای به اصالت و دیانت خانوادهٔ قاضی، خاصه که پسر امام جمعه هم باشد، نباید به عمل کفرآمیز تحصیل زبان کافران

بپردازد، تعریف‌ها و تشویق‌های پیاپی آقای گییو از هوش و استعداد من در درک زبان فرانسه در هر مجلس و محفلی تا حدی آن سرزنش‌ها را خنثی می‌کرد.

«لکتور کورانت» اول را با احتساب اینکه هفته‌ای دوبار بیشتر درس نمی‌گرفتم، در مدت دو ماه تمام کردم. آقای گییو برای دادن نمایشی از کوشش ثمربخش خود، و شاید هم به منظور تبلیغ در جلب شاگرد، رئیس فرهنگ وقت و عده‌ای از آموزگاران تنها دبستان مهاباد رادعوت کرد تا در حضور ایشان امتحانی از آنچه خوانده بودم از من بکنند. گرچه هیچ‌یک از ایشان زبان فرانسه نمی‌دانستند، ولی رئیس فرهنگ مدعی بود که تا

حدودی با زبان انگلیسی آشناست و به خوبی می‌تواند به زحمات آقای گییو در تدریس و به ذوق و علاقهٔ من در فراگیری پی ببرد. امتحان را با اعجاب و تحسین حاضران به بهترین وجهی گذراندم.

مجلس‌شورا

بخش نخست این نوشته در شماره قبلی چاپ شد و اینک بخش دوم و پایانی تقدیم علاقمندان می‌گردد.

۳۹- تاریخ سند: ۱۷ سرطان ۱۳۳۹
موضوع: تلگراف تبریک محمدرضا چاه کوتاهی توسط میرزا علی به مجلس درباره افتتاح مجلس.

۴۰- تاریخ سند: ۳۱ سرطان ۱۳۳۹
موضوع: تلگراف تبریک غضنفر السلطنه از برازجان توسط میرزا علی کازرونی به مجلس مبنی بر احساسات وطن خواهانه و

مجلس‌شورا

وتبریک‌های آن

عرض تبریک به مناسبت افتتاح مجلس.
۴۱- تاریخ سند: ۵ حمل ۱۳۰۱

موضوع: تلگراف پرورضا به مجلس درباره عرض تبریکات صمیمانه به مناسبت عید نوروز.

۴۲- تاریخ سند: ۹ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف امام جمعه از شیراز توسط محقق‌العلماء به مجلس درباره تبریک سال نو و عید نوروز.

۴۳- تاریخ سند: ۱۲ رجب ۱۳۴۰
موضوع: مراسله مشارالدوله حکمران به مجلس درباره ابراز احساسات خالصانه و تبریکات صمیمانه خود در مورد عید نوروز و سال نو.

۴۴- تاریخ سند: ۱۰ جوزا ۱۳۰۱
موضوع: تلگرافی به‌امضاء محمدحسن به مجلس درباره عرض تبریک به مناسبت فرا رسیدن عید فطر به عموم نمایندگان.
۴۵- تاریخ سند: ۶ سرطان ۱۳۰۰ دلو ۱۳۰۰

موضوع: کردستان.
۴۶- تاریخ سند: ۶ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک ملک‌التجار و سایرین به مجلس درباره ابراز احساسات وطن پرستانه و تبریک به مناسبت افتتاح مجلس و همچنین در مورد اوضاع نابه‌سامان آنجا.

۴۷- تاریخ سند: ۵ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف حکومت جلیله کردستان به مجلس درباره عرض تبریکات صمیمانه برای افتتاح پارلمان و آرزوی سعادت برای ملت و دولت.

۴۸- تاریخ سند: ۱۱ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک حاجی

مهاجرت کبری

فضای پرتلاش سال ۱۳۲۴ ادامه داشت و در جمادی الاول همان سال مرگ یک طلبه جوان در بر خورد سربازها مردم بار دیگر فتیله اعتراض‌ها را بالا کشید. بازارها بسته شد علما و تجار و کسبه در مسجد جامع گرد آمدند. توده‌های گسترده مردم هم در این اعتراض شرکت کردند. تقاضای تأسیس عدالتخانه مجددا مطرح شد و کشتار اطراف مسجد، علما و طلاب را بر آن داشت که قصد عتبات کنند. آقای بهبهانی قبل از خروج با سفارت انگلستان مکاتبه کرد و تقاضای همکاری در رفع ظلم نمود. بعد از خروج از شهر هم به معترضان گفت پس از من هرگاه متعرض شما شدن به سفارت انگلیس متوسل و آنجا متحصن شوید. در همین حال عین‌الدوله اعلام کرد اگر بازارها باز نشود به سربازها فرمان یغما می‌دهد. همین تهدید بهانه لازم برای تحصن را فراهم کرد. فکر تحصن در سفارت از سوی بازرگانانی چون امین‌الضرب، حاجی شاه‌رودی و چندتن دیگر که بادر بار و شاه ارتباط داشتند مطرح شد. این افراد در بازار به نوعی ریاست داشتند و مورد احترام همه بودند. پس از مذاکرات معترضان در سفارت متحصن شدند. با پیوستن مردم تعداد تا حدود ۱۳ هزار نفر رسید. تمامی اصناف هم شرکت داشتند. تجار بزرگ که با شاه و دربار، سفارتخانه‌ها و انجمن‌های مخفی ارتباط داشتند و نبض بازار در دستشان بود در ترغیب اصناف، تجار بزرگ و صراف‌ها در حمایت از متحصنان و تدارک مالی آن نقش داشتند. گرچه در میان اسامی متحصنان در سفارت نام افرادی چون امین‌الضرب، شاه‌رودی، اسماعیل مغازه‌ای و معین‌التجار بوشهری دیده نمی‌شود. از سوی دیگر بنابر روایت‌های کتب تاریخی از جمله تاریخ روشنگری همین افراد هزینه تحصن را برعهده داشتند. بالاخره مطالبات نهایی متحصنان به شرح زیر تنظیم شد: ـ بازگشت علما ـ عزل شاهزاده اتابک ـ افتتاح دارالشوری ـ قصاص قاتلان شهدای وطن ـ عودت مطرودین (رشدیه و دیگران).

تغییراتی هم در خواسته‌ها داده شد از جمله ناظم‌الاسلام تقاضای صنفی صرافان و تجار در گرفتن وجه قبوض موجب را هم اضافه کرد و به جای دارالشوری لفظ «تأسیس مجلس به طریق صحیح» به کار رفت.

معمدالدوله از کردستان توسط میرزا اسدالله خان به مجلس درباره ابراز احساسات وطن دوستانه و تبریک به مناسبت افتتاح مجلس.

سند

احمد یاورى

بخش نخست این نوشته در شماره قبلی چاپ شد و اینک بخش دوم و پایانی تقدیم علاقمندان می‌گردد.

۴۹ - تاریخ سند: ۹ اسد ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف اقبال‌السلطان و وکیل‌الملک از کردستان به مجلس درباره تبریک سال نو.

۵۰- تاریخ سند: ۳ جوزا ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تجار کردستان به مجلس درباره شکایت از عوارض جدید که کابینه سابق برای تأمین احتیاجات بعدی

وتبریک‌های آن

عرض تبریک به مناسبت افتتاح مجلس.
۴۱- تاریخ سند: ۵ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف پرورضا به مجلس درباره عرض تبریکات صمیمانه به مناسبت عید نوروز.

۴۲- تاریخ سند: ۹ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف امام جمعه از شیراز توسط محقق‌العلماء به مجلس درباره تبریک سال نو و عید نوروز.

۴۳- تاریخ سند: ۱۲ رجب ۱۳۴۰
موضوع: مراسله مشارالدوله حکمران به مجلس درباره ابراز احساسات خالصانه و تبریکات صمیمانه خود در مورد عید نوروز و سال نو.

۴۴- تاریخ سند: ۱۰ جوزا ۱۳۰۱
موضوع: تلگرافی به‌امضاء محمدحسن به مجلس درباره عرض تبریک به مناسبت فرا رسیدن عید فطر به عموم نمایندگان.
۴۵- تاریخ سند: ۶ سرطان ۱۳۰۰ دلو ۱۳۰۰

موضوع: کردستان.
۴۶- تاریخ سند: ۶ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک ملک‌التجار و سایرین به مجلس درباره ابراز احساسات وطن پرستانه و تبریک به مناسبت افتتاح مجلس و همچنین در مورد اوضاع نابه‌سامان آنجا.

۴۷- تاریخ سند: ۵ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف حکومت جلیله کردستان به مجلس درباره عرض تبریکات صمیمانه برای افتتاح پارلمان و آرزوی سعادت برای ملت و دولت.

۴۸- تاریخ سند: ۱۱ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک حاجی میرزا محمدعلی شاهزاده توسط شاهزاده محمد هاشم میرزا به مجلس درباره عرض تبریک به مناسبت افتتاح مجلس.

۵۷ - تاریخ سند: ۱۰ سرطان ۱۳۳۹
موضوع: تلگراف تبریک شاهزاده رکن اعظم حکمران سبزو ار به مجلس در مورد افتتاح پارلمان.

۵۸ - تاریخ سند: ۷ سرطان ۱۳۳۹
موضوع: تلگراف تبریک احتشام‌التولیه آستان مقدسه توسط آقا شیخ جواد به مجلس در مورد افتتاح پارلمان.

۵۹- تاریخ سند: ۱۳ اسد ۱۳۳۰
موضوع: تلگراف تبریک حسام‌الدوله به مجلس در مورد افتتاح مجلس.

۶۰- تاریخ سند: ۴ ذی‌حجه ۱۳۳۹
موضوع: مراسله میرزا محمدعلی خان معاون حکومت طیس به مجلس درباره عرض تبریک در مورد افتتاح پارلمان.

۶۱- تاریخ سند: ۸ حمل ۱۳۰۰
موضوع: جوابیه مجلس به تلگراف سردار معزز حکمران درباره عرض تبریک در مورد فرا رسیدن عید نوروز.

۶۲- تاریخ سند: ۵ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف شوکت‌الملک حکمران بیرجند به مجلس درباره تبریک سال نو.

۶۳-تاریخ سند: ۱ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف تبریک نظام‌السلطنه

به مجلس در باره افتتاح پارلمان.
۶۴-تاریخ سند: ۳ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف تبریک مقرب‌السلطنه کارگزار خراسان به مجلس درباره فرارسیدن سال نو و عید نوروز.

۶۵-تاریخ سند: ۹ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف تبریک شاهزاده موید خاقان به مجلس درباره فرا رسیدن سال نو و آرزوی موفقیت برای همه.

۶۶-تاریخ سند: ۴ حمل ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف مصطفی موسوی به مجلس درباره عرض تبریک به مناسبت فرا رسیدن سال نو و عید نوروز.

۶۷-تاریخ سند: ۴ سرطان ۱۳۳۹
موضوع: تلگراف حکومت گروس توسط سردار معظم خراسانی به مجلس درباره تبریک افتتاح مجلس و آرزوی موفقیت برای نمایندگان عظام.

۶۸-تاریخ سند: ۲ سرطان ۱۳۰۱ حمل ۱۳۰۱

موضوع: قم.
۶۹-تاریخ سند: ۲ سرطان ۱۳۰۱
موضوع: تلگراف متولی‌باشی از قم به مجلس درباره تبریک افتتاح مجلس.

۷۰ -تاریخ سند: ۷ حمل ۱۳۰۱
موضوع: مراسله شاهزاده رکن‌الدوله به مجلس درباره ابراز تبریکات صمیمانه خود با کمال خرسندی و مسرت برای فرارسیدن سال نو.

۷۱-تاریخ سند: ۷ سرطان ۱۳۰۰ حمل ۱۳۰۲

موضوع: ممالک خارجه.
۷۲-تاریخ سند: ۷ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک شاهزاده محمدولی میرزا به مجلس درباره افتتاح پارلمان به ضمیمه تلگرافی در مورد آمدن وی به تهران.

۷۳-تاریخ سند: ۱۶ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک پرنس ارفع‌الدوله از موناکو به مجلس درباره افتتاح پارلمان.

۷۴-تاریخ سند: ۲۱ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف تبریک کاپیتان ویکرد روسی به مجلس درباره افتتاح پارلمان.
۷۵-تاریخ سند: ۱۵ ذی‌قعدہ ۱۳۳۹
موضوع: جوابیه مجلس توسط موتمن‌الملک به تلگراف تبریک نصیرالملک.

۷۶-تاریخ سند: ۱ اسد ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف ساعد‌الوزاره قونسول دولت ایران در بادکوبه به مجلس درباره ابراز عقیده و حسن وطن‌دوستی ایرانیان مقیم آنجا برای تبریک افتتاح پارلمان و آرزوی ترقی و تعالی برای دولت و ملت ایران.

۷۷-تاریخ سند: ۱ حمل ۱۳۰۰
موضوع: مراسله تبریک مفتح‌الملک به مجلس درباره تبریک سال نو و عید نوروز.

۷۸-تاریخ سند: ۱۶ میزان ۱۳۰۰
موضوع: مرقومه ذکاء‌الملک به مجلس درباره تبریکات صمیمانه خود در مورد انتخاب رئیس مجلس و افتتاح پارلمان و آرزوی انجام امور مفید برای رفع نقایص گذشته.

۷۹-تاریخ سند: ۲ حمل ۱۳۰۲
موضوع: تلگراف معززالدوله ژنرال قونسول دولت ایران در هندوستان به مجلس درباره تبریک سال نو و فرارسیدن عید نوروز.

۸۰-تاریخ سند: ۲۸ شوال ۱۳۳۹ ـ ۱۶ سرطان ۱۳۰۰

موضوع: قزوین و طالقان.
۸۱-تاریخ سند: ۲۸ شوال ۱۳۳۹
موضوع: مشروحه تبریک هیئت قزوینیان به مجلس درباره وضعیت نابسامان خود و تبریک صمیمانه در مورد افتتاح مجلس.

۸۲- تاریخ سند: ۱ سرطان ۱۳۰۰
موضوع: تلگراف شاهزاده یمین‌الدوله توسط شاهزاده سردار مخمخ به مجلس درباره تبریکات صمیمانه خود در مورد افتتاح مجلس.

ضمیمه فرهنگی

تاریخ

دکتر مصدق

پاسخ به شاه

دور از انصاف

به‌کوشش: ایرج افشار

ادعای شاه: منفی‌بافی مصدق به مسائل مربوط به دفاع کشوری و امنیت داخلی نیز کشیده شده بود و بارها به من می‌گفت که چون ایران از تجاوزات دول بزرگ صدمه‌ها دیده است، بنابراین هرگز نباید برای دفاع کشور کوشش بشود. وی میل نداشت این نکته در خارج از ایران انعکاس پیدا کند و فقط می‌خواست در داخله ایران مسلم باشد که اگر دولتی به مُسَخَّر کردن ایران اقدام کند، ما نباید مقاومت به خرج دهیم.

وی این فکر را در مورد شورش‌ها و آشوبهای داخلی نیز نه تنها تبلیغ می‌کرد، بلکه عملاً نیز از آن پیروی می‌نمود. مصدق در زمان نخست‌وزیری خود طی سالها ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ هنگامی که افراد منتسب به حزب توده و سایر آشوبگران نظم پایتخت و سایر شهرهای بزرگ را مختل می‌کردند، هیچگونه قدمی برای جلوگیری آنها برنداشت و طرز عملش این بود که در این گونه آشوبها چند تانک و کامیون حامل سربازان مسلح در نقاط مختلف تهران مستقر می‌کرد ولی آنها را از هرگونه اقدام مؤثری منع می‌نمود و به همین جهت شورش و غارت و زد و خورد در خیابانها در برابر چشم مأمورین انتظامی برپا بود، ولی به دستور مصدق آنها فقط ناظر و تماشاگر واقع بودند. بالاخره عده‌ای از طر فداران سرسخت مصدق نتوانستند بی‌قیدی وی را در مسأله آشوب و غارتگری که هر روز توسعه پیدا می‌کرد تحمل کنند و دریافتند که مصدق عمداً یا از روی نادانی کشور را به کمونیسم تسلیم خواهد نمود.

جواب مصدق : قسمت اول این فرمایشات، گفته‌های من نیست و دور از انصاف است که شاهنشاه به من چنین نسبت‌هائی بدهند. من هیچوقت از دفاع برای مصالح

میرزا محمدعلی شاهزاده

مملکت سر زنده‌ام و تا آنجا که از یک فردی برآمده است، از وطن عزیزم دفاع کرده‌ام و اکنون نیز با اعمال دولی که به عنوان جلوگیری از تسلط کمونیسم خود این کشور را مُسَخَّر کرده‌اند و از آزادی و استقلال جز اسم چیزی برای ایران باقی نگذاشته‌اند مخالفم. پیشرفت کمونیسم در دنیا معلول دو علت است: یکی فرق فاحشی است که بین زندگی عده‌ای قلیل با عده‌ای کثیر و وجود دارد و دیگری یأس وطن پرستان از توحید مساعی دول استعمار با اشخاص دزد و نادرست در نفع خودشان و بهترین دلیل اینکه در کشورهای آمریکا و انگلیس و دول اسکاندیناوی و سوئیس که این توحید مساعی نیست که کمونیسم فرق فاحشی نکرده است و پیشرفت این عقیده در بیشتر ممالکی محسوس است که دول استعمار برای انجام مقاصد خود با اشخاص دزد و نادرست و خائن مملکت توحید مساعی کرده‌اند.

ادعای شاه: عده‌ای در این فکرند که شاید رویه منفی او در مسأله دفاع از کشور و حفظ امنیت ناشی از عقیده فلسفی یا مذهبی او مبنی بر صلح‌طلبی بوده است. به عقیده من این نظر درست و منطبق بر حقیقت نیست، زیرا او از شیوه آرامش‌طلبی از نظر راه و رسم زندگی پشتیبانی نمی‌کرد و به اخلاق «گاندی» متصف نبود، بلکه همیشه عده‌ای اوباش و ماجراجو را تحت اختیار خود با طر فداران خویش داشت که در شهر جولان می‌دادند و به آزار و اذیت مردم بی‌گناه می‌پرداختند. به علاوه باید در نظر داشت که پیروان گاندی پس از آزادی هندوستان اصل آرامش‌طلبی را به بی‌ظمی و تزلزل امنیت کشور تفسیر نکرده‌اند. هندوستان دارای ارتش زمینی و دریائی و هوائی نیرومندی است و هنگامی که اغتشاشاتی در بمبئی و سایر مراکز مهم هندوستان روی می‌دهد، نیروهای انتظامی با کمال قدرت در اتخاذ وسایل مؤثر برای برقراری نظم و آرامش درنگ نکرده‌اند. **جواب مصدق:** نه پولی در بساط، نه اعتبار سری در اختیار بود که به یک عده اوباش و ماجراجو داده شود. یک عده مردم وطن‌پرست با نظریات من راجع به سقوط استعمار در این کشور موافق بودند و هرچه کردند روی عقیده و ایمانی بود که در راه آزادی و استقلال ایران داشتند.

بارها دیده شده که وقتی به شاگردی برمی خورده که وضع درستی ندارد و از فقر رنج می کشد، یا از نظر مادی به او کمک می کرد و یا برای او کاری درست می کرد. از نزدیک ترین دوستان او، شنیده شده که یکی از آبدارچی های دانشکده‌ای در شهرستان ، در دفتر استادان تقاضای کمک می کند چون دخترش در کنکور پزشکی قبول شده بود و او نمی توانست شهریه و خرج او را بدهد. در این هنگام استاد هشترودی برای او چکی صادر می کند تا کار او راه بیافتد و به او می گوید هر وقت دخترت فارغ التحصیل شد، می تواند این مبلغ را به من پس بدهد. او همیشه برای خدمات فرهنگی و راهنمایی دانشجویان، معلمان و غیره آماده بود و از صمیم قلب دعوت برای سخنرانی را قبول و به آنها کمک می کرد و دعوت آنها را نیز برای گردش های دسته جمعی ، با صرف ناهار یا میهمانی و یا برای بازی شطرنج می پذیرفت.

هشترودی به‌عنوان ریاضیدان و دانشمند – محسن در دوران ابتدایی شاگرد ضعیفی بود، ولی چون کنجکاو بود به تفکر در کائنات و حیات می‌اندیشید. کم کم، نبوغ ریاضی در او رشد کرد تا توانست در همان عوان جوانی، قضیه ریاضی‌ای را غیر از راهی که معلمش به او یاد داده بود، اثبات کند. بعد نیز که وارد رشته پزشکی و سپس در فرانسه وارد رشته مهندسی مکانیک شد، هیچکدام از این رشته‌ها راضی نمی‌کرد تا این که رشته مورد علاقه‌اش یعنی ریاضی را پیدا کرد و تحت هدایت «الی کاتان» بنیانگذار ریاضیات جدید، دکترای خود را به‌تمام رساند و در این رشته به مطالعه و تحقیق پرداخت که نتیجه آن ده‌ها مقاله و چهار کتاب به زبان فرانسه می‌باشد. همشاگردی‌های هم ردیف او، چون ولیشنر و ویتس هستند که این دو در ریاضیات و فیزیک نسبت به اشتهار جهانی رسیدند. ولی هشترودی چون برای تدریس و وظیفه دانشگاهی‌اش در ایران می‌بایست برگردد، راه دیگری را رقم زد. او در موقعیت ریاضیدانی درآمد که به همه رشته‌های ریاضی علاقه و در آنها مهارت داشت و همه آنها را یک نفره در دانشگاه‌های مختلف در ایران تدریس می‌کرد. تسلط او به این درس کاملاً مشهود بود، چون سؤالات را در سطح عالی طرح می‌کرد و یا به سؤالات مشکل و متنوع دانشجویان پاسخ می‌داد. حکمت وسیع او به علوم پایه و ریاضیات محدود نمی‌شد، بلکه فیزیک، هیئت، نجوم، ادبیات، هنر، فلسفه و عرفان را هم در برمی‌گرفت. به‌عبارت دیگر او یک استاد مرجع بود و از اکثر رشته‌ها سر درمی‌آورد. او زبان‌های عربی و انگلیسی را خوب می‌دانست و به زبان فرانسه مسلط بود. او بخاطر اشتیاق شدیدی که به علم دانش، به خصوص علوم ریاضی داشت، تقریباً در همه کنفرانس‌های ریاضی بین‌المللی شرکت کرده و از آنها بهره برده بود و اظهار نظر هم می‌کرد، به طوری که به‌صورت چهره شاخصی در کنفرانس‌ها درآمده بود. او با انیشتین و راسل مصاحبت داشت و با بسیاری از دانشمندان چه در غرب و چه در داخل کشور، تماس مستقیم داشت که مشهورترین آنها در ایران عبارتند از: «دکتر محمدباقر هوشیار، سعید نفیسی، آریان‌پور، علی شایگان، ابوالحسن فروغی، احسان طبری، محمدعلی بامداد، حسینعلی راشد، محمد تقی جعفری، مرتضی مطهری و مهدی محقق، احمد فردید، جلال آشتیانی، جعفر شهیدی، کاظم‌زاده ایران‌شهر و مورخ‌الدوله (سپهر)، دکتر محمود حسابی، عبدالله انوار، صادق هدایت و... (زندگی نامه ص ۵۷-۵۵) برای آن‌که به ژرف اندیشی و دقت و وسعت نظر هشترودی آن هم در دهه بیست و سی پی ببریم، گوشه‌ای از تحقیقات او را در مورد «فلسفه علم»، «تاریخ علم در اسلام» و «رساله شافی‌ه خواجه نصیر» در این جا برای خوانندگان عزیز نقل می‌کنیم:

الف – استاد هشترودی می‌گوید: «کار تاریخ و فلسفه علوم از سال ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ در دانشگاه تهران شروع شد و چون کسی در آن زمان وجود نداشت که آن را تدریس کند، لذا تدریس آن و فلسفه کانت را به‌عهده من گذاشتند. البته فلسفه علوم به معنای آن فلسفه‌ای که اصطلاحاً مراد

است، نیست، بلکه به این معنی است که مبانی یا اصول علمی که به آن «پرنسیپ» گفته می‌شود، با احیاناً به اصطلاح زمان اقلیدس، به آن «آکسیوم» می‌گویند، مورد بحث قرار می‌گیرد. امروزه به دستگاه‌های ریاضی هم «آکسیوم» گفته می‌شود. بررسی این احکام و سازگاری و ناسازگاری منطقی آنها باهم در فلسفه علم بررسی می‌شود. بنابراین فلسفه علوم به معنی فلسفه عمومی که فلسفه متافیزیک باشد، نیست...»

مقاله «واقعیت عالم از نظر فلسفه علمی جدید» نوشته استاد هشترودی که در سال ۱۳۱۷ در مجله آموزش و پرورش، سال نهم به چاپ رسیده است، دارای یک مقدمه و شروحی بر عناوین ذیل می‌باشد: ۱- مشهود و عین واقع ۲- عین واقع و مشهود در فیزیک ۳- جرم واقعی و جرم مشهود ۴- عالم واقعی و عالم ظاهری در فیزیک معنی ندارد ۵- معنی عالم واقعی اگر مستند به تجربه نباشد ۶- مساعی بی‌حاصل در راه استناد عالم واقع بر تجربه ۷- وضع عالم واقعی به اعتبار این که حد نهایی نظریات علمی است ۸- نظریات علمی به سوی حدی نمی‌گراید.

اکنون مقدمه آن: «در این مقاله، مختصری از عقاید و آراء حکمای معاصر که به اسم فلاسفه «مکتب وین» مشهورند، بحث می‌شود. اصطلاح عامه که محققین و متبعین علوم نظری را حکیم و فیلسوف می‌نامد، نام فیلسوف را به علمایی که با مداخله عمیق خود به بحث در حدود کوشش‌ها و مجاهدات بشری در سیر ملرکات تجربی او پرداخته‌اند، عطا نموده است. ما نیز به تبع این عرف مصطلح، علمای مکتب وین را فیلسوف می‌نامیم. اما این فلاسفه چنان که در مقاله خواهد آمد، به تخری حقیقت بنابر تعریفی که مکاتب قدیم قایلند، نمی‌پردازند و با امعان نظر تفکیک اعتباری که فلاسفه قدیم بین عالم واقعی و عالم مشهود قایلند، از بین برده، ثمره فکر خود را

به شکل یک رشته استدلال‌های منطقی که نمی‌توان اسم آن را مکتب یا مسلک فلسفی گذاشت، عرضه می‌کنند. و نباید پنداشت که گسترش معرفت‌های بشری با پیوستگی عقلانی که فهم آن‌ها ایجاد می‌کند و رد اقوالی که اعتیاد موروث بشر به فکر او تحمیل کرده است، می‌تواند فلسفه نامیده شود. فلاسفه در دل معضلاتی که در مشاهده عالم به آنها برخوردده‌اند، به قدمت توهم خود متوسل شده، هر یک بافرضی کم یا بیش شاعرانه و لطیف، مسلکی به وجود آورده و عالم واقع را از خلال ابرهای متوهم ذهن خود به صورت عالم مشهود دیده‌اند. یعنی دیده بینی بشر را آستیگمات پنداشته و با عینکی که مدعی قدرت تصحیح او بوده به اصلاح رؤیت‌بصر او پرداخته‌اند. هانری پوانکاره می‌گوید: «انکار یا اذعان قلبی، دو طریقه حل‌اند که ما را از تفکر و تعمق مستغنی می‌دارند» و چنان که در ضمن کلام خواهیم دید، حکمای دین روشن کرده‌اند که آشوب درونی بشر را جز اذعان قلبی (و نه عقلی) به عالم واقع، چیز دیگری آرامش نمی‌بخشد و فرض یک نوع الهام فوق بشری، تنها طریقه حل این معضل خواهد بود. اما اثبات مدعا جز ایجاد یک مسلک فلسفی جدید که در حقیقت وضع یک سلسله مسایل ناب مورد نظر است، چیز دیگری نخواهد بود. قبول مجهولات با اقوال منزل سماوی یا با احکام مکاتب فلاسفه هر دو با اعتقاد راسخ به‌قبول یا فرض به‌صورت اصل مسلم منجر می‌شود و چنان که شاعر می‌گوید:

جدا کرده است موها را به شانه

نهاده فرق نازک در میانه

و کلیه شکنجه و رنج بشر از غمزه دلبرانه این فرق نازک بر خاسته است (اطلاعات ۱/۱۳/۱۳۸۴، ص ۶).

هشترودی به‌عنوان متفکر و فیلسوف – برای همه روشن است که فیلسوف در معنای کمی یعنی «دوستار علم». به این دلیل از دوران باستان تمام علوم نیز جزء فلسفه بودند و کم کم ریاضیات و بعد فیزیک و ... از حکمت و فلسفه جدا شدند. ولی باز دانشمندان علاوه بر تخصص

از سروده‌های فاطمی *

ای دل! جهان به کام تو شد شد، نشد نشد

یا ساغری به جام تو شد شد، نشد نشد

جام جهان‌نمای جم و تاج خسروی

ملک کیان به نام تو شد شد، نشد نشد

این اسب تیزگام سبک خیز روزگار

بی غصه و رنج رام تو شد شد، نشد نشد

دانه پپاش و دام بنه در کمین بیاش

صیدی اگر به دام تو شد شد، نشد نشد

با خلق کن معاشرت اما به پختگی

هر چند کس که خام تو شد شد، نشد نشد

آن مرغ بخت و دولت و شاهین سلطنت

روزی دگر به بام تو شد شد، نشد نشد

چون آفتاب روی تو یا همچو لاله سرخ

آن رنگ زرد فام تو شد شد، نشد نشد

حیرت! بده به شعر، تو داد سخنوری

کس طالب کلام تو شد شد، نشد نشد

* سید محمد فاطمی، از نویسندگان «قانون مدنی ایران».

تاج السلطنه

شاهزاده بعد از شاه

شاهزاده تاج السلطنه در زمان حیات پدرش، ناصرالدین شاه بسیار مورد توجه او بود اما بعد مرگ پدرش مورد نفرت مظفرالدین شاه قرار گرفت چرا که از مشروطه خواهان طرفداری می‌کرد و از روش تربیت در دربار و اختلاف طبقاتی دوران قاجار و رفتار درباریان انتقاد می‌کرد.وی به مطالعه آثار ویکتور هوگو، ژان ژاک روسو و بیسمارک علاقه داشت و از آنها الهام می‌گرفت. خاطرات او با نظارت منصوره اتحادیه منتشر شده است.

خود، سعی می‌کردند برای فهم جهان و انسان و رابطه میان آنها به فلسفه بپردازند تا جایگاه خود را در کائنات شناخته و هدف و وظیفه خود را بشناسند. پس تفکر و تأمل در خلقت جهان، مسئله بدیهی برای همه می‌باشد.

* بی‌پول اگر رستم زال است، ذلیل است.

* بی‌پول مرو به بازار که آشت ندهند/ صد

* بی‌پول مرو به بازار/ هر چند سکندر زمانی

* بی‌پولی حلقه به گوش فلک کند!

* بی‌پولی یک عیب را صد تا می‌کند، پولداری

صد عیب را یک عیب.

* بی‌پیر مرو تو در خرابات / هر چند سکندر

زمانی

* بی‌جامه بودن عیب مرد نیست، بی‌زیرجامه

گشتن ننگ و درد است.

* بی‌جرم دراز زبان بود و مجرم کند زبان.

* بیچاره آن کسی که صاحب روی نکو بُد.

* بی‌حیا من نیستم چشمت بمال.

* بی‌خار و حسد نیست گل فضل و هنر.

* بی‌خبری، خوش خبری.

* بیخ گوش‌ی حرف زدن کار شیطان است.

* بی‌داد لطیفان همه لطف است و کرامت.

* بیدار علی باش که خوابت نبرد!

* بی‌دانشی مایه کافری است.

* بی‌دست شناور نتوان رست ز غرقاب.

* بی‌دست شناور نتوان رفت به پایاب.

* بی‌دعوت به خانه خدا هم نمی‌روند.

* بی‌دف و نی می‌رقصد.

* بی‌دوست خاک بر سرجاه و توانگری.

* بیدی نیست که از این بادها بلرزد.

* بی‌رضای حق نیفتد هیچ برگ.

* بی‌رفیقان سفر سقر باشد.

* بی‌رقم قوشچی باشی است!

* بی‌رنج گنج میسر نمی‌شود.

* بیرون روشن کن، خانه تاریک کن.

* بیرون ز وطن پا مگذارید که چاه است.

* بیرونمان مردم را می‌کشد، درونمان خود ما را!

* بی‌ریاضت نتوان شهرة آفاق شدن.

* بی‌ریاضت نیافت کس مقصود.

* بی‌زبانی بهتر از بدزبانی.

* بی‌زران از دستبرد رهنزان آسوده‌اند.

* بی‌زر پی بر است.

* بی‌زر مرغ بی‌بال و پر است.

* بی‌زر نتوان رفت به زور از دریا.

* بی‌زری کرد به من آنچه به قارون زرکرد.

* بی‌زور حیدری چه بر آید ز ذوالفقار؟

آکبر سنّی

از دیدار مرحوم قوللر و مدبر در نمایشگاه چهارراه کالج می‌گفتم، بعد از آنکه آنها مدتی را به تماشای مجسمه‌ها و تابلوها گذرانندند، به سراغ من آمدند و هر سه، گوشه نمایشگاه مدتی با هم خلوت کردیم. مرحوم مدّبر بعد از مدتی سکوت یکباره رو به من کرد و بسا حالت گلایه و شماتت گفت: آقا سید علی اکبر فکر نمی‌کنی بعد از نمایشگاه میدان سپه حق

نبود، اینجا نمایشگاه راه‌بیاندازی؟ مردم، مثل ما سالی به ماهی گذارشان به امثال این محله‌های بالای شهر نمی‌افتد، میدان سپه کجا و اینجا کجا، از این گذشته، تو هم که افتاده‌ای توی خط هنرمندانی که فارغ از حال ذوق مردم راه خودشان را می‌روند. بدت نباید رفیق به بیراهه افتاده‌ای، رفاقت با مردم را فراموش کرده‌ای، یادت باشد، تو اهل خانواده‌ما دس‌ت به هنرهای غریب و بی‌پناه هستی. اینجا، من هیچکدام از مجسمه‌هایت را نمی‌شناسم، همه برای من غریب و ناآشنا هستند، همین است که جسارت می‌کنم و از تو گلایه دارم. مرحوم قوللر هم، نه با صراحت مرحوم مدّبر که کمی آرام‌تر، گلایه او را تکرار کرد. هرچه خواستم به طریقی این دوستان بزرگوارم را قانع کنم، موفق نشدم. صادقانه قسم خوردم، که آمدن من به چهارراه کالج به معنای دوری از مردم، کوجه و بازار نیست، اینجا هم به خیال بالا بردن سطح آگاهی و فکر مردم، شخصیت‌های فرهنگی و تاریخی را ساخته و پرداخته‌ام. خوب خاطر دارم مرحوم مدّبر در پاسخ به این حرف‌ها گفت: آقا سید علی اکبر، هوای دل و ذوق مردم را داشته باش، نه که دل‌وایس آگاهی آنها. مردم به موقع خودش آگاه هستند، قدردل مردم را بدان.

در مقابل، چون می‌دانستم که آنان چه انسان‌هایی صادق و مخلص هستند، به تجربه دریافته بودم که با تمام دس‌ت‌پ‌ری که در کار نقاشی دارند، خودشان مرد و مردانه، در نهایت فقر و تنگدستی روزگار می‌گذرانند و اهل هیچ معامله و سازشی هم با محافل روشنفکری نیستند، به حرفهایشان با جان و دل گوش می‌دادم.

مرحوم مدبر می‌گفت: چرا راه دوری برویم، نمونه کامل رفاقت با مردم را آدم می‌تواند در همین حسین آقای قوللر ببیند، یک تابلو سفارش می‌گیرد از یک قهوه‌چی، با دستمزدی که فقط خرج چای و دیزی خودش و اطرفیانش می‌شود، گاهی حتی یک ماه بیشتر روی این تابلو کار می‌کند. حتم دارم اگر همین سفارش را یک آدم مرفه و پولدار به او بدهد، دستمزدش هم صد برابر قهوه‌چی باشد، او زیر بار نمی‌رود. چون به قول خودش، دیگر کار، کار دل نیست. ما با آنکه نه سوادِ داریم و نه هنری، اما قسم خورده‌ایم تا آخر عمر، وفادار مردم باشیم، پای این قسم هم ایستاده‌ایم. تو، هم مرد و مردانه بیا و دل از این مردم بی‌پناه نکن! مردم خیلی غریب و تنها هستند. همه ما تنها هستیم، تو تنها‌تر از من، من تنها‌تر از تو، همه تنهای تنها.

حرفهای این دو هنرمند عاشق و بزرگوار و دیگرانی که مثل آنها فکر می‌کردند مرا به فکر انداخت تا عطای نمایشگاه چهار راه کالج را به لقایش ببخشم. همین بود که بعد از گذشت دوسالی، نمایشگاه تعطیل شد.

شادروان عبدالحسین صنعتی‌زاده – بعد از تعطیل نمایشگاه – با درک سرخوردگی من از عدم موفقیت نمایشگاه چهارراه کالج، پیشنهاد تشکیل نمایشگاهی دائمی از مجسمه‌ها و تابلوهایم را – در ملکی که به تازگی در میدان راه‌آهن خریده بود – به من عرضه کرد. گفت: موقعیت مکانی ملک راه‌آهن دست کمی از مکان نمایشگاه میدان سپه ندارد. آنجا تو می‌توانی ضمن عرضه مجسمه‌ها و تابلوهای نمایشگاه چهارراه کالج، در جهت رسیدن به اهداف هنری خودت در ارتباط با خواست مردم، راحت را ادامه دهی. سخت از این پیشنهاد استقبال کردم. در مدت زمانی کوتاه، نمایشگاه میدان راه‌آهن را راه انداختم. نمایشگاه که افتتاح شد، باز سبیل بازدیدکنندگان از هر قشر و طبقه‌ای به طرف نمایشگاه میدان راه‌آهن سرازیر شد. با آنکه آثار عرضه شده در نمایشگاه میدان راه‌آهن، در ابتدا همان آثار قبلی نمایشگاه چهارراه کالج بود، اما مردم از دیدار این نمایشگاه روی برگرداندند.

* بیست یا را بس است یک موزه *.

* بیستون را عشق کند و شهرتش فرهاد برد.

* بی سود بود هرچه خورد مردم در خواب.

* بی سیم ز بازار تهی آید مرد.

* بی عزیزان چه تمتع بود از عمر عزیز؟

* بی عیب خداست.

* بی‌کار نمی‌توان نشستن.

* بی‌کاری ام‌الفساد است.

* بی کلاهی عار نیست.

* بیگاری به که بیکاری.

* بیگانه اگر وفا کند خویش من است.

* بیگانه وفا کند به از خویش است.

* بی‌گدار به آب زن!

* موزه در اینجا به معنای کفش است.

